

Datum vergadering : 3 december 2024

Aanwezig in de raadszaal

Commissieleden

Leefbaar 3B : Jan Pieter Blonk, Machiel Crielaard, Jean-Paul Meuldijk, Roy Diepeveen-Van de Merwe
WIJ Lansingerland : Jan Jumelet, Bianca Boonstra, Paul Zantman, Jan Alsemgeest
CDA : Rita Leijendekker, Charles van Harn, Michiel Krieger
VVD : Christiaan Toussaint, Vincent Jumelet
D66 : Ineke den Heijer, Arjen van Berkel
CU : Arjen Hofman
GroenLinks : Marko Ruijtenberg
PvdA : Nanno Scheringa, Valmir Xhemali
VOOR Lansingerland : Petrine van Olst

Wethouders : Simon Fortuyn, Michiel Muis, Titia Cnossen

Voorzitter : Nelleke Bouman

Commissiegriffier : Karin Koemans

Afwezig

VVD : Ivo de Graaf,
GroenLinks : Manon van Splunter

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter: Dames en heren, het is acht uur en ik zie dat de wethouder nog even wat handjes gaat schudden. Ja, die heeft me nooit...Ik heet u mede namens de commissiegriffier van harte welkom op deze 3 december, de vergadering van de commissie Ruimte. En ik zie tot mijn genoegen dat alle fracties vertegenwoordigd zijn. Dat is wel leuk. Welkom aan alle aanwezigen. De inwoners op de publieke tribune, de commissieleden uiteraard, de wethouders link, rechts. En ik zie er daar, ik zag er net ook nog één, maar die komt later aan bod. De ambtenaren, en die zijn rijkelijk vertegenwoordigd. En de kijkers via de webcast. Het is weer de laatste vergadering van 2024. De tijd gaat heel snel. En we hebben vandaag een drietal agendapunten die over de toekomst van Lansingerland gaan. Belangrijke onderwerpen, zoals de N209, de omgevingsvisie, waar de raad straks keuzes moet gaan maken. De omgevingsvisie gaat ook over onderwerpen die bij andere commissies aan de orde komen. Zoals bijvoorbeeld de energietransitie. Daarom is er vandaag de mogelijkheid om met vierleden per fractie deel te nemen aan deze vergadering. We hebben een uitgebreide vergadering. En de spreektijden zijn aangepast. En dat is met name bij de omgevingsvisie 5.3. Mededelingen, dat zijn er verder geen.

2. Insprekers

De voorzitter: We hebben wel insprekers. We starten als gewoonlijk met insprekers. Als het goed is, hebben er zich drie gemeld. Twee zie ik er sowieso al. En daar is één. Oh, nog een mevrouw. Ook welkom. We hebben van één inspreker een tekst van tevoren gegeven. En dat heeft u ook kunnen zien bij de agenda. Elke inspreker krijgt vijf minuten. En vervolgens kunnen de commissieleden vragen stellen. Ik verzoek de eerste inspreker, mevrouw Liebrechts, naar voren te komen. En die gaat iets vragen en melden over de verkeersveiligheid industriegebied en woningen Hoefweg. Mevrouw Liebrechts, u krijgt vijf minuten van mij. Gaat uw gang.

Inspreker: Geachte commissie, aan de hand van verkeersonderzoeken is gebleken dat er sprake is van een verkeersonveilige situatie op de Chrysanten- en Hoefweg. Gelet op het belang van een goede en gezonde leefomgeving voor zowel omwonenden willen wij, wij zijn de beleggers en

eigenaren van Bleiswijk Real Estate, de Klappolder, het industrieterrein, willen wij nogmaals benadrukken dat uit recent onderzoek is gebleken dat deze weg als een sluipteg gebruik voor het vrachtverkeer naar de N209. De voorgestelde tijdelijke maatregelen bieden tot op heden geen enkele oplossing. Een zogenaamde harde knip, zoals voorgesteld in het rapport van Haskoning, is de enige oplossing die gaat helpen voor de bewoners van deze weg. Ook door de komst, mede van Zalando, is er een enorme druk op het verkeer en de afwikkeling hiervan op en rond de N209 ontstaan. De uitvoering van de werkzaamheden om dit aan te pakken stonden reeds voor 2025 gepland. Echter in het voorliggende raadsvoorstel wordt dit helaas weer doorgeschoven naar 2026. De ontwikkeling van onze nieuwbouwen op de Klappolder vordert zeer goed, maar de afwikkeling van het verkeer met de nieuwe rotonde, de zogenaamde variant 3, kan wel eens voor behoorlijke verkeersproblemen en opstoppingen gaan zorgen als de maatregelen alsnog worden doorgeschoven. Uit eerdere gesprekken met omwonenden is ook gebleken dat een fietsverbinding vanuit de Klappolder naar De Rotte niet wenselijk is. Hiervoor graag aandacht in de verdere uitwerking van het langzaam verkeer. Er dienen in de komende periode in nauwe samenspraak met stakeholders en met name de onderliggende eigenaren van de gronden waarop maatregelen gewenst zijn op korte termijn heldere afspraken te worden gemaakt over planvorming en juridische kaders. Ik dring u dan ook dringend in overweging om de voorgestelde maatregelen goed te keuren en ten spoedigste ten uitvoering te laten brengen alvorens er ongelukken gaan gebeuren. Dank u wel.

De voorzitter: Blijft u even staan. We gaan even kijken of er vragen zijn vanuit de commissie. Linksom. Mijnheer Zantman.

De heer Zantman: Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Liebrechts, ik had even een vraagje. U gaf aan dat ontsluiting voor de fietsen richting De Rotte niet wenselijk is. Kunt u dat misschien toelichten waarom u dat vindt?

Inspreker: Ik vind het niet. De omwonenden hebben bij ons aangegeven dat zij een fietsroute dwars over de Klappolder zelf, het industriegebied bij ons, dat men dat niet wenselijk vindt. Ik denk vanwege misschien verkeersveiligheid, maar dat is bij ons aangegeven. Ik wil dat nog wel een keer precies na vragen, maar ik weet niet precies. Maar in elk geval, zij willen niet dat er fietsverkeer komt. En wij zelf willen wel fietsverkeer voor het personeel wat bij ons op de Klappolder werkzaam is. Maar niet in elk geval tussen alle vrachtverkeer, dat er in elk geval doorgereden gaat worden naar De Rotte. Of gefietst in dit geval.

De voorzitter: Even kijken. Mijnheer Hofman.

De heer Hofman: Dank u wel. U begon uw verhaal met de knip in de Hoefweg. En u zei dat die al gepland stond voor 2025 en nu wordt opgeschoven. Die planning van 2025, waar haalde u die vandaan?

Inspreker: Uit de stukken van de gemeente. Uit het rapport van Haskoning. En de planning die we hebben gehad van de mensen van de gemeente. Daar staat in elk geval in realisatie Q4 2025. En nu zie ik staan dat het alweer Q1, 2 wordt voor de besluitvorming. Dus dan schuift het natuurlijk wel een behoorlijke tijd op.

De voorzitter: Even kijken, verder nog iemand vanuit de commissie? Nee? Dank u voor uw inleiding. Dank u. Even kijken, inspreker mevrouw Bal. Mevrouw Bal, u ook vijf minuten. U heeft het over de N209 en de geluidsschermen volgens mij.

Inspreker: Dat is denk ik ook algemeen bekend bij iedereen. We zijn al vijftien jaar verder. Een tocht van inmiddels vijftien jaar gezamenlijk gevoerd door drie gremia zou moeten beginnen met een eerste echte stap. Wanneer we door de jaren heen kijken, dan gaat het over een voorlopig plan dat door de gemeente dient ingediend te worden en dat door de provincie zal worden omgezet in een definitief plan. Zolang het voorlopig plan niet bij PS is ingediend geeft PS aan niets te doen. Voor 2014, waar de huidige wethouder graag aan vasthoudt is er zowel door bewoners als meer partijen de urgentie al aangestipt middels moties en artikel 37-vragen. Zie voor details alle info op het Woo-verzoek N209. Anno 2024 weten we heel goed waar we als burgers staan. De geluidswal staat er nog steeds niet. Ook is inmiddels gebleken dat het geluidsscherm bij Bergschenhoek voor een reducering van geluid heeft gezorgd van, mind you, 6 dB. 3 dB verlaging staat gelijk aan een halvering van het geluid. Hebben we het nog niet over de fijnstof waar jeugd aan bloot wordt gesteld bij de speeltuinen direct langs de N209. Met dit in ons achterhoofd vragen wij als burgers af, wat is er nu concreet gedaan in die vijftien jaar bij de

kom Bleiswijk om het geluid en de fijnstof te reduceren tot de menselijke maat? Voor de burger voelt het aan als, men heeft gebabbeld, maar niet gepraat. Wie zijn bestemming kent, vindt de weg. De burger langs de N209 wil dan ook de volgende vragen concreet beantwoord hebben. Op 7 september 2010 werden er door de VVD vragen gesteld over de geluidsplafonds. Is hier vanuit het college actieve herinnering aan? En is hier de afgelopen jaren verder op geacteerd aangaande de provinciale wegen? In 2012 werd er een motie vreemd aan de orde breed aangenomen door de raad. Kunnen alle partijen apart aangeven hoe actief zij nu nog bezig zijn de eigen fracties van PS nog steeds te benaderen gezien de urgentie van de geluidswal en de snelheidsbeperkende maatregelen toen en nu? In 2014 werd de raad geïnformeerd over de subsidie. In de beantwoording staat een splitsing aangegeven voor voorbereiding en definitieve uitvoering. In een informatieve brief aan de raad in 2017 wordt medegedeeld dat de realisatie van de schermen ter hoogte van Bleiswijk en Bergschenhoek volledig zijn gesubsidieerd. Er wordt dus telkens door het college aangegeven dat PS geen geld heeft. Hoe concreet is dat? En welk geld ligt nu al wel bij de gemeente op de plank en welk geld niet? Wanneer gaat de gemeente opnieuw in gesprek met PS over de 60 kilometer? Groep N209 wil daar graag bij helpen. In de afgelopen beeldvorming werd aangegeven dat het geluidsscherm daadwerkelijk wordt losgekoppeld van het grotere geheel waar jullie het vanavond over gaan hebben. Hoe vast staat deze afspraak en waar is dit exact vastgelegd? Het voorlopig plan dient nog steeds van de gemeente uit te komen. Op welke termijn gaat de gemeente het voorlopig plan definitief afronden en naar de provincie sturen? Voor ons burgers is de tijd van babbelen voorbij. Het is tijd voor praten en die directe daadkracht. Wanneer exact gaat die spa erin?

De voorzitter: Mevrouw Bal, blijft u even staan. Vragen vanuit de commissie. Rechtsom. Niemand zie ik. Linksom. Dan is uw inspraak duidelijk. Dank u. Dan ga ik over naar de volgende insprekerster, mevrouw Oosterlaan. Namens VNO-NCW. En u gaat het hebben over de bedrijventerreinen. Gaat uw gang.

Inspreker: Geachte commissie, bedankt dat we hier even kunnen komen staan. Namens VNO Oostland wil ik graag een aanvulling en een handreiking doen over de overwegingen naar aanleiding van de dilemma's die gesteld zijn in de omgevingsvisie 2.0. Door schaarste en de druk op ruimte moeten er weloverwogen keuzes worden gemaakt over de benutte en aanwezige ruimte. Hoe moet er omgegaan worden met de ruimte die vrijkomt na het beëindigen van een bepaalde functie of gebruik? De vraag naar woningen moet goed in verhouding worden gezien met de realisatie en het behoud van de gebieden waar gewerkt en gerecreëerd kan worden. In de enquête, gehouden onder bewoners van Lansingerland, wordt aandacht besteed aan wonen en werken. Op bladzijde 15 gaat het over ruimte voor bedrijven en geven inwoners aan bestaande bedrijventerreinen te willen herontwikkelen en/of verouderde glastuinbouwbedrijven te willen benutten. Maar een deel van de inwoners wil eigenlijk geen extra ruimte bieden aan bedrijven. Het is voor het bedrijfsleven van belang om ook bij deze discussies te worden betrokken en het belang van voldoende toekomstbestendige ruimte voor bedrijven te kunnen onderbouwen. Zorgen dat de bestaande bedrijven groeimogelijkheden hebben en houden. Maar zeker belangrijk dat de gemeente voldoende werkplekken biedt, zodat inwoners ook dicht bij huis een goede baan kunnen hebben en een toekomst kunnen opbouwen. Door een juiste zonering in type bedrijven ten opzichte van wonen en groen, kan er efficiënter gebruik worden gemaakt van de schaarse ruimte die er is. Daarbij dient ook aandacht te zijn voor verduurzaming, klimaatadaptatie en vergroening. Zeker ook de laadinfrastructuur voor elektrisering, netcongestie en energiehub's moeten zorgen dat bedrijventerreinen bereikbaar blijven en een ontsluiting bieden voor zowel nieuw te ontwikkelen gebieden, maar zeker ook de bestaande bedrijventerreinen. Vergroening van het openbaar gebied, zeker op bedrijventerreinen, draagt bij aan een beter leefklimaat. Niet alleen voor de beleving van die bedrijventerreinen, maar ook voor het welzijn en welbevinden van werknemers. De dilemma's die worden geschetst in de memo Dilemma's omgevingsvisie 2.0 verdienen ook een nadere bespreking met het bedrijfsleven. Het feit dat inwoners in de enquête hebben aangegeven in de discussie over de schaarse ruimte de minste prioriteit te willen geven aan het bedrijfsleven, baart ons uiteraard zorgen. Dit vraagt wat ons betreft om een bredere discussie over het belang van het bedrijfsleven en onze bijdrage aan de brede wervelvaart die nu is in Lansingerland. VNO Oostland biedt aan om met de gemeente in gesprek te gaan, samen met andere partijen die de belangen van het bedrijfsleven vertegenwoordigen, zoals Glastuinbouw Nederland. Wij leveren graag een actieve bijdrage aan de totstandkoming van een definitieve versie van omgevingsvisie 2.0. Dus een uitnodiging.

De voorzitter: Dank u wel. Even kijken of er nog vragen zijn bij de commissie. Mijnheer Xhemaili.

De heer Xhemaili: Dank u wel, voorzitter. Dank voor het inspreken. Begrijp ik goed uit uw betoog dat u nog niet bent betrokken in de participatie omtrent de omgevingsvisie 2.0?

Inspreker: Niet direct vanuit VNO direct. Dat ging meer vanuit West. Maar het gaat eerder om de zorg vanuit VNO Oostland dat bewoners eigenlijk het belang van ondernemers minder in beeld hebben. Dus het is eerder belangenweging dat we graag inhoudelijk aan tafel willen blijven.

De voorzitter: Even kijken, wie verder nog? Linksom, rechtsom? Nee. Dank voor de inspraak. Oh, mijnheer Krieger. Mijnheer Krieger nog.

De heer Krieger: Dank u wel voorzitter. Dank u wel voor het inspreken. Dan had ik nog even een vraag naar aanleiding van de vraag van mijn collega. Dus eigenlijk is uw vraag dat u als ondernemers meer betrokken zou willen worden of blijven of inspraak zou willen hebben bij het tot stand komen van dat gedeelte van de omgevingsvisie. Begrijp ik dat goed?

Inspreker: Ja, zeker weten.

De voorzitter: Dat is kort, maar krachtig. Dank u

3. Vaststelling verslag vorige vergadering

De voorzitter: Dan gaan we over naar het volgende punt van de agenda. Het vaststellen van het verslag van de vorige vergadering. Er zijn geen opmerkingen binnengekomen op het verslag. Dus het is bij deze vastgesteld.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De voorzitter: Vaststelling van de agenda en inventarisatie rondvragen. Er is één rondvraag binnengekomen van de heer Blonk. En die gaan we behandelen bij agendapunt 10. Daar komen we straks nog wel even op terug. Iedereen akkoord met de agenda zoals die voor ligt? Mijnheer Crielaard.

De heer Crielaard: Voorzitter, ik heb de indruk dat er vanavond meer mensen zijn voor de N209. Dus ik zou eigenlijk willen voorstellen om eerst 6A en 6B te behandelen en daarna 5A.

De voorzitter: Ik schat in, als ik zo naar de publieke tribune kijk, dat er meer ambtenaren ter ondersteuning zitten dan inwoners uit onze gemeente. Dus ik weet niet hoe u erover denkt, maar ik leg het aan u voor. Het is aan u. Handhaven, zoals het nu is? Ja, prima. Dan gaan we over naar het besprekspunt. En dat is de memo...Oh, mijnheer Hofman, ik had u niet gezien.

De heer Hofman: Ja, ook nog even over de agenda. Dank u wel voor het woord, mevrouw de voorzitter. De agendapunten 6A en 6B hebben zoveel verwantschap met elkaar. Kunnen we die als één agendapunt behandelen?

De voorzitter: Het is een verzoek wat u doet. Het is om moverende reden is dat twee agendapunten van gemaakt. Maar het is aan u om te besluiten om er één agendapunt van te maken. Weet wel dat er dan met de tijd wat beperkt gaat worden. Dus het is nu 3-2, -3-2 en dan wordt het wat anders als er één agendapunt van gemaakt wordt. Dan wordt het 5-3. Mijnheer Jumelet.

De heer Jumelet: Dank u wel, voorzitter. Het is natuurlijk op zich een verleidelijk voorstel van collega. Maar gezien de aard van de twee aparte onderwerpen willen wij toch voorstellen het apart te blijven behandelen. Want ook de besluiten die gevraagd worden zijn dermate verschillend dat het toch denk ik verstandig is apart te behandelen.

De voorzitter: Dank u. Mijnheer Crielaard.

De heer Crielaard: Ja, eens. En gelet op de spreektijden denk ik toch dat het handig is om ze niet gezamenlijk te behandelen.

De voorzitter: Iemand anders nog? Mijnheer Van Harn.

De heer Van Harn: Dank. Waarom kunnen de spreektijden niet samengevoegd worden, voorzitter? Want het zou toch logisch zijn als je je A en B bij elkaar voegt?

De voorzitter: Nee, we hebben voor elk punt 3-2 en als het samengevoegd wordt is het één agendapunt en wordt het 5-3. Ja, dat is de vergaderorde. Ja, iets minder. Nee, ik stel voor dat we het gewoon gescheiden behandelen en dat we het zo handhaven.

5. *Bespreekpunten*

5.a Memo dilemma's Omgevingsvisie 2.0. Op verzoek college n.a.v. brief en bijlagen 13 november 2024 - afwijkende spreektijd 5' 1e termijn/3' 2e termijn

De voorzitter: Dan gaan we dus nu over naar 5.a, de memo dilemma's Omgevingsvisie 2.0. Op verzoek van het college hebben de brieven en de bijlagen afwijkende spreektijden, dat heb ik al u gemeld, van 5-3. Dit keer is een bespreekpunt aangeleverd door het college. In de beeldvorming die we vrij recent gehad hebben, 4 september, bent u uitgebreid bijgepraat over de dilemma's die voorliggen om te komen tot de omgevingsvisie 2.0. Ook is er een uitgebreid participatieproces met de inwoners doorlopen. In voorliggend memo, dat heeft u waarschijnlijk gelezen, legt het college een aantal dilemma's aan de commissie Ruimte voor met het doel om richtinggevende uitspraken te doen voor de ontwerp omgevingsvisie 2.0. Dilemma's worden vanavond gesproken. De klimaatadaptatie, de energietransitie, economie en de linten. Over deze onderwerpen is in de huidige beleidslijn nog onvoldoende koers vastgelegd om deze goed te kunnen borgen in de omgevingsvisie 2.0. of een aanscherping bijstelling van de lange termijnkoers behoeven. Van belang is dat de omgevingsvisie over de strategie voor de lange termijn, 2050, gaat. In de beeldvorming die we binnenkort hebben op 12, 11 december wordt er kort teruggeblikt op datgene, de bespreking van vanavond en een vooruitblik gegeven over het vervolg. De volgende fase is dus het opstellen van de ontwerp om de omgevingsvisie, het ontwerp 2.0. Als u nog kunt herinneren is het ontwerp te behandelen, dat is beoogd om dat in maart 2025 in de raad te behandelen. En u krijgt nu ook weer de tijd 5 minuten, eerste en de tweede termijn 3 minuten. We gaan het volgen. En wie kan ik als eerste het woord geven over deze uitgangspunten? Mevrouw Boonstra.

Eerste termijn

Mevrouw Boonstra: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, het college legt ons vier dilemma's voor, waarbij ze onze richting vragen om die vast te leggen in omgevingsvisie 2.0. Als we de eerste beet pakken, de klimaatadaptatie, dan denkt WIJ Lansingerland dat je er niet aan ontkomt. Het moet meegenomen worden in de ruimtelijke beslissingen die gemaakt moeten worden. We staan in de nabije toekomst voor de bouw van onder meer wijken als de Lange Vaart, de Merenweg en Wolfend, om maar een paar projecten te noemen. Daar kun je in de planningsfase direct al kijken wat je moet doen, kunt doen en wilt doen, om er zeker van te zijn dat de toekomstige bewoners van die wijken fijn en prettig kunnen wonen. Dat zou als gevolg kunnen hebben dat er in die wijken meer in de hoogte gebouwd gaat worden om ruimte te kunnen maken voor groen en water. De grote uitdaging ligt in het zoeken van de juiste balans. Ook denkt WIJ dat het belangrijk is om maatregelen tegen hittestress voor nieuw te bouwen wijken direct te implementeren, en niet achteraf. Denk bijvoorbeeld aan luiken voor de ramen en groene daken. Maar laat dan ook goed voor die groene daken zorgen en borg dit. Verduurzaam met verstand. Wees zuinig met de weinige ruimte die er is. En benut die op de juiste manier. Tegelijk rijst er bij WIJ Lansingerland wel de vraag wat er is gebeurd met de locaties die in de ruimtelijke adaptatiestrategie staan aangegeven als hittestress en wateroverlastlocatie. Het kan toch niet zo zijn dat er sinds 2021 nog geen gevolg is gegeven aan het feit dat deze locaties al zodanig zijn aangemerkt, maar dat er nog niets is gebeurd om deze te verbeteren. Onze fractie zou er voorstander van zijn om die locaties die als wateroverlastlocatie te boek staan zo snel mogelijk aan te pakken en te kijken of daar oplossingen mogelijk zijn om water te kunnen bergen. Waterberging zou een standaard moeten worden binnen onze gemeente naast groen in de

klimaatbestendigheidsoopdracht die er ligt. Met betrekking tot de energietransitie, laten we één ding duidelijk voorop stellen, WIJ Lansingerland is en blijft tegen windmolens op Lansingerland grondgebied. We doen al heel veel in de energietransitie en nog niet alles is ten volle benut. Met betrekking tot de energietransitie ziet WIJ Lansingerland dat Stedin volop bezig is met het bijplaatsen van elektriciteitshuisjes en heeft onze raad vorige maand het bestemmingsplan voor het nieuw aan te leggen transformatiestation aangenomen. Stappen om de netcongestie tegen te gaan worden dus genomen en dat is positief. WIJ Lansingerland denkt dat met betrekking tot het opwekken van zonne-energie het potentieel van daken nog niet volledig is benut. Denk daarbij niet alleen aan woningen, maar ook daken van bedrijfspanden en zelfs van de glastuinbouw. Maar ook de woningbouwcorporaties kunnen hier een rol in spelen door zonnepanelen aan te bieden aan hun huurders. Dit gebeurt al in Lansingerland, maar zou nog beter benut kunnen worden. WIJ Lansingerland weet ook dat er naar aardwarmte in onze gemeente wordt geboord. Ook wordt er een aansluiting gezocht op het warmtenet. Zoals eerder gezegd, we doen al heel veel. Waar wij wel problemen gaan zien, is dat Lansingerland van het gas af moet in 2050. Er zijn wijken aangewezen die als eerste van het gas af moeten, maar daar zul je woningeigenaren en de woningcorporatie voor aan je zijde moeten krijgen. Want anders gaat het niet werken. Wij zouden graag meegenomen willen worden in de stappen die het college hierin gaat nemen om dit te bereiken. Met betrekking tot de economie, inzetten op behoud van bestaande werklocaties is ook afhankelijk van wat er in de toekomst gebeurt. En dat laat zich lastig voorspellen. Het zou in onze optiek niet raar zijn als verouderde tuinbouwgebieden, die moeilijk verduurzaamd kunnen worden of aangesloten zouden kunnen worden op een warmtenet, zijn functie verliest en getransformeerd wordt tot bedrijventerrein. Dat levert dan weer een ander soort bedrijvigheid op. Maar ook dat moet gedaan worden met verstand. En zo mogelijk klimaatadaptief. Met betrekking tot de linten, er zal in de loop der jaren heus nog wel eens een huis toegevoegd worden of worden vervangen door een nieuwe ter vervanging van een oud huis. Daar zijn we niet bang voor. Mij is verzekerd dat er kritisch gekeken gaat worden naar de plaats, de functie en de bijbehorende ambities voor de linten. Daardoor kan het zijn dat er bepaalde linten een andere functie gaan krijgen in de toekomst dan andere linten. Daarnaast blijft ook het water bij de linten een belangrijke functie vervullen. Dat maakt de linten uniek. Maar bebouwing aan de linten moet wel passen bij de linten en in samenhang met de omgeving zijn. Dat was het voor de eerste termijn, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Even kijken. Mijnheer Meuldijk.

De heer Meuldijk: Dank u, voorzitter. Ja, allereerst al om gelijk daarbij aan te haken bij de inspreker, wat opvalt is deze enquête onder de panelleden. Daar wil ik eerst even wat over gezegd hebben. Want het gaat nadrukkelijk over inwoners, maar ik zie daar niets over ondernemers. Want vele ondernemers in onze gemeente hoeven niet per se een inwoner te zijn. Dus het is terecht dat daar aandacht voor gevraagd wordt. En ik denk dat in het verdere proces het ook belangrijk is om onze ondernemers van deze gemeente er nadrukkelijk bij te betrekken. Dan loop ik even de dilemma's met u langs, voorzitter. Ja, de klimaatadaptatie. Laat dat helder zijn, we willen heel veel functies op hetzelfde gebied. Dus we moeten naar creatieve oplossingen gaan zoeken als je van dezelfde ruimte gebruik wilt maken. We hebben hier niet zo ver vandaan in Rotterdam bijvoorbeeld woningen die boven op het water staan gebouwd. Of groene gevels om zo je groen en je bebouwing te combineren. Ik kan me voorstellen dat er nieuwe ontwikkelingen zijn en dat onze ambtenaren goed bij machte zijn om te volgen wat er allemaal mogelijk is om zo groen en blauw en toch bouwen. Dus groen en blauw, niet tegen bouw. Dat zou een hele belangrijke zijn om daar naar te kijken. Waterberging in de kruipruimte is ook zo'n klein dingetje. Maar alle beetjes helpen om aan die normen en die eisen te voldoen die op ons afkomen voor de klimaatadaptatie. Dan de energietransitie, voorzitter. Er staat in de enquête, het mag niet ten koste gaan van groen. En wat mij opvalt is, wij zijn ons veelal, en dat is niet alleen deze gemeente, maar dat speelt in heel Nederland wel zo'n beetje aan het, excusez le mot, doodstaren op elektrificatie. En dat is niet altijd mogelijk en zeker niet op een hele korte

termijn. Want ons netwerk kan het voorlopig nog niet aan en dat gaat nog heel veel investeringen vergen. Dus laten we ook eens kijken, en ik weet dat er eerder naar gekeken is, de geothermie heeft mijn collega al genoemd. Maar zo kun je ook denken aan waterstof. Een netwerk, het aardgas wat er al ligt, dat netwerk kun je prima ombouwen en benutten. Dus ook hier, kijk naar oplossingen om van die netcongestie die we nu hebben andere oplossingen te zoeken. En niet rücksichtslos te snel van het gas af willen, want dan stuiten we op andere problemen. Ik zie een interruptie.

De voorzitter: Mijnheer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Is de heer Meuldijk zich ervan bewust dat de meeste gasleidingen niet geschikt zijn voor waterstof op dit moment? En dat het ook heel veel investeringen kost om die geschikt te maken?

De voorzitter: Mijnheer Meuldijk.

De heer Meuldijk: Dank u, voorzitter. Volgens mij, ik ben geen techneut, u wellicht wel. Ik heb ook informatie uit het verleden dat dat met aanpassingen mogelijk is. Maar dat lijkt me verder hier een semantische discussie. Ik denk dat we dat aan de techneuten over moeten laten. Maar wat ik wil zeggen is, als je een infrastructuur hebt, er is geen land in de wereld die zo'n infrastructuur in de grond heeft liggen als Nederland. Het zou zonde zijn als je een rücksichtslos eruit, laat loos laten liggen en niks mee doet. Dus als je het met kleine investeringen kan benutten, vind ik dat het onderzoeken waard. Ga ik verder, voorzitter. De economie, daar vallen een aantal dingen op en die moeten wel gezegd zijn. Mengen van bestemmingen, dat proberen we al toe te passen, dat kan soms werken. En wellicht kunnen we bestaand glas ook verbeteren en intensiveren. Er zijn al voorbeelden dat er drielaags glas geproduceerd kan worden. Je kunt je voorstellen dat je dan met een derde van de hoeveelheid vierkante meters dezelfde productie kunt blijven leveren. Dat soort ideeën zou ik ook mee willen geven in het vervolg. En natuurlijk de typologie van bedrijven, om dat regionaal in te delen. Bepaalde zware industrie of bijvoorbeeld high-end dienstverlening, om eens een voorbeeld te noemen, dat zijn de grote verzekeraars, de grote banken, die gaan echt geen hoofdkantoor hier neerzetten. Die zetten het dan in onze regio wel in Den Haag of in Rotterdam Centrum neer. Dus laten we goed kijken, voor welke bedrijvigheid gaan we wel ruimte creëren en gaan we wel kantoren plaatsen. Ik kan me voorstellen dat juist de moderne glastuinbouw gestimuleerd moet worden. En ook onze kleinere ondernemers die in hun eigen omgeving wel naar de accountant kunnen of wel naar de verzekeraar kunnen, dat je die faciliteert en de grote jongens aan de grote steden overlaat. Dan tot slot, voorzitter, wilde ik nog wat zeggen over de linten. En we weten allemaal, de linten zijn historisch. En we vinden onze doorzichten erg van belang. En die willen we ook behouden. Maar we weten ook dat linten altijd aan verandering onderhevig zijn. Dus ik zou zeggen, als je überhaupt denkt aan toevoeging, wees heel beperkt. En ik zie het meer als functiewijziging. En als dat dan bijvoorbeeld een transitie is van een bestaand bedrijf die wat woning of recreatie kan worden. We hebben voorbeelden van Fattoria Naturale of andere soorten. Dan zijn dat functies die je misschien wel toe kan voegen. Maar we zien het meer vanuit Leefbaar als een transitie dat je het ombouwt. Dus dat je niet toevoegt, maar anders indeelt. En met de behoefte aan woningen kan ik me zo voorstellen dat bepaalde functies verdwijnen en daarvoor in de plaats woningen komen. En dat we daar naar kijken om dat ook mogelijk te maken. Daarnaast is het ook niet erg om die doorzichten die we hebben, die groene stukjes, dat je die wilt behouden. Maar dat je die duurzaam groen invulling geeft. Want we hebben behoefte aan groen en blauw. Dus kijk dan naar die doorkijken dat je die op die manier kunt behouden voor de toekomst, met een groen blauwe invulling. Dan tenslotte was ik nog één ding vergeten, dat is wel belangrijk om te vermelden. Want als het gaat om de energietransitie dan hebben we geothermie genoemd. En laat ik daar heel duidelijk over zijn, en dat mag geen verbazing oproepen hier, vanuit Leefbaar zeggen wij, geen windmolens in onze gemeente. Pertinent niet. Ik zeg het nog maar even heel

duidelijk. Wat wel mooi is, zijn zonnepanelen. En dat is ook wel mooi om te weten, dat 3B-Wonen nagenoeg hun hele bezit al met zonnepanelen heeft bekleed. Dus ik zou zeggen, 3B-Wonen is, 3BW is PV oké, zou ik bijna willen zeggen. Voorzitter, ik denk dat ik het hierbij laat en dat ik zo voldoende heb meegegeven in de eerste termijn. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Xhemaili.

De heer Xhemaili: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, de PvdA Lansingerland staat voor een toekomstbestendige en inclusieve gemeente waarin we samen scherpe keuzes maken om onze leefomgeving leefbaar en duurzaam te houden. Dit besprekspunt over de dilemma's binnen de omgevingsvisie 2.0 biedt een mooie kans om koers te bepalen voor de lange termijn die direct aan deze waarden raken en zijn van...

De voorzitter: Mijnheer Xhemaili, ik ga u even onderbreken. Ik denk dat u even beter in de microfoon moet praten, dan kunnen de mensen op de achterste rij u ook horen

De heer Xhemaili: Dank u wel, voorzitter. Ik dacht dat u mijn betoog niet mooi vond, maar dat is niet het geval. Gelukkig. Ik ga door.

De voorzitter: Dat zou ik niet durven zeggen.

De heer Xhemaili: Dank u wel. Waar was ik? Even kijken. Waarden raken en zijn van groot belang voor onze inwoners en toekomstige generaties. Wij als PvdA Lansingerland willen hierbij een aantal belangrijke punten benadrukken. Nummer 1, klimaatadaptatie als leidende principe. Klimaatverandering vormt een van de grootste uitdagingen van onze tijd. Het wordt steeds warmer. Hittegolven, zware regenbuien en langdurige droogtes komen vaker voor. Van de afgelopen zes zomers waren er vier zeer droog, waarvan van die vier twee extreem droog, 2018 en 2022. De extreme worden dus groter, ook aldus het KNMI. Of KNMI-scenario's in dit geval. Wij vinden dat klimaatbestendigheid een leidend principe moet worden bij de herinrichting van openbare ruimte. Investeren in voldoende groenwaterberging en hittebestendige infrastructuur en biobased klimaatadaptieve woningen zijn cruciaal. Zowel voor de leefbaarheid als om de toekomstige kosten door klimaatschade, voornamelijk dat is heel belangrijk om te noemen, klimaatschade in de toekomst, te beperken. Wij als PvdA pleiten dan ook voor een groene klimaatrobuuste inrichting van wijken en bedrijventerreinen. Voorbeelden zijn groene daken, vergroenen van bestaande bebouwing. Punt 2, ruimte voor energietransitie. De energietransitie vraagt om ruimte. Wij vinden dat de gemeente innovatief moet zijn in het zoeken naar locaties voor duurzame energie. Het dak is al veelvuldig benoemd door de vorige sprekers. Maar denk ook aan infrastructuurzones en door het hergebruik van bestaande locaties. Tegelijkertijd moet de impact op bewoners en recreatiegebieden zo minimaal mogelijk blijven. Dit vraagt om zeer scherpe keuzes en out of the box denken. Duurzame energieoplossingen zijn noodzakelijk, maar mogen niet ten koste gaan van betaalbare woningen. 3, behoud van werklocaties en economische vitaliteit. Lansingerland is een ondernemende gemeente en dat willen we zo ook houden. Horti Science en Oostland zijn wereldberoemd en we krijgen bezoek van heinde en verre. Volgens mij waren laatst ook Koreanen bij ons op werkbezoek. Dus dat zegt al genoeg hoe belangrijk wij zijn. Nee, dat is een andere orde besprekspunt. Zuid-Koreanen heb ik het dan over. Maar die hebben hun eigen dilemma's momenteel. Wij staan achter het behouden van bestaande werklocaties en pleiten voor een slimme herontwikkeling van verouderde gebieden, zoals het glastuinbouwgebied, waar veel leegte is om ruimte te creëren voor nieuwe economische activiteiten of initiatieven. Herontwikkeling van bestaande locaties moet prioriteit krijgen boven uitbreiding. Wij streven er naar om balans tussen werk, wonen en groenen te creëren. Nummer 4, historische linten. Historische linten zijn een uniek onderdeel van de identiteit van Lansingerland. Echter, als het past binnen het straatbeeld zijn er wel degelijk mogelijkheden om historische linten te behouden en toch te ontwikkelen met behoud van kwaliteit door te

verdichten. Dus wat PvdA betreft, natuurlijk, historische linten zijn belangrijk. Maar als we kunnen verdichten en optoppen, is dat goed mogelijk. Als we kijken naar de prioriteitsstelling dan is het voor de PvdA heel belangrijk klimaatbestendig wonen voorop. De druk op de ruimte vraagt...

De voorzitter: Mijnheer Xhemaili, er is een interruptie van mevrouw Boonstra.

Mevrouw Boonstra: Dank u wel, voorzitter. Ik zou graag van mijn collega willen weten, met betrekking tot het verdichten, ik zie geen flat van 10 hoog aan één van de linten staan. Ziet u dat wel?

De voorzitter: Mijnheer Xhemaili.

De heer Xhemaili: Nee, dat zie ik ook niet voor me. Heb ik ook niet gezegd. Verdichten kan ook één of twee lagen extra op bestaande bouw. Of maximaal drie. Maar niet tien hoog. Maar wel verdichten.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Xhemaili: Waar was ik? Ja, prioriteiten stellen. Klimaatbestendig wonen voorop. Dat is het belangrijkste wat PvdA betreft. De druk op de ruimte neemt dus toe en daarvoor moeten duidelijke keuzes zijn. Betaalbare woningen, voldoende groen en natuur. Economische groei is belangrijk, maar mag niet ten koste gaan van welzijn van onze inwoners. Alleen door scherpe keuzes te maken en te werken vanuit solidariteit en duurzaamheid kunnen we de toekomst van Lansingerland vormgeven tegen het licht van klimaatverandering. Als PvdA blijven we ons inzetten voor een sociaal rechtvaardige toekomst waarin Lansingerland een fijne plek is om te wonen, werken en recreëren voor iedereen. Voorzitter, wij zien de verdere uitwerking van de omgevingsvisie 2.0 met vertrouwen tegemoet en zullen blijven bijdragen aan een evenwichtige en rechtvaardige uitwerking. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Van Berkel.

De heer Van Berkel: Dank, voorzitter. We krijgen dilemma's voorgelegd om richtinggevende uitspraken te doen. En deze gaan over het wat en niet per se helemaal over het hoe. Het zijn ook abstracte uitspraken die richtinggevend moeten zijn voor een visie voor 2050. Voor de langere termijn dus. Maar dat is wat het commissiewerk juist zo mooi maakt, voorzitter. Veel inwoners zien de politiek soms als een ver van hun bed-show. En dit onderwerp klinkt ook misschien een beetje technisch en abstract. Maar het gaat om de grote keuzes voor mensen in hun leven. Wat voor plek willen wij voor onze toekomstige generaties maken? En de keuzes die we nu maken en waar we nu richting aan geven, die hebben een groot effect op de toekomst. We lopen even de dilemma's één voor één af. We zijn het eens met de stelling dat bij de herinrichting van de openbare ruimte klimaatbestendigheid het leidende principe is. We moeten een volledig klimaatbestendige omgeving ontwikkelen. We begrijpen dat we hiervoor ruimte nodig hebben, zowel in de ondergrond als in de bovengrond. En dat kan soms met elektrificatie, maar volgens mij staat in het stuk ook, dat kan op meerdere manieren. Geothermie wordt ook genoemd. Maar dat betekent ook investeren in brede welvaart. Daarbij geven we invulling aan de behoeften van de inwoners en voorkomen we een hypotheek op toekomstige generaties. Zonder aanpassingen zal alleen al door de waterschade van onze gemeente tussen de 170 en 470 miljoen schade zijn tot en met 2050. En het kan soms moeilijke keuzes met zich meebrengen. Maar we maken hier beleid voor de generatie die hier in 2050 ook in een veilige, fijne en betaalbare omgeving moet kunnen wonen, werken en recreëren. Moet energietransitie altijd voorgaan op andere gebruiksmogelijkheden? Hier zijn we het in principe mee eens, want een goede energievoorziening is een randvoorwaarde om hier goed te kunnen wonen, werken en leven. Als

er geen energie is, dan komt onze manier van leven stil te staan. Maar dat maakt het ook een dilemma. Bijna drie kwart van de inwoners zegt dat het aanleggen van duurzame energie niet ten koste mag gaan van het groen in de gemeente. En tegelijkertijd zien we dat het groen en kabels en leidingen bijvoorbeeld niet eenvoudig zijn te combineren. Neem de Zuidersingel recent nog. Maar we zijn natuurlijk ook niet de enige gemeente in dit deel van Nederland waar dit speelt. We pleiten voor goede regionale samenwerking om onze doelstelling om in 2050 klimaatneutraal te zijn te behalen. En als er keuzes moet worden gemaakt, moeten die zo goed mogelijk ingepast worden in het groen. En waar dat niet mogelijk is, moeten we erkennen dat het belang van een warm huis en een goede energievoorziening voor onze inwoners en ondernemers ook soms voor moet gaan. We pleiten daarbij echter dat het verdwijnen van groen altijd gecompenseerd moet worden. Zo dicht mogelijk bij de locatie waar ingrepen noodzakelijk zijn. Stelling 3, bedrijventerreinen zijn vol en er verdwijnen werklocaties. Daarom moeten we bestaande werklocaties zoveel mogelijk behouden en uitbreiden. Met de groeiambities van onze gemeente op het gebied van wonen, energietransitie en groen ontkomen we niet aan moeilijke kwesties. Niet alles kan en niet alles kan overal. D66 is van mening dat in Lansingerland moet worden ingezet op het transformeren van bestaande werklocaties. Daarbij zien we ruimte voor het benutten van de verouderde glastuingebieden om meer ruimte te bieden aan bedrijven. De focus moet liggen op het realiseren van zoveel mogelijk vierkante meter bedrijvigheid binnen de beperkte hectare grond die er zijn. We zijn ook blij met de oproep van VNO-NCW. We ondersteunen die ook echt. Maar ook voor een oproep om aandacht te hebben voor vergroening van bedrijventerreinen. En onze nationale economie maakt de komende jaren een transitie door. Mede door geopolitieke ontwikkelingen. En we vinden dat we daarbij, bij die transitie naar die nieuwe economie, ook goed moeten kijken naar welke uitdagingen er internationaal en nationaal zijn. Bijvoorbeeld het rapport Draghi dat in september is verschenen, geeft goede richtingen op nationale en Europese schaal. De inzet van de nieuwe Europese Commissie op duurzame welvaart en het versterken van het concurrentievermogen van Europa heeft ook zijn weerslag op lokaal niveau. Daarom zetten we in op transformatie van bestaande werklocaties en roepen de gemeenten op om goed te kijken hoe we aan kunnen sluiten bij wat er nu vanuit het Rijk met strategische regionale investeringsagenda's wordt voorbereid. Want zij bereiden zich ook voor op de nieuwe economie. Dan de linten, daar kunnen we eigenlijk heel kort over zijn. Ja, we zijn het eens met de stelling. En alles wat er hiervoor is gezegd, daar kunnen we ons eigenlijk best wel goed bij vinden. Dus dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Leijendekker.

Mevrouw Leijendekker: Dank u wel, voorzitter. In navolging van het goede voorbeeld van Leefbaar en 3B, waar ze in een duo antwoorden, gaan wij zelfs nu verder en wij antwoorden in trio-vorm. Ik zal het eerste dilemma voor mijn rekening nemen, de heer Krieger, tweede en derde, en de heer Van Harn sluit af. Wat betreft het eerste dilemma, het klimaatadaptief bouwen, daar kunnen we eigenlijk alleen maar ja tegen zeggen. Daar moeten we voorstander voor zijn. Als ervaringsdeskundige die voor heel veel geld haar huis heeft gebouwd om het souterrain droog te houden, en als het even gaat regenen, moet ik de pomp aanzetten om droge voeten te houden, wil ik dat eigenlijk niemand aandoen. En dat moeten bedrijven ook niet willen. We moeten gewoon proberen om die wateroverlast te voorkomen. Evenals de verdroging. En ik pleit dan ook inderdaad voor een goede samenwerking met ook het hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard en Delfland. Want we hebben nu in het kader van de Omgevingswet toetsing de weging van het waterbelang. En ik hoop dat door een goede samenwerking ook met die hoogheemraadschappen daar ook goede stappen in op worden gezet en dat dat advies ook zwaarwegend gaat meewegen in het geheel. Hetzelfde geldt voor de aangedragen groene aanpak die wordt bepleit onder het dilemma. Dus ruimte voor groen blauwe oplossingen, ook voor groenstructuren, groene gevels en daken, verwijderen van tegels, wortelende bomen, waterbergende oplossingen, allemaal zaken waar we heel goed mee aan de slag moeten. Ook bomenkap voorkomen, het voorbeeld van de Merenweg waar we daar goede

stappen hebben op gezet of anders verder voorkomen, de discussie Zuidersingel of anders heel goed vervangen. En een andere discussie die speelt op de Lies Frankenweg waar we ook inderdaad aandacht moeten hebben voor behoud van groen en behoud van wortelende bomen. Dat was het eerste dilemma.

De voorzitter: En dan wordt het vervolgd door de heer Krieger. Mijnheer Krieger.

De heer Krieger: Dank u wel, voorzitter. Alhoewel het vaststellen van een omgevingsvisie, misschien voor buitenstaanders en mensen die dat dan in eerste instantie lezen, lijkt op het wereldkampioenschap open deuren intrappen, en dat bedoel ik niet verkeerd, is het dat natuurlijk niet. Ik ben eens met mijn collega van D66 dat we ons bezig gaan houden met het wat. Maar je bezighouden met het wat, dan is het wel belangrijk dat je al in je achterhoofd hebt, hoe. Wat dat betreft, voorzitter, benijd ik het college en ons als raad niet. Want we staan voor grote opgaven. En zeker met de energietransitie. Wat mij dan wel opvalt in de memo, is dat er redelijk laag wordt ingezet om duurzame... We hebben minimaal de ambitie om 25 procent van ons elektriciteitsverbruik duurzaam op te wekken. Dan rijst bij mij de vraag, waarom niet inzetten op 75 procent? Want als je inzet op 75 procent en je haalt het niet, maar je komt uit op 50, dan heb je altijd weer 25 procent winst. Dus wat dat betreft staat het CDA open om samen met andere fracties daar serieus over na te denken. En dat ambitieniveau, die lat hoog neer te leggen. Want dat kunnen we nu één keer doen met het wat in de omgevingsvisie. En daarna kunnen we dan gezamenlijk kijken hoe we dat willen gaan doen. Maar als we die ambities laag inschalen, dan kunnen we natuurlijk met zijn allen er donder op zeggen dat we misschien wel laag uit zullen komen. Want als je de lat niet hoog legt voor jezelf, wat is dan de motivatie om daar vol voor te gaan? Dan, wat betreft de economie, heb ik zeer sympathieke voorstellen gehoord. En ook verstandige opmerkingen. Ook van collega Meuldijk, voorzitter. Wat wel belangrijk is, en dat gaf de spreker vanavond al aan, betrek de ondernemers daar wel bij. Die oproep wil ik wel doen aan het college. Want op het moment dat je een omgevingsvisie neerlegt en daar een enquête houdt bij burgers en 15 procent van de burgers zegt, wij willen eigenlijk geen nieuwe bedrijventerreinen. Dat is begrijpelijk, dat sommige burgers dat zeggen. Maar het is wel vervelend als diezelfde burgers over 20 jaar geen werk hebben in de gemeente. En dat we met zijn allen in de file staan, omdat we buiten de gemeente moeten werken. Omdat het vestigingsklimaat achteruit is gegaan. Dus ook daar zullen we verstandig op moeten treden. En ik roep het college dan ook op om ondernemers daar actief bij te betrekken. En dan had ik nog een kleine laatste opmerking, voorzitter. We hebben toch een laag leegstandspercentage. Het is minder dan 5 procent. Maar er is wel leegstand. Misschien zouden we daar eens over na kunnen denken waarom bepaalde panden of bedrijventerreinen leegstaan. Dat zal te maken hebben met de kwaliteit van dat stukje bedrijventerrein of dat betreffende pand. Als we daar ook in investeren, dan kunnen we in ieder geval de leegstand nog verder terugdringen. Wat betreft economie en energietransitie was dit het wel. Ik denk dat het punt van het CDA ook duidelijk is hoe wij in de energietransitie staan. Hoe groener hoe beter. Mooi in de partijkleur. En wat dat betreft wil ik het hierbij laten in de eerste ronde. En dan geef ik het woord aan mijn collega, de heer Van Harn.

De voorzitter: Mijnheer Krieger, er is een interruptie van de heer Meuldijk.

De heer Meuldijk: Dank u, voorzitter. Even op de heer Krieger, want u heeft het over die leegstand. Maar het is wel van belang om te weten dat 5 procent leegstand op bedrijventerreinen is zelfs te laag. Want leegstand is ook nodig om verschuivingen en mogelijkheden en herplaatsing van ondernemingen mogelijk te maken. Een kleine onderneming wil net een stukje groter, moet er wel ergens beschikbare locatie zijn. Dus 5 procent leegstand is het minimale wat gezond is om bedrijven te laten ontwikkelen. Dat wou ik even meegeven. Dank, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Krieger.

De heer Krieger: Waarvan akte, voorzitter.

De voorzitter: Dank u. Dan gaan we verder naar de heer Van Harn, want die gaat het over de linten hebben.

De heer Van Harn: Voorzitter, de linten. Voorzitter, we kennen dorpslinten, we kennen polderlinten en we kennen dijklinten. En de vraag die vanavond voor ligt is, hoe gaan we daar in de toekomst mee om? En dan is het antwoord van het CDA, dat zal per lint verschillend zijn. Omdat ze nu ook al zo van elkaar verschillen. En de uitslag van de enquête geeft ook niet overtuigend aan waar de voorkeur ligt.

De voorzitter: Mijnheer Van Harn, even een interruptie. Ik zie de heer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Eigenlijk geen interruptie, maar een meer in ordevoorstel. Kunt u verzoeken aan de wethouder financiën die hier te gast is, of hij zijn telefoon op stil kan zetten. Dank u wel.

De heer Van Harn: Ja, hoe er omgegaan moet worden met linten, dat zal verschillend zijn, zei ik zojuist. En de enquête geeft ook niet overtuigend aan waar de voorkeur ligt. Bouwen we wel of niet? Op dezelfde plek of nog op een onbebouwde plek? De CDA-fractie is van mening dat sloop en vervolgens vervangende bebouwing moet kunnen, zolang er rekening wordt gehouden met het karakter en de kwaliteiten van het desbetreffende lint. En ook is de CDA-fractie van mening dat er wel gebouwd kan worden op plekken waar nu nog geen bebouwing is. Maar dan wel zodanig dat het vooral kwaliteit toevoegt aan de omliggende bebouwing. Bijvoorbeeld door ruimtelijke opzet. En zodanig dat de identiteit van het betreffende lint, niet in het gedrang komt. Dat wil niet zeggen dat al het bestaande groen, groen moet blijven. Maar wel zo dat op de te bebouwen groene plekken doorzichten van redelijke afmetingen blijven. Want, voorzitter, we moeten ervoor waken dat de linten niet dicht gebouwd worden.

De voorzitter: Mijnheer Van Harn, een interruptie van de heer Xhemaili.

De heer Xhemaili: Dank u wel, voorzitter. Ik ben wel benieuwd, mijnheer Van Harn, wat vindt u schappelijke afmetingen?

De heer Van Harn: Ik had het over redelijke doorzichten. Dan mag u invullen wat u redelijk vindt.

De voorzitter: Geen woordspelletjes. Even kijken, dit is uw bijdrage of...Uw bijdrage, oké. Wie volgt? Mijnheer Hofman.

De heer Hofman: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, allereerst even, in het stuk staat dat het een soort van uitprobeersel is om te kijken of het bevalt om dilemma's op een dergelijke manier als dat we nu doen in deze commissie te bespreken. Ik kan alvast vanuit mij zeggen dat ik het een goed idee vind. Ik praat hier veel meer vrijuit dan in een beeldvorming waar me gevraagd wordt om politieke uitingen te doen. Nu hebben we het met de fractie besproken. Ik vind dit een goed idee. Dat even vooraf. Voorzitter, bij alle dilemma's die we hiervoor hebben liggen, geldt eigenlijk, we moeten ook vooral wel blijven nadenken over het leidend principe dat we nu aanwijzen dat het niet tot aanwijsbare verslechtering leidt in de openbare ruimte. Je kunt soms een keuze gemaakt hebben die in de praktijk niet blijkt te werken. Ik hoop dat we in dat soort gevallen daar wethouders hebben zitten die dan terugkomen naar de raad en die zeggen van, u hebt dit gekozen, maar nu hebben we dit geval hiervoor liggen en hier werkt het niet. Beste raad, wilt u samen met ons kijken wat er dan mogelijk is? Dat even ook nog vooraf. Dan de vier

dilemma's. Klimaatadaptatie. Dat is wat ons betreft uitgangspunt nummer één. Groen en blauw verkoelt, buffert en voert af. En dat is wat we nodig hebben. En wat daarvoor nodig is, is eigenlijk dat we minder ruimte gaan geven aan verstening. En verstening dat heb je op allerlei manieren. Je hebt verstening in termen van woonfunctie, mobiliteit, parkeren. Dan voel je al aan, daar moet je dan iets in minderen. Wonen willen we niet heel graag in minderen. Maar de ruimte voor de auto, die kan wat ons betreft best een tandje minder. Je ziet tegenwoordig hele mooie straten die vergroend worden op magnifieke wijze. Waarbij de auto echt minder ruimte krijgt, maar het straatbeeld, de leefbaarheid er enorm op vooruit gaat. Dat is waar wij in 2050 voor tekenen. Dan de energietransitie. Wat ons betreft, als we binnen de energietransitie afblijven van natuur en groen dan vinden wij het prima om daar ruimte voor te maken. Dat transformatorhuisje, dat mag wat ons betreft ook in die openbare ruimte ten koste van misschien een stukje mobiliteit worden ingepast, als dat nodig is. Dan ga ik naar de economie. Werklocaties hoeven wat ons betreft niet zozeer verruimd te worden. Inkrimpen ook niet. Want daar gaat de provincie voor liggen. In het kader van ontglazing en de ruimte die we nu al hebben, de provincie vindt dat ruimte voor bedrijven niet mag worden ingeperkt. Maar waar wij op willen inzetten is dat we herstructureren daar waar bedrijventerreinen en glastuinbouwgebieden verrommeld zijn. Dus gebruik wat je hebt beter. En daarvoor kunnen we bijvoorbeeld, om een voorbeeld te noemen, handhaven bij caravanstallingen. Dat is iets wat we wat ons betreft te weinig doen. Daar zie je dat er gebruik is voor iets waar het niet voor bedoeld is. En die handhaving zou daarin beter mogen. En om daarin de stip aan de horizon te zetten van, hoe wil je dan verrommeling gaan tegengaan? We hebben voor de openbare ruimte beeldkwaliteitseisen. En ook voor bedrijventerreinen zouden we wat ons betreft toe moeten naar beeldkwaliteitseisen. En dan kunnen we ook gaan handhaven daar waar we vinden dat de beeldkwaliteit te slecht is geworden. Goed, voorzitter, tot slot, de linten. Ik wil daarin vooral heel erg veel aansluiten bij wat er al gezegd is. De doorzichten, die moeten wat ons betreft behouden worden. Functioneel vervangen kan her en der. Maar wat ons betreft behouden we vooral heel veel wat we daarin hebben. Voorzitter, dat was het wat mij betreft in eerste termijn. Dank u wel.

De heer Jumelet: Dank u, voorzitter. Voorzitter, visie is als een olifant die zicht belemmerd, aldus Mark Rutte, onze voormalig politiek leider. Goed, u begrijpt natuurlijk als VVD Lansingerland dat we daar niet achter staan. De Lansingerlandse VVD is wat dat betreft ook klaar om keuzes te maken en een visie te gaan delen. Ook al weten we niet altijd wat op ons afkomt, ik denk dat het goed is om ons zo goed mogelijk voor te bereiden. Zo staat de VVD natuurlijk voor prettig wonen voor nu en in de toekomst. Dat betekent voor ons wonen in een gemeente waar de buitenruimte op orde is, er doorgereden kan worden, waar klimaatadaptatie is aangepast in de omgeving, de energietransitie in verhouding staat met persoonlijke keuzevrijheid en leveringszekerheid en er voldoende ruimte is voor ondernemerschap en voldoende sprake is van economische voorspoed. Kortom, wat ons betreft zijn we dan klaar voor de toekomst als het allemaal geregeld is, maar zover zijn we helaas nog niet. Dus dat begint wat ons betreft met het aanpassen aan klimaatverandering. Als een van de natste gemeenten en een behoorlijk hete en droge gemeente in de zomer is klimaatverandering een onontkoombaar probleem wat ons betreft. Nu investeren betekent kosten besparen in de toekomst. Voor de VVD betekent dit dat ook klimaatbestendigheid één van de leidende principes is in de inrichting van de ruimte. Daarom zien we dat als één van de leidende principes. Wat we ook aandacht moeten hebben voor economische ontwikkeling, vervoer of dat nu met de auto of het OV is, digitale infrastructuur en wijkinrichting om de leefbaarheid van de wijken te bevorderen. Daarbij vindt de VVD het inbreien van maatregelen des te belangrijker. Wij zien graag ruimte voor innovatie en werken op een realistische en financieel verantwoorde manier. Als we dan verder kijken naar onze energie is het ook weer een onontkomelijke transitie waar we in terecht gekomen. Wat de VVD betreft onderschrijven we dan in die zin ook het inzetten op groene energie. Dat is ook in die zin weer onontkomelijk. De energietransitie kan op diverse manieren uitgevoerd worden. De VVD kiest in die zin voor de belangen van huishoudens en hun ondernemingen. Met realistisch en

financieel verantwoordelijk beleid. We willen dat de gemeente haar plannen voor de energietransitie toetst op duurzaamheid, maar net zo goed op individuele keuzevrijheid en leveringszekerheid. Uiteraard geldt altijd, wat kost het? En wat levert het op? Zo stelt de VVD ook hoge eisen aan de inpassing in onze omgeving. Wat betekent die energietransitie dan voor ons landschap, de natuur, de wijk, het ruimtebeslag? Zo zien we voor nu geen heil in het voorgaan van de energietransitie op andere gebruiksmogelijkheden in onze buitenruimte. Brei in en wees innovatief. Hier zien we dus een oplossing voor inbreiding in de omgeving. Geen zonneparken en u verwacht het denk ik al, geen windturbines. De VVD is in die zin wel voorstander van verdere ontwikkeling van zonnestroom en wijkbatterijen in de wijk, in de gebouwde omgeving en in het kassengebied. Ook juist op waterbassins bij kassen. Wees als gemeente innovatief. Als we dan verder kijken naar ondernemende gemeente, dat staat dan natuurlijk perfect bij ons in het rijtje. Lansingerland is een ondernemende gemeente en dat moeten we zo houden of wat ons betreft nog beter maken. We hebben ondernemers hard nodig voor de realisatie van levendige dorpskernen, economische groei en werkgelegenheid. De gemeente moet ondernemerschap stimuleren door ondernemers de ruimte te geven, groot en klein, in de dorpen en op bedrijventerreinen. Wat net al gezegd werd, leegstand moet voorkomen worden, maar een beetje leegstand is gezond. We denken hierbij ook aan innovatie. Denk bijvoorbeeld aan het ombouwen van lege panden en winkelruimte voor woningen, meer horeca, tijdelijke flexwerkplekken in gezamenlijke ruimte voor startende ondernemers. Zoals de VVD betreft inzetten op uitbreiding en behoud van werklocaties. Ten slotte de linten. Een hangijzer voor ons allemaal de afgelopen paar jaar. Maar wat betreft de VVD respecteren we de Lansingerland geschiedenis en identiteit, maar zijn we niet blind voor de toekomst. Met dit in het achterhoofd is de VVD van mening dat de aard van de linten behouden moet blijven en daar past prima nieuwe bebouwing indien nodig bij. Deze bebouwing moet dan natuurlijk wel passen in de omgeving. Maar laten we nieuw ondernemerschap en woningen de ruimte geven zich in te passen en samen te gaan met de omgeving. Waarbij we zorgen voor een gezonde mix tussen wonen, bedrijvigheid, groen, recreëren en natuurlijk doorzicht. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw van Olst.

Mevrouw Van Olst: Dank u wel, voorzitter. Vanavond bespreken we de toekomst van Lansingerland. Hoe willen wij dat Lansingerland eruit komt te zien? Als belangrijkste uitgangspunt wordt gesteld dat er scherpe keuzes nodig zijn. Ik wil hier graag een aanvulling op doen. Eerst zoom ik in op de gestelde vraag en loop de vier dilemma's langs. In volgorde van belangrijkheid. Het klimaatbestendig maken van Lansingerland lijkt mij van essentieel belang. De bescherming tegen wateroverlast in woonwijken lijkt mij prio nummer één. Dit lijkt me ook niet echt een dilemma. Volgens mij kun je de wijken prima vergroenen met bomen, struiken en gras. En het blijft een gek verhaal dat als het verschrikkelijk heeft geregend en dat we vervolgens weer kampen met extreme droogte. Volgens mij kun je dit oplossen door water op te slaan voor droge periodes. Dat kost ruimte inderdaad, maar is van essentieel belang. Dus dit heeft voor mij prio één. Wateropslag, groen in de wijken en zorg ervoor dat de inwoners, zeker in de betreffende stressgebieden, zich bewust zijn van de risico's die zij lopen en wat zij er zelf aan kunnen doen. Aan bomen groeien wortels en dat kost ook ruimte. Mensen hebben ook ruimte nodig in de natuur, dus dat is een win-win. Bestaande werklocaties moeten behouden blijven, maar mogen wat mij betreft flexibel worden ingezet. Hierop zou ook prima een woonbestemming kunnen komen. En dit kan dus best naast elkaar bestaan. Dit geldt ook andersom. Waar tuinderswoningen de normaalste zaak van de wereld waren vroeger, dus dat de tuinder bij zijn bedrijf woont, kan ook gelden voor de medewerkers die seizoensarbeid komen doen. Wat ik van belang vind, is dat er oog blijft voor de familiebedrijven in Lansingerland. Dat deze kenmerkende bedrijven die er dan nog kunnen zijn, kunnen blijven in Lansingerland. Dit bepaalt, net als de linten, een deel van de cultuur in onze gemeente. Dan de linten. Die zijn ideaal om juist groen te houden en groener te maken. En misschien ook wel om wateroplossingen in toe te passen. Het behoud van de linten in uitstraling is juist de kans om het dorpse karakter te behouden en hierop

door te pakken met die wateroplossing en de nieuwbouwwijken die erachter liggen een beetje te verschuilen. Voor mij is energie het sluitstuk. Energie is namelijk een middel om ergens te komen en niet een doel op zich. Vooralsnog komen wij overal en functioneert alles. Door de keuzes die wij willen gaan maken in de toekomst, komt er meer vraag naar energie. Hier zit dus ook de oplossing. We moeten hier beter over nadenken. Niet onbeperkt alles maar willen digitaliseren en elektrificeren. In ieder geval niet nu. Dus de vraag moet omlaag. Of in ieder geval niet meer vragen dan nu het geval is. Niet denken aan smart cities, digital twins, zonnevelden, cetera. Maar denken aan verbinding, ontmoeten, verzorgen, bewegen, gezondheid. Je kunt alles wel vol zetten met duurzame energiebronnen, maar met welk doel? Voorsorteren op een mogelijk toekomstige vraag gebeurt allemaal op basis van modellen. En we moeten dit pas gaan doen als er echt een behoefte is. Daarbij wil ik een uitstapje maken naar een brief die wij ontvingen op 26 november jongstleden van het college. Hierin wordt de start van het visietraject digitalisering aangekondigd. De voordelen die worden genoemd zijn legio. Daarvoor verwijs ik u naar die brief. De keerzijde wordt hierin niet genoemd en dit zal ongetwijfeld gedurende het traject naar voren komen. Maar alleen al deze digitaliseringsambitie, die blijkt uit de brief, zorgt voor zoveel meer energieverbruik. In de brief staat dat er een externe partij wordt ingeschakeld voor dit visietraject. Dan wil ik aan het college vragen welke partij dit is en waarom dit dan nodig is? Hebben we een bureau nodig om aan te geven wat wij willen en op te laten schrijven wat goed is voor inwoners? Want er is een enquête gedaan en de inwoner heeft duidelijk aangegeven dat de voorkeur uitgaat naar groen. En daar ben ik het dus helemaal mee eens. Want besef, wij zijn ook natuur. Wij zijn bezielde wezens. En wij hebben het groen nodig. Ook voor klimaatadaptatie, maar ook omdat wij ons opladen door ontspanning en natuur. Menselijk contact is van wezenlijk belang. Zeker als wij de hele dag bezig zijn met digitale zaken. De elektrificatie en digitalisering van alles heeft een keerzijde. Realiseert u zich dat eens. We hoeven hier nu nog niet aan mee te doen. Heeft u weleens nagedacht over data minderen? Dit komt ook helemaal overheen met de keuze uit de enquête voor het scenario regionaal geworteld. Elkaar kennen, onderlinge verbondenheid, trots, zorg dragen en oog hebben voor elkaar. Gecombineerd met groen land is dit de perfecte combi. Heb ik ook nog een soort oplossing. Ik wil pleiten voor een soort digitale overlay. Een digitale omgevingsvisie, waar langs we initiatieven kunnen toetsen. De voorstellen die uit de omgevingsvisie 2.0 komen, kunnen we dan toetsen aan dit toetskader. Dus bijvoorbeeld de vraag of er een energiehub of een laadstation of iets dergelijks komt, dat wij dit kunnen toetsen hieraan en niet op voorhand al wordt toegezegd. Naar aanleiding van de beeldvorming op 25 september hierover heb ik vragen gesteld. En ik kan bij deze aankondigen dat er een bespreekstuk in februari wordt geagendeerd hierover. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Bewust even gewacht tot alle overige partijen geweest zijn, omdat ik was heel erg benieuwd waar de partijen mee kwamen. Om daar nog eventueel op in te kunnen haken. En ik heb best wel wat dingen gehoord die mij verrassen. Daar zal ik bij punten, zal ik daarop komen. Ik zal de dilemma's behandelen zoals ze hier voor zitten. Dus we beginnen daarmee dan met klimaatadaptatie. En wat dat betreft moet dat leidend voor ons zijn. Als we nu gaan kijken, het klimaat gaat veranderen. We constateren dat nu al dagelijks eigenlijk waar we mee te maken hebben. Het wordt inderdaad, het wordt warmer, het wordt droger. Het wordt ook natter op bepaalde momenten in de herfst. We zullen ons daarop moeten gaan voorbereiden. Als we ook hier lezen dat er verwacht wordt dat als we niks doen we tussen de 170 tot 470 miljoen euro aan waterschade zullen gaan hebben. Dat blijkt al dat, we kunnen ons niet veroorloven om klimaatadaptatie niet te doen. We zullen dat moeten doen op alle gradaties. Dat betekent dat we toekomstbestendigheid zullen moeten gaan bouwen. En daarin zal dat dus een leidend principe worden voor alles wat we gaan doen. Want bouwen, klimaatadaptief bouwen is natuurinclusief bouwen. We gaan het al voor een groot gedeelte doen hier op Wilderszijde. Maar het heeft ook te maken met, waar haal je je grondstoffen vandaan.

Hoe kom je dat het hier naartoe komt. En al dat soort dingen heeft te maken met klimaatadaptatie. We kunnen er niet zonder. Energietransitie. Daar heb ik al iets gehoord wat mij verbaasde. In ieder geval bij WIJ Lansingerland. Die, als ik het goed gehoord heb, openlijk twijfelen of wij in 2050 wel van het gas af moeten. Nu is dat een Rijksaangelegenheid die dat besloten hebben. Dus ik ben heel erg benieuwd hoe WIJ Lansingerland het dan voor zich ziet als wij gaan besluiten als Asterix dorpje om niet van het gas te gaan. Volgens mij hebben we daar niet echt heel veel keuze in namelijk. We zullen dat moeten doen, omdat dat voor ons bepaald is. Energietransitie gaat wat mij betreft ook hand in hand met gewoon het klimaat. We kunnen het een niet los zien van het ander. Het is al vaker genoemd. We moeten daar veel meer op inzetten en we kunnen het inderdaad heel veel inzetten op zonne-energie. Dat wordt ook prominent wordt dat benoemd in dit stuk. We kunnen inderdaad met geothermie kunnen we gaan. Daar is wel wat bezigheden zijn er, maar dat kan uitgebreid worden. Waterstof werd genoemd door Leefbaar 3B. Alleen waterstof, helaas mijnheer Meuldijk, je hebt daar gewoon hele forse investeringen voor nodig om dat te doen. En ik zie de heer Diepeveen zie ik nee schudden, maar waterstof is heeft vele kleinere atomen dan gas. Dat betekent drie keer zo klein. Dat betekent dat je drie keer zoveel doorheen zal moeten doen om op hetzelfde uit te komen. Zal ik eerst mijn verhaal afmaken voordat u interrumpeert. Dat betekent namelijk, ook omdat het veel kleinere atomen zijn, gaat dat weghalen uit de leidingen. Dat betekent dat je nieuwe coating daarvoor zal moeten hebben. Plus dat je ook bij het eindgebruik zou je daar moeten investeringen moeten doen. En dat gaat om hele forse investeringen. De enige partijen die nu roepen dat aardgas vervangen kan worden door watergas, dat zijn eigenlijk bedrijven die nu in aardgas werkzaam zijn en die hun marktaandeel zien gaan verdwijnen.

De voorzitter: En dan de heer Meuldijk. Mijnheer Meuldijk.

De heer Meuldijk: Dank u, voorzitter. Ik heb nog eens even nagezocht. Want het is misschien wel nuttig om van de Rijksoverheid heeft een opdracht gegeven aan PwC. Het rapport heet HyWay 27. En daar is totaal uitgerekend wat het betekent als je het aardgasnetwerk aanpast. En alle onderzoeken wijzen uit dat het vier keer goedkoper is om het bestaande aardgasnetwerk om te bouwen voor waterstof dan nieuw aan te leggen. En het is dus technisch, ondanks de kleinere moleculen is dat prima mogelijk conform dit rapport van PwC. En ik wil het u graag toezenden.

De voorzitter: Mijnheer Ruijtenberg, gaat u verder.

De heer Ruijtenberg: Het rapport van PwC en ook onderzoeken van TNO die daarop zijn en ook van andere dingen die zijn bekend. U hoeft dat niet toe te zenden. Ik zeg ook niet dat je dus dit niet moet gaan vervangen. Alleen er zijn maatregelen die nog vele malen goedkoper zijn om dit te doen dan dit zomaar doen. Waterstof kan een functie hebben, maar niet op dezelfde grootschalige manier als dat je met gas nu gaat. Dat zal gewoon niet werken daarin. Dan vervolgens over die energietransitie. Ik heb ook gehoord dat drie partijen in dit huis, in ieder geval ook hebben besloten dat we niet meer gaan bouwen op Bleizo. Want alle drie die partijen in dit huis roepen van, we willen geen windenergie hier in Lansingerland. Dat is prima, dat mag je vinden. Dat is een legitieme keuze als je dat vindt. Alleen ik wil dan even wel citeren uit het bestuursakkoord wat in januari voorgelegd wordt. Een van de afspraken is dat Bleizo-West beoogd is als woon-werklocatie waar 5000 woningen worden gebouwd. Met belangrijke aandacht voor sociale woningbouw en betaalbare woningen. Het vinden van een alternatieve windlocatie gaat hieraan vooraf. En ik zie een interruptie.

De voorzitter: Mijnheer Jumelet.

De heer Jumelet: Dank u. Ik vind, mijnheer Ruijtenberg, u bent heel goed in het analyseren van wat wij allemaal vinden. Maar ik ben eigenlijk wel benieuwd, ik kan het al een beetje raden, ik

ken u een beetje, maar wat is nou uw visie op die dilemma's? Kom daar dan mee in plaats van een analyse, want we weten volgens mij allemaal wel heel goed wat we zelf vinden.

De voorzitter: Mijnheer Ruijtenberg, gaat u verder.

De heer Ruijtenberg: Volgens mij ben ik bezig met die visie op de analyse. Eerste heb ik net genoemd, het moet leidend zijn. De energietransitie, daar ben ik nu mee bezig. Dus ik...Nee, geen tempo. Ik heb acht minuten, dus dat bepaal ik zelf, het tempo. Dus, nee, nee, niks, nou, nou, nou. Dat betekent dus, heel simpel, dat op het moment dat je zegt, we doen geen windenergie, heel simpel, komen er ook geen huizen. Windenergie gaan we voor, dat vinden wij belangrijk. En ik denk dat de heer Jumelet senior ook een interruptie wil.

De voorzitter: Dat heeft u goed gezien. Mijnheer Jumelet.

De heer Jumelet: Voorzitter, ik ben geen woordvoerder op dit punt, maar waar ik een beetje verrast door ben, is een citaat van de heer Ruijtenberg uit het bestuursakkoord wat er zou zijn. Wij kennen dat bestuursakkoord niet. Dus mijn vraag is eigenlijk concreet, hoe komt hij aan die informatie? Want wij hebben het nooit gehad hier als raad.

De voorzitter: Mijnheer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Het persbericht gepubliceerd op 22 oktober. Lansingerland en Zuid-Holland akkoord over wonen, werken en wind. Dat kunt u vinden op de website van zuid-holland.nl. Daar staat het. Dan over de windenergie verder. Wij zijn...Ja, niet goed.

De voorzitter: Mijnheer Ruijtenberg, gaat u verder.

De heer Ruijtenberg: We zijn voor windenergie en we zijn voor wonen. En wij vinden dat je inderdaad eerst windenergie hier opgelost zal moeten hebben, voordat je daadwerkelijk kan gaan wonen, zoals ook in het bestuursakkoord gaat komen dat hier voor ligt. Het een kan niet zonder het ander. En wie roept van, we doen niet aan windenergie, die ontkent de werkelijkheid. Het is niet de vraag of het gaat komen, maar het gaat komen. Betekent dat dat energietransitie altijd leidend moet zijn? Nee, je moet situationeel daarnaar kijken. Maar ja, we zeggen ja tegen windenergie. Dan economie. Afname werklocaties, het is net ook al genoemd, de provincie gaat er wel wat van vinden als we dat zouden gaan doen. Echter, we kunnen ons wel voorstellen dat waar kassen nu al langer leeg staan en waar geen ruimte is en geen opvolger is, omdat bijvoorbeeld de kassen klein zijn, dat je ook daar zou kunnen gaan nadenken, kunnen we die omvormen voor woningen? Als we niet gaan bouwen op Bleizo, zullen we toch ergens 5000 woningen moeten neerzetten. Dus kijk daarnaar of dat een optie kan zijn. Of wij dan meer bedrijventerreinen zouden moeten hebben in de Lansingerland? Nee, ik denk het niet. Ik denk dat we ons ook moeten realiseren dat hoewel we dat heel graag willen, er op een gegeven moment een einde zal zijn aan economische groei. Je kan alles wel willen en je kan overal willen en je kunt en meer willen wonen en meer groen en meer economie en meer mobiliteit, maar niet alles kan. Maak keuzes daarin. In dit geval kiezen wij voor meer groen. We kiezen voor meer woningen. En we kiezen dan automatisch voor minder bedrijventerreinen. Dat is de visie die wij daarin hebben. Als laatste de linten. Ooit hebben wij gezegd, we koesteren de kernen. Daar komen we langzaam maar zeker komen we daar een heel klein beetje van terug. Als we namelijk groen willen hebben, dan zal dat betekenen dat we ook ergens anders moeten gaan bouwen. En ook de heer Xhemaili zei het al, je kunt daarbij aan het verdichten van de linten, waarbij je kunt zeggen, we kunnen daar een huis neerzetten of we kunnen daar een kleinschalig gebouw neerzetten met één of twee verdiepingen. Ik denk dat we op een gegeven moment ook in het feit dat niet alles meer kan, dat we daar keuzes in moeten maken en dat we de linten langzaam maar zeker moeten gaan verdichten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Volgens mij heb ik nu alle fracties gehad. En dan kijk ik even naar de wethouder aan mijn linkerkant, want ik heb volgens mij twee vragen gehoord. Dat is allereerst de participatie naar de bedrijven, dus de ondernemers. En een vraag over welk bureau met betrekking tot de digitalisering van mevrouw Van Olst. En misschien heeft u zelf ook nog wel vragen aan de fracties. Dat zou zomaar kunnen. Ik zou zeggen, gaat uw gang.

Beantwoording college

Mevrouw Cnossen: Dat is fijn dat u het zo samenvat, voorzitter. Want na deze eerste ronde liggen bij mij inderdaad wel wat vraagtekens. Want er zijn dilemma's aan u voorgelegd. Dilemma's waar we hier ophalen hoe u daarin zit. En ik ga even kijken. Eigenlijk zei de heer Ruijtenberg, maar meer van u heeft het scherp, het gaat om kiezen. Kiezen waar gaan we de ruimte voor inzetten. En een aantal van u zijn heel duidelijk waar leidende principes nou voor uw prioriteit hebben. Maar je merkt ook gaandeweg dat er al heel veel wordt ingevuld. De heer Van Berkel zei heel terecht van het wat. We gaan hoog overkijken naar hoe willen we in 2050 deze gemeente aan de volgende generatie overlaten. Maar het is natuurlijk altijd heel verleidelijk om het hoe al in te vullen en met elkaar over waterstof et cetera te discussiëren. Vanuit mij, vanuit het college, zal ik daar vanavond niet aan bijdragen. Laat dat helder zijn. Want het ging ons er om bij u op te halen hoe u erin zit. En u merkt ook, daarom is het mooi dat al die informatie erbij zit, we hebben participatieavonden gehouden die zeer druk bezet waren. En ook de enquête is eigenlijk gewoon hartstikke goed ingevuld. Ook de ondernemers, voorzitter, wil ik daar bij vertellen. En ondernemers zijn eerder in het traject ook betrokken in juli bij de omgevingsvisie. Maar er zijn zeker plannen om hen later ook weer, als we wat concreter alles op papier hebben, ook weer te betrekken.

De voorzitter: Mevrouw Cnossen, er is een interruptie van de heer Krieger.

De heer Krieger: Dank u wel, voorzitter. Er ontstaat wat duidelijkheid hier aan mijn zijde. En ik begrijp dat de wethouder nog niet over het hoe wil praten, maar wil wel weten hoe wij erin staan. Dus als wij van het wat, en dan niet om woordspelletjes te spelen, maar als wij van het wat hoe iets moeten vinden, dan wordt dat lastig. Dus even voor de duidelijkheid, we hebben het hier over de grote kaders, als ik het goed begrijp.

De voorzitter: Mevrouw Cnossen.

Mevrouw Cnossen: Voorzitter, dat kan ik beamen. Het gaat inderdaad om de grote kaders. En u heeft ook in onze memo gelezen dat heel veel beleid hier natuurlijk gewoon door uw raad al is vastgesteld. En deze dilemma's, die worden echt aan u voorgelegd omdat we daar nog zoekende zijn van, hoe gaan we dat in de omgevingsvisie invullen. Ik had het net inderdaad over de participatie, de avonden, maar ook de enquête. Met name bij de linten geven die een heel verdeeld beeld te zien. Maar ik vind eigenlijk uit deze commissie het beeld wel weer heel wat duidelijker worden. Dus daar kan het college wat mee bij het invullen van de omgevingsvisie. Dus dat is inderdaad wat het doel was, voorzitter, van deze avond. Ik had het over de ondernemers, die sowieso de enquête natuurlijk hadden kunnen invullen. Die ook al een keer bij de participatie betrokken zijn. Maar ook in een later stadium zeker gevraagd worden naar hun mening over de omgevingsvisie. En veel van u hebben het ook al opgemerkt. Wat wij aan dilemma voorleggen over economie bijvoorbeeld, is inderdaad het behoud van ruimte voor ondernemers. Dat staat er ook heel duidelijk in. Maar we constateren met elkaar ook dat die ruimte onder druk staat. Dat is het grote dilemma wat boven de hele omgevingsvisie hangt. We moeten kiezen. Dat merken we bij de provincie ook altijd als we daar spreken over een ruimtelijke puzzel of een nieuwe structuurvisie van de provincie, dat er keuzes gemaakt moeten worden. En dat is waar we naar op zoek zijn. En bij economie zijn wij, ik zoek hem even op, het dilemma, daar ook heel helder

in dat de druk op de bedrijventerreinen groot is. Maar dat wij wel de bestaande werklocaties zoveel mogelijk willen behouden of uitbreiden. Dus dat is de inzet. En dan zie je in de enquête inderdaad inwoners daar wat anders op reageren. Maar dat is niet onmiddellijk dat we het dan anders gaan invullen. Maar het is wel heel goed om te weten dat we blijkbaar aan inwoners nog wat uit te leggen hebben. En dat inwoners misschien van mening zijn dat er meer groen moet komen en minder bedrijven. Dat zou kunnen, dat weet ik niet. Dat vul ik voor ze in. Maar ik vind dat wij als heel gemeentebestuur ons wel moeten realiseren dat inwoners misschien net wat anders denken dan weer de ondernemers. En dat we beide afwegingen moeten maken. Maar het is inderdaad wat sommigen van u zeiden, de provincie is heel duidelijk. Als wij ergens een aanvraag krijgen om een bedrijf te transformeren tot wonen moeten we dat, als het al kan, heel goed onderbouwen. Want de provincie stelt als eis dat de bestaande vierkante meters bedrijventerreinen gewoon behouden moeten worden. Dus wij gaan niet zomaar bedrijvigheid omkatten. Een aantal van u zei ook, verouderde glastuinbouw. Wonen zie ik daar niet zo gauw gebeuren. Ik dacht dat vanuit GroenLinks de suggestie was. Maar het is wel degelijk nu, vaker wordt dat ook hardop gezegd, dat je verouderde glastuinbouw, de heer Hofland had het ook over de caravanstallingen, mogelijk om zou kunnen zetten in bedrijvigheid. Een bepaald type milieucategorie waar ook veel behoefte aan is. Dus weet dat dat zeker onder de aandacht ook van het college is. De dilemma's. Ik ga, voorzitter, niet op alles reageren. Want dat is niet nodig. We zijn hier aan het ophalen. Maar misschien toch even een aantal punten aanstippen. Bij mevrouw Boonstra van WIJ hoorden we ook al inzoomen op de omgevingsprogramma's. Wat u betoogde, dat komt in die programma's allemaal terecht. Maar in de visie zullen we de hoofdlijnen moeten neerzetten. En even kijken, de vraag, de ondernemers daar heb ik op geantwoord. VNO Oostland. Ik ben wel blij dat inderdaad mevrouw Oosterlaan hier ook kwam inspreken. Want dat is juist het idee van de omgevingsvisie. Ik weet niet of u ooit gezien hebt hoe dat hier ging met de participatieavonden. Het gemeentehuis zat bomvol. Alle zalen werden gebruikt. Er zijn echt heel veel mensen gekomen, ook ondernemers, om mee te praten over die verschillende punten. Dus we betrekken wel degelijk iedereen daarbij. Ik loop nog even langs of ik nog echt vragen zie. Er was wel bij het CDA een ambitie, u noemde de ambitie 75 procent, dan halen we 50, is ook prima. Mooi, mijnheer Krieger. Maar dit is een van de ambities die wij uit bestaand beleid hebben gehaald, misschien vindt u het te oud, hoor, de duurzaamheidsvisie Lansingerland 2019. We zitten al bijna in '25. Maar daar hebben we deze ambitie vastgelegd. Dus daar komt dit getal vandaan. We proberen als college zoveel mogelijk uit bestaand beleid weer die nieuwe omgevingsvisie op te bouwen. En dan komen we misschien met elkaar vanzelf tegen dat u als raad vindt dat die ambitie hoger moet. Maar we hebben het dus niet zelf bedacht. Het gaat er dus vooral om dat al deze dilemma's ruimte kosten. Die energietransitie, daar gaat het vooral om ruimte. Dat hij er komt, ik denk dat dat helder is. We moeten, in 2030 moeten we bepaalde doelen bereiken. En 2050 staat dat ook vast. Maar die ruimte die het vraagt, ook onder de grond, dat moeten we ons goed realiseren. We hebben de harde les geleerd, denk ik, bij de Zuidersingel wat het betekent voor groen als kabels en leidingen je verbieden om daar bomen op te zetten. Dus ik denk dat dat, dat ons daar wel die les geleerd is, dat we ook bij de inrichting van wijken ons daar heel goed rekening mee moeten houden dat dat nodig is. U geeft ook heel duidelijk de boodschap mee van groen.

De voorzitter: Mevrouw Cnossen, er is een interruptie van de heer Krieger. U heeft nog 22 seconden.

De heer Krieger: Dank u wel, voorzitter. Even kort ter verduidelijking, begrijp ik goed dat de wethouder zegt van, bestaand beleid is er, maar als er van de raad het signaal komt dat we die percentages aan willen passen, en daar is een meerderheid voor, dat het college bereid is om daarin mee te gaan?

Mevrouw Cnossen: Ja, ben ik, voorzitter? Is het college bereid? Ja, ik geef u mee dat het college het bestaand beleid heeft gebruikt. Dat we dat dus in de omgevingsvisie overzetten. Als u dat

vindt, dan moet u daar wat mee. Maar dan moet u zelf ook wel, denk ik, ambtelijk laten onderzoeken wat de haalbaarheid daarvan is. Of het een reëel cijfer is. Maar goed, dat hoeft ik u allemaal niet uit te leggen. Dat weet u. Dat voor cijfers. Maar ik constateerde ook 2019 dat dat best wel weer lang geleden is, dus dat inmiddels die tijd wel weer wat veranderd is. Ik had het over het ruimtegebruik inderdaad van de energietransitie. Helder. U heeft daar voldoende over meegegeven. Over de linten is eigenlijk deze commissie duidelijker dan de inwoners bij de participatie en de enquête. U bent daar wat eenduidiger over. Er zit wel wat mogelijkheid tot verdichting bij bepaalde partijen. Maar die doorkijkjes, die doorkijken, het groen behouden vindt u belangrijk. Ik loop nog even wat langs of ik nog meer vragen zie. Want ik kom bijna bij mevrouw Van Olst ook, voorzitter. Ik zal dat niet vergeten. Groen blauwe oplossingen. Hofman. Ik vond mooi ook de opmerkingen van de heer Hofman. Dat is eigenlijk ook hoe wij met elkaar werken. Dat we dit gewoon eens proberen om op deze manier op te halen. Want een beeldvorming is er niet voor bedoeld om uitspraken van u te gebruiken in stukken. In commissie Samenleving doen we dit ook regelmatig. En ik hoop dat dat bij de commissie Ruimte misschien ook zo vaker gebruikt kan worden. En we zijn er allemaal zelf bij. Als we het niks vinden, dan meldt u dat vast bij de griffie. En dan doen we het niet meer. En dingen kunnen ook niet werken, gaf de heer Hofman aan. Dat is wel de zoektocht nu bij de omgevingsvisie. Maar ook volgende week hebben we weer een beeldvorming hoe de programma's en de bouwstenen daar weer verband mee houden. We zijn wel met elkaar aan het uitvinden hoe het moet. Dus wie weet komen we wel eens wat tegen wat we weer anders doen. Veel gezegd over klimaatadaptatie. Ik mis nog wel een beetje in deze commissie het kiezen voor klimaatadaptatie. Ik denk dat de heer Hofman dat het meest duidelijke schetst. Als je kiest voor veel groen, dan zal er misschien voor een auto minder ruimte zijn. Ik leg maar even gelijk het zwart-witte scenario voor. Wonen blijft wel belangrijk. Maar ik denk dat deze raad zich daar ook op moet beraden. Als een wijk echt klimaatadaptief is en het water op moet vangen, de mensen naar buiten moet laten gaan, dan kan dat ten koste gaan van iets anders, zoals een parkeerplaats. De economie hebben we het voldoende over gehad. Economie, behoud werklocaties, linten. Mevrouw van Olst had, voorzitter, ik wil eigenlijk vragen of ik aan mevrouw van Olst mag vragen om een aantal dingen gewoon als een schriftelijke vraag, technische vraag te stellen. Want dat ligt wat buiten mijn onderwerp nu om u te vertellen waar die welk bureau die digitalisering et cetera gaat uitvoeren. Dus is dat misschien een oplossing? Want dan zien we het gelijk in iBabs allemaal. Ik leer er ook altijd weer van, van die vragen. Dan heb ik het ook zwart op wit. Dus graag dat soort vragen daar, want dat ligt op dit moment wat buiten mijn beeld.

De voorzitter: Mevrouw Cnossen, ik zie een geknik aan de rechterzijde.

Mevrouw Cnossen: Fijn, dan gaan we het zo oplossen. Dus als u iets mist, dan gaan we het op die manier doen. Ik denk dat ik vanuit het college zo een reactie heb gegeven. En mogelijk in tweede termijn dat u, sommigen hebben het gedaan, wat is voor u prioriteit nummer één en waarvan mag het ten koste gaan? Want dat hebben we de inwoners ook steeds voorgelegd. Dus ik zou het nog leuk vinden, maar dat is uiteraard aan u om dat te vertellen.

Tweede termijn

De voorzitter: Dan gaan we nu over naar de tweede termijn. Ik zie de heer Meuldijk. En ik let even op de klok. Dus let daar even op. Mijnheer Meuldijk.

De heer Meuldijk: Dank u, voorzitter. Ik zal het wat vluchtig doen, zie ik. Allereerst dank aan de wethouder voor de beantwoording. Ook goed dat ze even heeft duidelijk gemaakt dat de respondenten waar we het over hebben, dat daar ook ondernemers bij zitten. Al moet ik wel kritisch opmerken dat ik vermoed dat het er niet veel zijn geweest. Of men vond het niet sexy als het gaat over de economie en de arbeid. De vragen die daarover gingen, over werkgelegenheid en economie. Kijk, wat ik een belangrijke vind en die hoor ik graag, want die

heb ik nog nergens kunnen lezen, misschien heb ik erover heen gelezen, is de ratio tussen de arbeidsplaatsen binnen onze gemeente en de beroepsbevolking. Want dat geeft goed weer, hoe staan we ervoor. En ik heb het nergens kunnen lezen, misschien heb ik erover heen gelezen, dus dat hoor ik graag of daar wat over te zeggen is. En ik hoop dat het groter is dan één. Dan nog een ander punt. We kampen met een autoverslaving nog altijd. Daar komen we voorlopig nog even niet van af. Dus in deze 2.0 versie denk ik dat we die verslaving nog moeten voeden. En in de toekomst wordt het wellicht anders. Maar dat betekent wel dat vanuit Leefbaar wij heel nadrukkelijk zegge, voor nu gaan we de parkeernormen behouden en geen betaald parkeren invoeren. Laat dat ook volstrekt helder zijn. In de toekomst zal de toekomst zijn en dan kunnen de zaken veranderen. Maar voor nu is dat even een heel duidelijk verhaal. Dan wil ik wel gezegd hebben, en dat is misschien beleving of opvatting, maar in de huidige constellatie, iedere ontwikkeling die wij willen op onze grond of in onze gemeente. Of dat nou gaat om bedrijven, kantoren, wonen, recreëren. Maakt niet uit. Te allen tijde komt de grote vraag, energie. Dus ik zou energie nooit het sluitstuk willen laten zijn. Sterker zelfs, ik zou ermee willen beginnen. Om te zorgen dat je eerst energie hebt en dan pas gaat ontwikkelen. Want anders staan aannemers et cetera stil, omdat ze gewoon het pand niet aankunnen. En recent nog in ons centrum was het wachten op het aansluiten van Stedin eer dat de woningen opgeleverd kunnen worden. Dus die voorbeelden zijn er al. Dus daar zou ik echt wel die volgorde willen zeggen...

De voorzitter: Er is, mijnheer Meuldijk, een interruptie van mevrouw Van Olst. Dus dat wordt een heel kort antwoord, denk ik, voor u. Mevrouw Van Olst.

Mevrouw Van Olst: Ja, ik ben helemaal mijn vraag ineens kwijt. Wat zei je nou als laatste? Gaat het van de tijd af? Oh ja, energie moet prioriteit krijgen. Vindt u dan ook, kijk als we het op de lange termijn al gaan voorsorteren nu met grote verdeelstations, energyhubs, weet ik veel wat, dat is natuurlijk voor de lange termijn. Kijk, voor korte termijn al bedenken van, wat moet er bij een huis worden aangelegd. Dat is natuurlijk iets anders dan voor lange termijn al heel grote investeringen doen. Of ziet u dat verschil ook?

De voorzitter: Mijnheer Meuldijk, er is een vraag gesteld, heel kort

De heer Meuldijk: Ik doe het heel kort, voorzitter, en dan heb ik nog een uitsmijter. Even heel kort. Kijk, het is prachtig mooi om die woningen voor te bereiden, maar als er van TenneT geen stroom naar die woning komt, dan heb je er helemaal niets aan. Dus ik zou het in die volgorde willen doen. Mijn uitsmijter, voorzitter, als er iets vanavond duidelijk is geworden ten aanzien van de windmolens, zou ik willen zeggen, deze commissie is geen fan van fans. Dank u, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Hofman, is dat een interruptie of is het gewoon...

De heer Hofman: Ik wil het toch proberen om een kleine interruptie nog te plaatsen bij de heer Meuldijk.

De voorzitter: Maar, mijnheer Hofman, u mag uw vraag stellen, maar ik ga niet meer in op het antwoord dat de heer Meuldijk dan zou moeten gaan geven.

De heer Hofman: Dan ga ik hem gewoon retorisch stellen. Dat is wel mooi, dan mag ik jouw spreektijd gewoon invullen nu. Nee, want u hebt in de eerste termijn gesteld dat u groen en blauw heel graag wilde en toch ook bouwen. En nu in de tweede termijn zegt u eigenlijk, bouwen dat moeten we vooral wel blijven doen. Die autoverslaving moeten we blijven doen. Kiest u dan eigenlijk gewoon tegen klimaatadaptatie en zegt u, doe maar even niet?

De voorzitter: Ja, retorische vraag. Nee, ik ga er niet op in. Nee, dat gaan we niet doen, want er kunnen nog meer trukendozen tevoorschijn gehaald worden. We hebben gewoon de limieten, dus ik hou me hier aan. Even kijken, wie is er aan het vervolg voor de tweede termijn? Ik zie de heer Van Berkel.

De heer Van Berkel: Dank, voorzitter. En volgens mij hebben we een interessante discussie met elkaar gehad. Sommige dilemma's leken volgens mij grotere dilemma's, dan ze uiteindelijk zo hier in onze raad naar voren kwamen. Maar goed om daarover te hebben gesproken. En de wethouder daagt ons nog uit om stelling te nemen over wat wij leidende principes zouden vinden. Volgens mij hebben we duidelijk aangegeven, klimaatbestendigheid is voor ons echt leidend. Neem even die enorme waterschade die ons te wachten staat als we geen maatregelen gaan treffen. En ook die energietransitie en de energievoorziening, wij hebben ook aangegeven, als er keuzes moeten worden gemaakt, en die gaan soms ten koste van het groen, dan gaan wij toch voor het belang dat mensen aangesloten kunnen worden op het net, dat bedrijven kunnen blijven functioneren, maar dat we het groen wel op een goede manier compenseren. Zo dicht mogelijk bij de locatie. Maar er zijn keuzes nodig en niet alles kan. Dus dat is onze stellingname.

De voorzitter: Mijnheer Xhemaili.

De heer Xhemaili: Dank u wel, voorzitter. In mijn eerste termijn heb ik aangegeven dat voor de PvdA het leidende principe klimaatadaptatie is om te meer te voorkomen klimaatschade. En dat gaat echt in de miljoenen. En als je niet oppast in de miljarden over heel Nederland. Als we kijken naar de uitspraak van de heer Meuldijk over de autooverslaving, dan moeten we nu al gaan optreden om die autooverslaving te gaan minderen en in rehab te gaan. En nu alvast te vergroenen, minder parkeerplaatsen, aan gewend te raken om dat in de toekomst vanaf te zijn. Dus hoe eerder we beginnen ermee, hoe eerder we er aan gewend zijn.

De voorzitter: Dat was uw bijdrage in de tweede termijn?

De heer Xhemaili: Excuses, ik was iets te snel. Ja, dat was mijn bijdrage. En ik dank de wethouder nogmaals voor de beantwoording.

De voorzitter: Oké, even kijken, wie? Mevrouw Boonstra.

Mevrouw Boonstra: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een antwoord op mijn collega van GroenLinks, met betrekking om van het gas af te kunnen. Want het is best wel eens lastig. En ik heb er ook een beetje onderzoek naar gedaan als huurder van een huurwoning. Als je van het gas af wil, dan zul je daar zelf in moeten investeren. Ook als huurder zijnde. En niet iedere huurder kan dat betalen. Kijk, als je moet rekenen op het aan laten leggen van 3-fasen leidingen om keramisch of met inductie te kunnen koken. Als je zelf een warmtepomp moet installeren, dan gaat er toch een flink bedrag in zitten. En ik denk dat als we inderdaad willen dat wijken van het gas af gaan, dat daar dan de woningbouwcorporatie het voortouw zou moeten om te nemen samen met de gemeente om dat ook te kunnen realiseren voor in ieder geval de huurwoningen. Want anders ga je dat niet redden.

De voorzitter: Mevrouw Boonstra, een interruptie van de heer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Ik zou graag willen weten waar mevrouw Boonstra, hoe zij komt aan de informatie dat zij als huurder zelf verantwoordelijk is voor aanpassingen in haar huis als zij van het gas af wil? Omdat namelijk, woont u in een huurwoning, dan zijn woningcorporaties, gemeenten en energieproducenten verantwoordelijk voor die aanpassing.

De voorzitter: Mevrouw Boonstra.

Mevrouw Boonstra: Dank u wel, voorzitter. Ik heb er zelf navraag naar gedaan bij 3B-Wonen. En ik heb dat als antwoord gekregen dat dat voor eigen kosten kwam.

De voorzitter: Mevrouw Boonstra, gaat u verder.

Mevrouw Boonstra: Dank u wel. Ik heb eigenlijk nog één dingetje met betrekking tot het bestuursakkoord. Wij kennen de tekst van dit akkoord nog niet, want die moet nog naar de raad komen. En tot die tijd mogen wij als fractie onze eigen mening hebben met betrekking tot het plaatsen van windturbines op Lansingerlands grondgebied. Tot wij mening hebben kunnen vormen over die tekst, blijven wij bij ons standpunt staan. Dank u.

De voorzitter: Mijnheer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Ja, begrijp ik dan heel goed van mevrouw Boonstra dat mocht namelijk in het bestuursakkoord de zinsnede komen dat er inderdaad eerst een alternatieve locatie gekozen wordt voor wind en dat er dan vervolgens gebouwd mag worden op Bleizo, dat de fractie van WIJ Lansingerland, die nu in druk overleg is, zegt, ja, dan gaan we voor windenergie.

Mevrouw Boonstra: Ik heb begrepen dat er morgen nog een bespreekstuk gedaan moet worden. Mijn collega zal er morgen antwoord op geven.

De voorzitter: En dat was uw tweede termijn, mevrouw Boonstra? Ja. Wie volgt? Mijnheer Hofman.

De heer Hofman: Voorzitter, dank u wel. Volgens mij zijn er in de eerste termijn een hoop zinvolle dingen uitgewisseld met elkaar. Ik wil in de tweede termijn graag nog even een aantal dingen aanstippen die ik van andere fracties gehoord heb, die volgens mij zinvol zijn om mee te nemen in de omgevingsvisie 2.0. Dan begin ik even bij de heer Krieger, CDA, de ambitie voor 25 procent duurzame energie. Ik denk dat het een goed idee is om daar een nieuwe ambitie neer te zetten, die aansluit bij nu. Volgens mij zijn we veel harder gegaan dan we in 2019 dachten. Welk getal daar precies moet komen te staan, daarvoor moeten we ook even de peilstok zetten in, waar staan we nu? Wat is dan reëel om anno nu richting 2050 neer te zetten? Maar ik wil daar van harte bij aansluiten. Het idee vanuit D66 om voor wat betreft de economische verbindingen ook in de regio te kijken, en te kijken, wat doet het Rijk in regionale verbanden, daar wil ik ook van harte bij aansluiten. En tot slot, het bouwen in de hoogte wat werd aangegeven door WIJ Lansingerland, dat is iets waar wij nog aan moeten wennen. Maar misschien moeten we dat een beetje beginnen te doen. Dus dank voor die voorzet die kant op. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u. Even kijken. Ik zag nog een paar namen langskomen. Mijnheer Jumelet.

De heer Jumelet: Dank u, voorzitter. Wat de VVD betreft is het belangrijk dat we in ogenschouw blijven houden dat we onderdeel zijn van een groot complex systeem, waar ook die dilemma's, die thema's die we behandelen aan elkaar vast hangen. Dus het een zou bijna zonder het ander niet kunnen. Wat ons betreft gaat er dan ook niet, wat de wethouder vroeg, geef nou eens aan wat dan die prioriteit heeft. Wat ons betreft gaat dan ook niet klimaatbestendigheid of energietransitie voor op andere thema's, in die zin dat je het holistisch aan moet pakken wat ons betreft. Dus ervoor te zorgen dat je naar die lange termijn kijkt, dat het lang en duurzaam is. Niet alleen duurzaam in de groene zin van het woord, maar ook in de zin van het woord dat het lang meegaat. Dat we er lang mee kunnen doen en dat betekent dus ook dat we gezamenlijk moeten kijken naar die visie voor bijvoorbeeld onze woonwijk en dan niet nu al te zeggen, we gaan die auto eruit pesten. Want we kunnen natuurlijk ook kijken, hoe kunnen we nou die auto inpassen als het ware met parkeerplaatsen die klimaatadaptief zijn. Of op een andere manier

denken, bijvoorbeeld aan infiltratiesystemen. Zo kan ik nog wel even doorgaan. Maar ik denk dat we in die zin holistisch moeten kijken en niet op één ding toegespitst moeten blijven en te zeggen van, we gaan nu daar alleen voor. Nee, bekijk het in geheel en weeg het af in geheel. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Even zien, wie meldt zich? Mevrouw Van Olst.

Mevrouw Van Olst: Dank u wel, voorzitter. Ik ga inderdaad de vraag stellen aan de wethouder. Mijn vervolgvraag zal ik stellen in het besprekstuk waar ik mee kom. Dat lijkt me inderdaad handiger. En om de prioriteiten nogmaals te herhalen, klimaatadaptatie is voor mij echt nummer één. Waarom? Ik denk niet eens zozeer echt aan de schade in euro's. Maar je wilt toch niet, dat kunnen we ons toch gewoon niet indenken dat dat gaat gebeuren. Dat moeten we echt voor zijn. Daar moet bijna alles voor wijken. In ieder geval, de energietransitie gaat wat mij betreft echt achteraan. En ik hoor iets over een autoverslaving. Nou had ik het over dataverslaving. Die autoverslaving, daar kan ik me eigenlijk ook wel in vinden dat we daar ook met zijn allen best wel een klein beetje misschien wel op kunnen afkicken. Dank u wel.

De voorzitter: Even kijken. Mijnheer Ruijtenberg, u heeft nog 27 seconden. Dat wordt kort, maar krachtig.

De heer Ruijtenberg: Meer dan voldoende tijd. Heel simpel, nog even goed voor de wethouder, klimaatadaptatie is voor ons leidend. En ja, daarmee mogen we best parkeernormen, parkeergelegenheden opheffen om daar gewoon voor groen aan te gaan werken. We kunnen ook parkeren aan de rand van de wijken, kunnen we voorstellen, om plaats te maken voor hubs. Energietransitie is iets wat we moeten gaan doen. Nogmaals, mensen die hier komen wonen hebben ook energie nodig en dat zal ook waarschijnlijk via windenergie moeten gaan komen. En economie is wat ons betreft niet leidend. Namelijk, we kunnen daar best wat tevreden zijn met wat we nu hebben. En dan tot slot de linten. Ja, wat ons betreft, we koesteren de kernen nog steeds. Maar hogere bebouwing aan de linten, dat moeten we ons wel gaan realiseren dat dat gaat komen.

De voorzitter: Dank u. Even kijken, wie heb ik nu nog niet gehad? Ja, volgens mij heb ik iedereen gehad. Ik kijk even nog naar de wethouder. Ik dacht dat er niets voor u meer is. Even ten slotte, er is het een en ander naar voren gebracht vanuit alle fracties. Het ophalen is volgens mij gelukt. En ik kan wel melden, op 11 december gaan we in dit gremium verder. En ik dacht dat er even op deze items teruggekomen gaat worden met nog een verdere invulling van het programma. Dus met andere woorden, wordt vervolgd. En ik denk dat de ambtenaren die zich hiermee bezighouden, misschien nu de gelegenheid willen nemen om het hier te gaan verlaten.

6. Stukken ter advisering aan de raad

6.a Start Verkenningfase verkeersmaatregelen Klappolder

De voorzitter: We gaan verder met punt 6. De stukken ter advisering aan de raad. We hebben, en dan beginnen we met de terugblik van woensdag 27 november, is er een uitgebreide toelichting gegeven over de verkenning van de verkeersmaatregelen van de N209. Veel technische vragen zijn daar aan de orde geweest en de beantwoording. En we bespreken deze verkeersmaatregelen in twee aparte voorstellen. We beginnen allereerst met de verkenningfase verkeersmaatregelen de Klappolder. Het bedrijventerrein Klappolder in Lansingerland is gelegen nabij de A12 en de N209. De gebruikers van het terrein ervaren toenemende verkeersdruk. Het bedrijventerrein heeft een oudere infrastructuur. En na het gepresenteerde onderzoek ligt nu voor om te starten met een verdere verkenning. De verkenningfase richt zich voor de Klappolder op de toekomstige inrichting van het bedrijventerrein met als doelen het verbeteren van de verkeersveiligheid, het

bevorderen van duurzame mobiliteit en het vergroten van de bereikbaarheid. Ook wordt een extra incidenteel budget gevraagd aan de raad. Het is nu aan u om over de maatregelen te spreken. En ik zie al iemand zich melden. Mijnheer Zantman, 3-2 even voor de duidelijkheid nog. Mijnheer Zantman.

Eerste termijn

De heer Zantman: Dank u, voorzitter. Dank ook aan de mensen op de publieke tribune. De Klappolder heeft een unieke centrale ligging in de buurt van infrastructurele knooppunten. Mijn fractie is dan ook blij dat er uitgebreid onderzoek is gedaan naar de benodigde verkeersmaatregelen. Graag wil ik een compliment maken aan de ambtenaren die onlangs de beeldvorming over dit onderwerp hebben verzorgd. Deze was duidelijk en ze kwamen goed beslagen ten ijs met veel technische kennis. Wij kunnen dan ook achter dit raadsbesluit staan en ook juichen wij de verkenning naar een tweede ontsluiting van harte toe. Immers, we kunnen het maar één keer goed doen. Het zou zonde zijn als we over vijftien jaar tot de conclusie komen dat de maatregelen niet afdoende zijn en de boel alsnog op de schop moet. Dus ga vooral niet voor een dubbeltje op de eerste rij zitten, wat ons betreft. Goed om te lezen dat ook de stakeholders zullen bijdragen aan de verkeersmaatregelen. Bij navraag bleek dat ze ook graag actief betrokken willen worden bij het verkenningstraject van de verschillende maatregelen. Dit lijkt me ook essentieel als we een en ander tot een succes willen maken. Als laatste wil mijn fractie nog even attenderen dat de buurtbewoners zich meerdere keren kritisch hebben uitgelaten waar het ging om de veiligheid van met name de fietsende schoolgaande jeugd. Hier is al veel over nagedacht, maar we zien met name toch nog een heftige oversteek in de route Hoefweg richting A12. We zouden graag zien dat hier nog eens goed naar gekeken wordt. Ik sluit graag af met de wens dat we op korte termijn een mooie, duurzame en vooral veilige Klappolder kunnen realiseren. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. Mijnheer Crielaard.

De heer Crielaard: Dank u wel, voorzitter. Onze inwoners wachten al lang op maatregelen in de klappolder. In die zin heeft het misschien ook wel iets ironisch dat de aanwezigen ook vanavond even moesten wachten op dit agendapunt. Ik ga me nu even, zoals afgesproken, beperken tot de Klappolder. Ik kom zo nog uitgebreid over de N209 te spreken. De noodzaak om in te grijpen in de verkeerssituatie in de Klappolder, dat is voor onze fractie, de fractie van Leefbaar 3B, geen discussie. We kennen ook al de insprekers van eerdere inspraken over de Klappolder. We weten dat er hier iets moet gebeuren aan de verkeerssituatie. Dus het gevraagde besluit om hier geld voor vrij te maken, daar moeten we wat Leefbaar 3B betreft gewoon mee instemmen. We moeten ook snel verder naar de volgende fase om de veiligheid te verbeteren. Wat betreft die oplossingsmaatregelen zijn er twee concrete maatregelen die ik hier er nog even uit wil lichten. De allereerste gaat over die hoge brug bij de Klappolder, bij die afslag Hoefweg. Vrij vertaald in de rapportage wordt die ellende van die brug al erkend. En er staat dan ook, voor fietsers is de brug zeer onprettig en in de praktijk wordt die weinig gebruikt. Ik denk dat sommigen van ons ook wel eens gezien hebben dat mensen daar gewoon de weg oversteken. Dat is natuurlijk niet veilig. Maar wij constateren dat bij erkenning van dit probleem, houdt een beetje op in het rapport. Staat dan in de varianten nog een zin over van, dat is een aandachtspunt om te kijken naar een veilige fiets- en voetgangersoversteek. Maar ja, dat is nogal logisch. Daar hoeft je ook geen verkeersdeskundige voor te zijn. En we vragen ons af van, is dit dan werkelijk het enige wat nu uit de initiatiefase komt van, het is een aandachtspunt. Dus wat ons betreft heeft in elk geval, nu we naar de verkenningsfase gaan, deze brug zeker nog de nodige aandacht nodig. Dan de tweede oplossingsmaatregel die ik genoemd wilde hebben, dat is de extra aansluiting op de Klappolder ter hoogte van de Laan van Mathenesse. Die maatregel juicht onze fractie toe. We maakten wel uit de presentatie op dat in de huidige oplossingsrichting sprake zou zijn van onteigening om dit te kunnen realiseren. We willen daarom graag nog wel de oproep doen om

goed te kijken in de volgende fase of we naar een variant kunnen kijken of over na kunnen denken waarbij die onteigening niet nodig is, want dat zal een zeer kostbaar proces zijn. Daar wil ik het voor de eerste termijn bij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Toussaint.

De heer Toussaint: Dank voor het woord, voorzitter. We kunnen het niet vaak genoeg zeggen dat de VVD trots is op al het ondernemerschap en bedrijvigheid in Lansingerland. Ook van het bedrijventerrein van de Klappolder. Dit is een belangrijke economische motor voor onze gemeente en de regio. De Klappolder verdient een toekomstbestendige ontsluiting naar de N209 toe, die bestendig is tegen toenemende verkeer. De VVD ziet ook de verkeersveiligheid van kwetsbare verkeersdeelnemers zoals fietsers en voetgangers momenteel te wensen overlaat. Ook moet er, zoals eerder benoemd door een spreker, een oplossing gevonden worden voor de overlast van het doorstekende vrachtverkeer. Een aantal speerpunten die de VVD mee wil geven. De weginrichting vrachtwagen- en autovriendelijk houden. Dit is namelijk de belangrijkste verkeerstroom op het bedrijventerrein. Het onmogelijk maken voor vrachtwagens die zich niet houden aan de verkeersregels door te laten die doorsteken, dat overlast veroorzaakt voor inwoners. En uiteraard de verkeersveiligheid te verbeteren voor de fietsers en voetgangers, met name de naar school gaande kinderen en jeugd, die ik zelf ook inderdaad veelvuldig daar zie fietsen. Bij beslis punt 3f, waar het gaat over deelmobiliteit verzoekt de VVD het kader mee te geven dat het gaat om deelmobiliteit aantrekkelijker te maken. Dus niet om andere vormen van mobiliteit onaantrekkelijker te maken. Dus niet die eeuwige fixatie om de auto in te perken. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Even kijken. Mijnheer Scheringa.

De heer Scheringa: Dank u wel, voorzitter. Als eerste, antwoorden op de technische vraag die ik gekregen heb, daar was ik heel blij mee. Dat is ook ruim voldoende voor nu, dus die punten hoeft ik nu niet verder te behandelen. De vertaling van het onderzoek dat gedaan is naar het ontwerp, dat ziet er op zich goed uit, denkt mijn fractie. Dat kan onze voorkeur wel dragen. De verkenning is nodig nu, dus het is goed dat we die fase ingaan. Tot zover zijn we heel positief. Ik heb alleen wel wat zorgen. Die zorgen zitten op twee punten. Het eerste punt is de provincie. Er staat in het stuk dat de provincie nog steeds sceptisch is over nut en noodzaak. Maar de provincie is wel deels randvoorwaardelijk c.q. noodzakelijk voor het realiseren van dit plan. Het is tot nu toe niet gelukt blijkbaar om de provincie van nut en noodzaak te overtuigen. Dus we vragen ons een beetje af, wat gaan we nu nog anders proberen om dat wel voor elkaar te krijgen? En als dat niet lukt, in wat voor situatie komen we dan terecht? Houdt het dan op? Gaan we dan verder? Gaan we alleen verder? Ik weet het niet. En daarmee samenhangend, dus dat zou ik wel graag...Ik weet niet of andere fracties diezelfde zorg ook delen. Misschien dat de wethouder daar nog even op kan reflecteren, dat zou ik wel fijn vinden. En daarmee samenhangend dat is ook tijdens de beeldvorming naar voren gekomen, wanneer is het onderzoek klaar? We gaan 240.000 euro uitgeven hieraan. Maar als het randvoorwaardelijk is dat de provincie meedoet, dan kan het wel een eindeloze weg worden. Dus misschien dat het mogelijk is om het onderzoek op te splitsen. Dus waar de provincie niet noodzakelijk is, dat we daar vaart maken en dat snel realiseren. Maar andere punt, ik ben wel benieuwd wat we kunnen verwachten en hoelang dit eventueel nog zou kunnen gaan duren. U begrijpt wat ik wil weten. Tot zover de eerste termijn.

De voorzitter: Mijnheer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Ja, het zal u niet verbazen, maar ik sluit me aan bij de vorige spreker en deel zijn zorgen.

De voorzitter: Dat is duidelijk. Even kijken. Mijnheer Van Harn.

De heer Van Harn: Dank, voorzitter. Voorzitter, 23 februari 2023 heeft de raad besloten tot een verkeerskundig knelpuntonderzoek ten behoeve van de N209. En ook een verkeerskundig onderzoek naar de Klappolder. En dat is nu anderhalf jaar geleden. En vandaag bespreken we het resultaat van de initiatieffase, schetsontwerpen en mogelijke oplossingsrichtingen. Voorzitter, het CDA kan zich goed vinden in de prioriteiten A, B, C en D, zoals ze in de stukken genoemd worden. Dat zijn de hoofdonderwerpen waar in eerste instantie veel aandacht voor gevraagd wordt. Maar wat we moeite mee hebben is het volgende. De tweede ontsluiting vanuit de Klappolder naar de N209 die wordt gekoppeld aan de herontwikkeling van de Chrysantenweg. En dat begrijp ik niet zo goed, want verderop staat te lezen dat de herontwikkeling van het Chrysantenweg gebied ligt op middellange termijn in het verschiet. Dat betekent dat daar geen haast mee gemaakt hoeft te worden. Dat dat jaren kan duren. En daar wordt dan die tweede ontsluiting aan gekoppeld. Ik wil daar graag wel meer duidelijkheid van de wethouder over. En wat de PvdA-collega ook naar voren bracht, daar kan ik me ook wel in vinden. Dat druipt door alle stukken heen, hoe zit het nou met de planning? Wij weten daar zo weinig van af. Terwijl er ook in de stukken staat dat het proces wordt ingericht volgens het programma Zuid-Hollandse Infrastructuur. En dan denk ik, dan lees ik, dat moet gebeuren volgens de spelregels. En ik denk toch zomaar te vermoeden dat in dat systeem, geld en tijd en al die details, heel nauwkeurig worden gemonitord. Dus die kennis is aanwezig. En ik zou graag willen dat u die ook met deze commissie en met de raad deelt. Want wij weten niet waar we naartoe gaan. We hebben het nu straks over de verkenningfase. En er komen nog twee andere fases achteraan. Maar hoe lang het duurt, hoeveel jaren en hoeveel maanden, daar zou wat meer duidelijkheid voor moeten komen. En dan ook de relatie met de provincie. Er staat heel duidelijk, het is op dit moment van belang om commitment te krijgen bij de provincie voor de maatregelen waarin we gaan samenwerken, deze samenwerking te vervolgen, dan wel opnieuw op te zetten. Ja, was de relatie dan even zoek? Moet die opnieuw beginnen? Hoe moet ik dat duiden? Ik maak me zorgen over hoe er over de relatie met de provincie gesproken wordt. Want hoe krijgen wij grip op de voortgang? In de stukken lezen we daar alleen maar grote vraagtekens over. Want de afhankelijkheid van provincie kan leiden tot vertraging. Dat hebben we ook al in de beeldvorming gezegd, hoe krijgen we de provincie aan boord? En ik denk ook dat daar veel meer aandacht aan gegeven moet worden. Want als we de provincie niet aan onze kant krijgen, dan komen we stil te staan. Daarnaast moet er ook heel veel werk verricht worden naar de grondeigenaar, de stakeholders, naar de bewoners. Er moet nog zoveel overleg plaatsvinden, voorzitter, dat ik me echt afvraag hoe lang die tweede fase zal gaan duren. Ik weet het, het zijn heel wat vragen. Maar het zijn wel de stukken die dit oproepen. Voor zover.

De voorzitter: Ik ga naar de heer Hofman.

De heer Hofman: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, eigenlijk is mijn bijdrage voor dit onderwerp gelijk aan mijn bijdrage bij het volgende onderwerp. Wij vinden alle voorgestelde maatregelen om verder te onderzoeken voor zowel Klappolder als N209 prima. Dat moeten we vooral gaan doen. Maar, ik ging vorige week met een zwaar gemoed naar de beeldvorming toe. Want wij hebben een dik jaar geleden, bij hoge uitzondering hebben wij geld beschikbaar gesteld voor werk wat de provincie eigenlijk moet doen, maar verzaakt. Dat kunnen we één keer doen. Maar wat er voor lag, was een raadsvoorstel om nog een keer een smak geld er tegenaan te gooien. Zonder commitment van de provincie. En dat vond ik ernstig. Ik werd wat opgeluchter tijdens de avond, want er werd ons geschetst dat bij elke maatregel er pas geld gaat worden uitgegeven op het moment dat het commitment van de provincie om mee te dragen in die maatregel er is. Dat is goed nieuws, maar dat moeten we wel borgen in het raadsvoorstel. Want dat staat er nu niet. Wij geven nu ons college de gelegenheid om de som die voor beide raadsvoorstellen er staat uit te geven, zonder daarin de voorwaarden op te nemen dat de provincie moet meedoen. Dat willen wij erin gaan amenderen, want dat vinden we belangrijk. We hebben recent een zelfde soort amendement voorgesteld toen het ging om LOO2, waar we allerlei stakeholders mee moesten

krijgen en we stelden een budget beschikbaar, maar daar zat geen randvoorwaardelijkheid in. Die randvoorwaardelijkheid hebben we erin geamendeerd, zowel op het gebied van, de stakeholders moeten gaan meedoen, in dit geval de provincie, dan pas gaat de geldsluis open. Aan de andere kant denk ik ook dat het een goed idee is om daar een tijdstip aan te koppelen. Dat hebben we bij LOO2 ook gedaan. Daar hebben we gezegd, over een jaar vervalt dit budget en dan vervalt de reservering ook weer terug naar de algemene reserve. In dit geval is het misschien iets moeilijker om heel hard te zeggen, over één, over anderhalf, over twee jaar gaat de geldkraan weer dicht. Het geeft wel een signaal aan...

De voorzitter: Mijnheer Hofman, het is duidelijk. Ik dacht dat er een vraag...Nee, niet meer. Oh, er was even, dacht ik, een interruptie van de heer Scheringa. Maar die heeft zich teruggetrokken. Dus gaat u rustig verder.

De heer Hofman: Dergelijke bepalingen in ons raadsvoorstel, die zijn wat mij betreft vooral in eerste instantie bedoeld om voor onszelf te borgen waar we het college eigenlijk opdracht toe geven. Secundair legt het ook druk op de provincie. Want dan weet de provincie ook echt dat dit geld alleen beschikbaar wordt gesteld als zij meedoen. Dat wordt ambtelijk prima gezegd en overlegd. Maar als de gemeenteraad het ook vastlegt in haar raadsbesluit, dan is het menens. En ik stel voor om voor beide raadsbesluiten het initiatief te nemen in een dergelijk amendement. En ik hoor graag van andere fracties hoe zij erin zitten en of ze mee willen doen.

De voorzitter: Ik denk dat er nu toch een interruptie van de heer Scheringa komt.

De heer Scheringa: Dank u wel, voorzitter. Het amendement, dat zien we dan wel verschijnen. Ik weet niet of het nodig is, maar dat komt later wel. Wat ik wel even vraag, want in hoeverre vindt de ChristenUnie deze ontwikkelingen nou noodzakelijk? En ik vraag me af, is het wijs om de provincie nu met geld te gaan chanteren in die zin, zo zie ik het een beetje, of ze het wel of niet doen? Want voor hetzelfde geld is provincie ziet geen nut en noodzaak. En als ze gaan zeggen, als jullie niet betalen, dan doen we het niet. Ze willen toch al niet, zien nut en noodzaak niet, dus willen ze niet betalen. Wat is het risico dat er vervolgens niks meer doorgaat? En ja, wat kunnen we daar niet beter gaan richten hoe we dat kunnen voorkomen en dat het wel gerealiseerd kan worden. Ik weet niet of dit daar aan bijdraagt. Hoe ziet u dat zelf?

De voorzitter: Mijnheer Hofman.

De heer Hofman: Ik zie het sowieso niet als chantage, laat dat heel duidelijk zijn. Voor sommige maatregelen geldt ook dat het puur gemeentelijke maatregelen zijn. Ik denk dat we daar een goed onderscheid in moeten maken. Welke maatregelen zijn echt puur voor ons om uit te voeren, uit te zoeken en voor welke willen wij pertinent het commitment van de provincie hebben? Er is tijdens de beeldvorming ook gesproken over een maatregelpakket. En wie er de penvoerder wordt van het maatregelpakket. Ik hoop eigenlijk dat de provincie dit als geheel wil gaan aanpakken. En dat wij daarin gaan bijdragen. Dat is hoe ik het in het ideaal plaatje voor me zie. Wat ik nu zie gebeuren is dat we precies de omgekeerde weg gaan bewandelen. En dat vind ik jammer. Ik vind iets van hoe de provincie hierin zit. De spreker refereerde ook van, blijf vooral daarmee je provinciale fracties ook bestoken. Dat is wat wij ook doen. Maar ik vind dat de provincie hierin zeker moet meebewegen. En ik vind dat wij dat als raad moeten borgen in ons raadsbesluit.

De voorzitter: Dank u. Even kijken, wie volgt? Mevrouw Den Heijer.

Mevrouw Den Heijer: Dank u wel. Een raadsvoorstel van 21 kantjes, daar is wel echt wel serieus werk geleverd. Het is dan ook een lang stuk, maar wel heel overzichtelijk. En wat mij betreft staat er ook eigenlijk alles wel in. De stappen zijn zorgvuldig genomen. Dat moet ook worden

gedaan, omdat we in zo'n lastig proces zitten, waar we niet alleen in zitten, waar we niet in alleen kunnen opereren. Daar hebben we meerdere partijen voor nodig. En daarom moet het ook op deze manier stapsgewijs gebeuren. Maar dat betekent wel dat het geduld van iedereen enorm op de proef wordt gesteld. Het is een goed besluit. Daar kunnen wij ons in vinden als D66. We besluiten over een verkenning en die maatregelen ook om die doorstroming te verbeteren bij de bedrijventerreinen en ook die leefbaarheid in dat gebied te vergroten. Dat is natuurlijk hartstikke mooi. We zijn blij dat we die stap kunnen zetten om dat grote probleem daar op te lossen. Bijvoorbeeld door het verlagen van die snelheid. Daar kan je je iets bij voorstellen. Ook natuurlijk het voorstel voor betere fietsvoorzieningen en goede bereikbaarheid via openbaar vervoer. Ideeën die allemaal passen bij een meer duurzaam Lansingerland. Daar kunnen wij als D66 ons natuurlijk goed bij vinden, in vinden. Zover het goede nieuws, zal ik maar even aansluiten bij de voorgaande sprekers. Maar we maken ons natuurlijk wel serieus zorgen over die realisatie. Omdat we lezen dat ook de provincie sceptisch is over die nut en noodzaak. De collega's van het CDA gaven aan dat ze het een beetje onduidelijk vonden hoe dat in de stukken staat. Maar eigenlijk, als je goed leest, staat dat er natuurlijk heel duidelijk in wat er aan de hand is. Dus de nut en noodzaak wordt daar nog niet gevoeld. Ik sluit me graag aan bij de vraag ook van, kan de wethouder daar toch nog wel iets over toelichten hoe we nou in die discussie verder moeten? Welke opties hebben we nog om het daar over te hebben met de provincie? En dan ook natuurlijk doordenkend gaat het ook over dat financiële deel. We gaan geld uitgeven aan extra onderzoek, verkenningen, maar als die deelname van de provincie randvoorwaardelijk is, hoe kunnen we dan dat geld zo goed mogelijk toch inzetten? Dat sluit een beetje aan op de discussie waar de ChristenUnie ook naar ging. Kijk, kunnen we niet onderscheid maken tussen maatregelen die we alleen kunnen nemen of die we kunnen nemen met bedrijven die we dan uit kunnen voeren zonder de provincie en maatregelen die we met de provincie moeten nemen. Is daar iets in te doen zodat we daar nog iets slimmer mee om kunnen gaan? Dus dat zou de tweede vraag zijn die ik aan de wethouder wil stellen. Dank u wel.

De voorzitter: Ja, even kijken. Volgens mij heb ik aan de linkerkant Leefbaar 3B nog niet gehad. Ja? Oh ja, als tweede. Even kijken, dan heb ik het volgens mij dan iedereen gehad? Dan gaan we even naar de wethouder, want ik heb de nodige vragen gehoord. Verkeersveiligheid fietsers, voetgangers, nut en noodzaak. Wat als de provincie niet doet? Wat kunnen we wel zelf? En waar zijn we van afhankelijk van? En de planning. En hoe zit het met de N209, de tweede ontsluiting en de herontwikkeling Chrysantenweg, hoe zit het daar? En zijn maar een paar items die ik zo gevolgd heb. Maar het is wel van belang. En geld speelt hier een zeer cruciale rol. Dus ik zou zeggen, wethouder, gaat uw gang.

Beantwoording college

De heer Fortuyn: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. En dank u wel voor uw bijdrage. Het nadeel van dit, of het voordeel van dit om deze twee dossiers te knippen, Klappolder en de woningbouwopgave die langs de 209 zit, de hele aanleiding is geweest dat we nu niet op incidenten willen reageren, maar een totaal integrale aanpak wilden hebben van de 209, van de A12 tot straks de ontsluiting van de A16. De verlengde A16 die in 2025 open gaat. Dus de rol van de provincie kom ik zo direct even op terug. Want je kan hem natuurlijk knippen op Klappolder. Maar ik heb hem ook nog nodig straks op het stukje na de Klappolder richting de A16. Dus ik kom de provincie zo direct nog even uitvoerig terug. Wat betreft de vragen, want ik ga de hoeveelheid vragen, die ga ik wel even langs zoals de voorzitter ook aangehaald. Er zijn best wel veel vragen gesteld. Ik ga toch beginnen met WIJ Lansingerland, de heer Zantman, die inderdaad over de tweede ontsluitingsweg begon. Daar is ook door, laat ik zeggen, anderen ook een vraag over gesteld. Het is ook door de heer Crielaard van Leefbaar 3B gevraagd over die onteigening. Ik wil even in de herinnering roepen dat hier een fors bedrag gereserveerd is. Dat had alles te maken met de calamiteitenweg. Ik zie iedereen al knikken. Oh ja, dat is waar ook. Die hadden we ook nog even geloof ik. Dus wij hebben een contractuele afspraak binnen het

bedrijventerrein met een zeer grote bedrijf wat daar een afgedwongen heeft om een calamiteitenroute in te stellen. Die koppelen we nu mee binnen het verhaal. En natuurlijk, als wij dan kiezen voor een ontsluiting via de Mathenesselaan, want daar heb je een stoplichtenregime, dan heb ik daar twee dingen voor nodig. A, een onteigeningsprocedure. Ja, mijnheer Crielaard, daar moeten we nog naar kijken en we gaan kijken of het kan, ja of nee. Er is nog een tweede variant. Die hebben we ook onderzocht, maar die werd aanvankelijk door ons best als positief gezien. Maar de provincie zei van, want wij wilden eigenlijk met de Mathenesselaan aan de gang, maar die wilden dat niet. Maar we hebben nog een variant B op de plank liggen. Maar ja, die calamiteitenweg, of je hem nou leuk vindt of niet, daar hebben we gewoon een contractuele afspraak over. Dat even gezegd over die tweede ontsluiting. En die proberen we nu zo efficiënt mogelijk in te zetten. Waardoor we ook een hele goede verkeersknooppunt hebben om ook die afkoming, ook van op- en afgaand verkeer, beter te organiseren. Dus dat even over die tweede ontsluitingsweg. Toen werd er gevraagd over de oversteek daarvan van de fietsers op de Hoefweg en A12 om die opnieuw tegen het licht te houden. Natuurlijk, dat is ook die verkenning dat we in, wij noemen dat eigenlijk een soort voorbereidingsbesluit, dat we verder gaan kijken of hier optimalisering te vinden zijn. Maar we gaan een keer kruisen. Hoe ik het ook wil, wend of keer, we gaan een keer kruisen. Tenzij u al een budget over hebt om dat ongelijkvloers te gaan creëren. Maar laten we even wel zeggen, we moeten alles wel in verhouding zien. We zullen daar nog eens een keertje, want de opmerkingen die sowieso gemaakt zijn door u, nemen wij mee. Want ik heb de ambtenaren allemaal zien schrijven, moeten we daar nog even extra aandacht geven, moeten we hier nog even op in duiken. Dus uw opmerkingen worden zeker serieus meegenomen. De heer Toussaint, die had het over, oh die brugoversteek, die wil ik ook nog even noemen. Die brugoversteek die wordt nu al nauwelijks gebruikt. En de inschatting is dat die eigenlijk ook in de toekomst nog minder gebruikt gaat worden. Dus daar hebben we eigenlijk minder aandacht aan gegeven. Maar nogmaals gezegd, we gaan er toch even opnieuw weer naar kijken. De opmerking is gemaakt. Alle opmerkingen die gemaakt zijn, worden sowieso even meegenomen. Zoals ik zojuist ook aangaf. De Noord-Zuidverbinding, die is voor ons belangrijker. Zeg maar de route richting A12 richting A16 of zo je wilt, Bleiswijk naar, laat ik zeggen, Prisma of andersom. Die route is heel belangrijk. Er zit ook een schoolroute op, die daar een rol speelt. En mocht Bleizo ontwikkeld worden, dan krijgen we natuurlijk ook weer aantakende, laat ik zeggen, bewegingen naar scholen in het andere gebied. Dus wellicht dat andere routes ook daarin een oplossing kunnen bieden. Maar we kijken er zeker naar. Ten aanzien van de heer Toussaint, het is bekend dat op de Hoefweg, en de inwoners zijn hier ook, het sluipverkeer daar gebruik maken. U ziet ook wat wij gaan doen. Wij gaan grond uitruilen. We gaan het anders inrichten. We halen de bochten eruit. En we zetten min of meer een knip op de Hoefweg. Dus juist dat is de bedoeling om dat te doen om juist ook die verkeersveiligheid en sluipverkeer tegen te gaan. Laten we daar geen misverstanden over hebben, dat heeft echt onze aandacht. En als wij al geen aandacht geven, dan geven de bewoners van de Hoefweg daar wel aandacht aan. Dus maakt u geen zorgen, dit blijft aandacht houden. Deelmobiliteit en dat moet niet ten koste gaan van de auto of de vrachtwagen of ander vervoer. U als autoliefhebber kan ik geruststellen, de deelmobiliteit zit voornamelijk ook in, laat ik zeggen, migrantenhuisvesting, eventueel met fiets. Eventueel de buslijnen anders te laten lopen. Want u kunt zich voorstellen als daar meer mensen komen te werken, dat openbaar vervoer een prachtig middel is om daar ook de werknemers naartoe heen en af te voeren. Dus wat dat betreft, dat bedoelen wij met deelmobiliteit. Kijken echt ook naar andere verkeersstromen om niet alles per auto te laten doen. En het is niet om autootje te pesten, om u gerust te stellen. Dan hebben we de heer Scheringa, maar er zijn er meerdere geweest, want toen werd het wel spannend, over de nut en noodzaak en de zorgen van provincie Zuid-Holland en de opstelling van provincie Zuid-Holland. En hoe gaat dat dan randvoorwaardelijk? Want die vraag is ook door de heer Hofman gesteld. Klappolder, daar is een pakweg voor 80, 70 procent is allemaal privaat terrein. Dat is ook privaat terrein daar waar het over de weginfrastructuur gaat. De overige 30, 40 procent, dat is openbare ruimte. En dat is openbare ruimte infrastructuur die er al 30 tot 40 jaar ligt. Zo niet langer. Kortom, er ligt

sowieso al een budget klaar in het kader van het revitaliseren c.q. het herinrichten van Klappolder op de infrastructuur. Dat is één. Twee, het grootste gedeelte waar we het hier over hebben is allemaal binnen het private terrein. Daar hebben we ook de stakeholders voor nodig. En één van de stakeholders zit hier nog. Daar ben ik blij mee, want dan weten ze alvast dat er wat mee moet. Maar die hebben we ook nodig om, laat ik zeggen, Chrysantenweg te ontsluiten via het terrein van Next Level. Daar hebben we ook afspraken over en daar gaan we ook gezamenlijk mee optrekken om die verkeersveiligheid juist over de kant van de Klappolder te laten lopen. En in datzelfde verband praat ik nu de hele tijd over stakeholders binnen het terrein, over privaat terrein, over het publiek terrein wat gemeente Lansingerland is. Waar hebben we de gemeente of de provincie voor nodig? Is feitelijk bij de aansluiting van de calamiteitenweg. Want daar hebben we ze primair voor nodig, dat we die aansluiting kunnen realiseren. Daar het stoplichtenregime eventueel op aangepast kunnen krijgen. En de medewerking om eventuele werkzaamheden die we alsnog rond of om of op de 209 moeten doen, hebben we de medewerking nodig van de provincie. Dus in dit verband voor Klappolder hebben we de provincie nodig daar waar het onderdelen betreft dat wij aantakken op de provincie Zuid-Hollandse weg, oftewel de N209. En er zal inderdaad financieel het een en ander bijgedragen worden. Het overgrote gedeelte van de investering die op Klappolder gaat plaatsvinden is een gemeentelijke taak. En daar komen we nog op terug. En in dat verband hebben we die extra onderzoeken gewoon nodig. En ik kom straks nog even op de rol van de provincie nog even terug over de nut en noodzaak. Want ik denk dat die veel belangrijker gaat worden bij het vervolg van de 209. En dan praten we over 60 kilometer, ander regime, eventuele knip. Want u weet of u zou kunnen weten of ik ga het u nu zeggen, er zijn ook parallelwegen die niet van de gemeente Lansingerland zijn. Het verbaast u misschien, maar mij ook hoor. Maar er zijn inderdaad parallelwegen die gewoon van de provincie zijn en niet in het regime van ons zijn. En daar hebben we natuurlijk wel samenwerking nodig. Blijft voor mij, de voortgang, de planning. Zoals ik al aangaf, een groot gedeelte zit binnen ons eigen regime. En dat heeft dan meer te maken van, komen we tot voorlopig ontwerpen. Komen we tot overeenstemming met stakeholders. En kunnen we dan ook de budgetten krijgen om de spaden in de grond te zetten. Dus dat is eigenlijk groter dan bij ons dit deel wat de Klappolder zelf aan gaat. En dat is voor het deel voor de rest van de 209 hebben we een andere planning. Of geen planning.

De voorzitter: Mijnheer Fortuyn, een interruptie van mevrouw Den Heijer.

Mevrouw Den Heijer: Even kijken hoor, u geeft aan, de provincie is dus op dit dossier alleen nodig bij de aansluiting met de N209 en eventueel stoplichtregime, even goed herhaald. Maar het is een beetje een stel vraag, maar mochten die nou niet mee willen werken, dat weten we dus nog niet zeker of ze dat willen. Zijn dan de andere investeringen die we doen, zijn die dan nog wel nodig of moeten we dat niet eerst weten voordat we verder gaan? Snapt u de vraag?

De heer Fortuyn: Ik snap uw vraag, ja hoor. Als die calamiteitenweg niet aangesloten wordt tot een provinciale weg kunnen wij gewoon datgene doen wat we willen doen. Dus dat staat er helemaal los van. Alleen, die calamiteitenweg hadden wij eerder in onze eigen ontwerpen lager geprogrammeerd, omdat de provincie aanvankelijk de Mathenesseweg aansluiting niet wilde hebben. En ze zijn later toch teruggekomen erop, doe maar op die Mathenesseweg. Dus het zou raar zijn als dat opeens een andere invulling krijgt. En dit geldt ook voor de rest van het pakket over 6b. Alle onderzoeken, alle maatregelen, alle gesprekken die we gehad hebben die worden ondersteund door het ambtelijke apparaat van de provincie. Let wel op mijn woorden, ambtelijk ondersteund. Dus er is geen maatregel hier, niet wat niet besproken is en of een showstopper zou zijn binnen het vervolg. Ambtelijk. Oké, daarmee heb ik denk ik de antwoorden wel gegeven, mevrouw de voorzitter. Tenzij u er nog eentje weet of tweede termijn wellicht iemand daar nog op terugkomt.

De voorzitter: Ik zie al iemand reageren en dat is de heer Scheringa.

De heer Scheringa: Ik had nog even een interruptie, wat is een ambtelijke showstopper? Of geen ambtelijke showstopper? Ik bedoel, kunt u dat nog uitleggen voor mij?

De heer Fortuyn: Ik ben er bestuurlijk nog niet uit met de bestuurder. Dus in dit geval de gedeputeerde. Maar ambtelijk is er feitelijk grote consensus over de maatregelen die er zijn. Alleen zij hebben een andere procedure. En ik moet altijd nog bij de GS langs, of in dit geval de gedeputeerde om formeel toestemming te krijgen, medewerking te krijgen. En als het in dossiers voorkomt, ook geld te krijgen.

De voorzitter: De heer Van Harn had dacht ik ook een interruptie.

De heer Van Harn: Ja, voorzitter, ik heb geen antwoord gekregen van de wethouder op mijn vraag de koppeling Chrysantenweg en de nieuwe ontsluiting bij de Laan van Mathenesse. En ik begrijp ook uw antwoord nu niet, want in de stukken staat dat er commitment gezocht moet worden en u zegt van, het loopt allemaal lekker.

De voorzitter: Mijnheer Fortuyn.

De heer Fortuyn: Even de koppeling Chrysantenweg en calamiteitenweg. Ik denk dat u even, ik probeer hem helder te maken. Die calamiteitenweg staat los van de Chrysantenweg.

De voorzitter: Mijnheer Van Harn.

De heer Van Harn: Dan wil ik toch graag dat u uitlegt wat u bedoelt met de calamiteitenweg. Ik denk aan de ontsluiting Laan Van Mathenesse.

De heer Fortuyn: Dan gaan we terug in de geschiedenis, mijnheer Van Harn, maar ik probeer hem kort te maken. Er is in 2018 een deal gesloten met de herontwikkeling van Flora Holland terrein. En in die deal is overeengekomen dat een bedrijf die eiste een tweede ontsluiting van het bedrijventerrein. En dat was de voorwaarde om daar de grond aan te kopen, het gebouw aan te kopen en de herontwikkeling daarop te starten. Dat contract ligt er nog en dat moet uitgevoerd worden. En dat hadden we al uit moeten voeren. We hebben alleen de medewerking gekregen om daar wat meer tijd te nemen om tot een robuuste oplossing voor totale Klappolder te worden. Dus de Chrysantenweg is een volstrekt andere benadering.

De voorzitter: Mijnheer Van Harn.

De heer Van Harn: Ja, in de stukken kom ik de calamiteitenweg niet tegen. Mijn vraag ging dan ook over het nieuw te maken kruispunt naar de Laan van Mathenesse. En dat wordt wel gekoppeld aan de herontwikkeling van die Chrysantenweg. Want die Chrysantenweg ligt op een middellange termijn in het verschiet. Zo staat het in de stukken. En u heeft het over de calamiteitenweg, maar de calamiteitenweg is geen onderdeel van dit dossier.

De voorzitter: Mijnheer Fortuyn.

De heer Fortuyn: Maar juist door die herontwikkeling die we nu voorstaan, kunnen we het probleem rondom die calamiteitenweg, waar ook budget voor was, kunnen we nu integreren in betere verkeerskundige oplossingen voor het totale terrein.

De voorzitter: Ik zit even naar de klok te kijken.

De heer Van Harn: Ik vind het allemaal prachtig, voorzitter, maar dan moet dat wel in de stukken opgenomen worden.

De voorzitter: Mijnheer Fortuyn.

De heer Fortuyn: Als dat voor u meer helderheid biedt, dan komen we daar wel op terug. Maar het doet aan de besluitvorming denk ik weinig af.

De voorzitter: U was klaar met de beantwoording? Dan gaan we even kijken, tweede termijn. Wie o wie? Mijnheer Crielaard.

Tweede termijn

De heer Crielaard: Dank u wel, voorzitter. Korte tweede termijn hoor. Dank aan de wethouder voor de beantwoording. Veel andere fracties zijn bij dit onderwerp Klappolder al even ingegaan op de rol en positie van de provincie. Ik kom daar bij het volgende onderwerp, als we het echt over de N209 gaan hebben nog eventjes wat uitvoeriger op terug. Zoals de wethouder ook al aangaf, we hebben de provincie hoofdzakelijk nodig op of rond de N209. Neemt niet weg voor de maatregelen hier in de Klappolder waar we de provincie wel nodig hebben dat we het natuurlijk eens zijn dat de provincie wel tot actie over moet gaan daar waar nodig. Dus om tot slot nog in te gaan op de vraag van de heer Hofman of wij dan eventueel mee willen doen met zijn amendement. Ja, ik vind het nu te vroeg om al daar een duidelijk uitsluitel over te geven. Daar moeten we echt nog eventjes met de fractie goed over gaan nadenken wat de gevolgen zijn van de steun van een dergelijk amendement. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Even kijken, wie volgt? Mijnheer Scheringa.

De heer Scheringa: Dank u wel, voorzitter. De rol van de provincie zal ook zeker terugkomen bij de N209. Dus dat horen we dan van de wethouders. Ik ben erg benieuwd. Ja, ambtelijk geen showstopper. Dat is goed om te horen. Maar ja, dat contact met de Gedeputeerde Staten of dat nog gedaan moet worden, in ieder geval dat akkoord moet nog gevonden worden daar bij de gedeputeerde. Dus ik neem aan dat dat ook het antwoord is op de vraag van, wat gaan we nu nog anders doen om de sceptis bij de provincie weg te halen. Ik hoop dat het lukt. Het amendement van de ChristenUnie, het lijkt mij nu een beetje onnodig nog. Want wat de wethouder ook aangeeft, wat we alleen kunnen doen, dus wat binnen ons regime ligt dat kunnen we gewoon gaan doen. En wat de provincie mee moet helpen, er staat volgens mij ook in de stukken van, de onderzoekskosten zijn dan voor ons deel. Een deel van de provincie staat daar niet in opgenomen. Dus als we dat helemaal zouden willen doen, dan moet er geld bij. Dan moeten ze volgens mij, komt het college dan terug bij de raad. Want daar hebben ze geen mandaat voor of budget, hoe noem je dat? Dus in die zin lijkt het amendement mij onnodig. Maar we zullen het zien als het voorkomt voor dit punt en dan gaan we er met de fractie op beraden. Dat was het zover. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zeg mevrouw Den Heijer.

Mevrouw Den Heijer: Dank u wel. Ik kan het ook heel kort houden. Fijn om het zo even met elkaar uitgewisseld te hebben. Wij kunnen dit voorstel steunen. En ook bedankt van de wethouder voor de duidelijke antwoorden. En wat ons betreft is een amendement op dit moment ook niet nodig. Het amendement waar de ChristenUnie over begon. Dank u wel.

De voorzitter: Even kijken, wie volgt? Mijnheer Zantman.

De heer Zantman: Dank, voorzitter. Wij steunen dit raadsbeleid ook en wij wachten het amendement van de heer Hofman rustig af en dan zullen we het bekijken. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Van Harn.

De heer Van Harn: Voorzitter, ik zal het kort houden, maar ik had een vraag aan de wethouder over de planning en daar heb ik geen antwoord op gekregen.

De voorzitter: Mijnheer Hofman.

De heer Hofman: Dank u wel. Ja goed, dat amendement is veel relevanter als we het zo meteen over de N209 gaan hebben. En daar is de rol van de provincie natuurlijk veel groter. In die zin is een amendement op dit raadsvoorstel minder groot en minder verstrekkend. Maar we gaan het amendement zeker voorbereiden voor de N209. En als je dat dan toch doet, dan nemen we hem hier voor de rol van de Laan van Mathenesse ook mee.

De voorzitter: Ik denk, mijnheer Hofman, dat u zich even moet beraden. Want er zijn twee raadsvoorstellen. Dat is ten aanzien van de Klappolder en de aansluiting Laan van Mathenesse, dus waar we het nu over gehad hebben, en we hebben het over het andere deel met de woningbouw. Als u zegt, ik ga dat ineen doen, ik vraag me af of dat handig is. Maar goed.

De heer Hofman: Mag ik daarop ingaan? Dat wordt ook geen één amendement. Want het zijn twee raadsvoorstellen, dus moeten het twee amendementen worden. Dus er komt een los amendement. Als we dat amendement doorzetten voor de N209, komt er ook eentje voor de Klappolder. Yes?

De voorzitter: Yes, dan had ik het toch even verkeerd begrepen. Even kijken, wie nog meer? Niemand? Oké, nou, dan komt er...Ja, ik zie nog even de wethouder. Mijnheer Fortuyn.

Beantwoording college

De heer Fortuyn: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik wil toch even reageren op het amendement. Of in ieder geval van, als de provincie niet bijdraagt, dan doen wij ook niks. Ik geef u alleen in overweging, als wij niks hadden gedaan, anderhalf jaar geleden, daar is de heer Van Harn nog over begonnen vanavond, had u vanavond niks gehad.

De voorzitter: Daarmee sluiten we dit item af. Oh ja, de planning.

De heer Fortuyn: Mijnheer Van Harn, u heeft gevraagd naar de planning. Ja, die tweede fase. Er zijn afhankelijkheden van stakeholders en ook provincie. Daar gaan we weer. Dit is voor de planning relevant en nu nog onduidelijk. Er moet een planning worden gemaakt en daar gaan we ook mee aan de slag. Ook hiervoor is afstemming met in ieder geval de provincie en stakeholders nodig. En dat kunnen we niet al op voorhand vast spijkeren aan van over drie maanden of zes maanden. Dus we doen ons best en ik beloof u om tussentijds u te rapporteren over de voortgang. Ik kan het niet beloven, mijnheer Van Harn. Ik zou het graag willen, maar het gaat niet.

De voorzitter: Helder. We gaan dit item zien bij de raad. Dus we gaan kijken hoe het amendement gaat luiden.

6.b Start verkenningfase verkeersmaatregelen N209 i.r.t. woningbouw

De voorzitter: Dan gaan we naar het tweede niet onbelangrijke item. Dat is de start verkenningfase verkeersmaatregelen N209 in relatie tot de woningbouw. Er is al het een en

ander over gezegd. Op en rond de provinciale weg 209 spelen meerdere verkeerskundige knelpunten en ruimtelijke opgaven zoals met name de woningbouw. De knelpunten gaan over bereikbaarheid, verkeersdoorstromen, verkeersveiligheid en leefbaarheid. De ernst van de knelpunten zal in de komende jaren toenemen door autonome groei, openstelling van de A16, we hebben het net al iets van de wethouder gehoord, en de grootschalige gebiedsontwikkelingen in Lansingerland en de regio. Om de groei van het verkeer enerzijds te remmen, meer verkeersdruk te opvangen en de gebiedsontwikkeling mogelijk te maken zijn adequate maatregelen nodig zoals het verkeersonderzoek uitwijst. Ook hier wordt een verdere verkenning voorgesteld met ook daar aan gekoppeld een incidenteel budget. En ik zie de heer Jumelet al die wil gaan reageren. Mijnheer Jumelet.

Eerste termijn

De heer Jumelet: Dank u wel, voorzitter. Ik dacht, gezien het tijdstip, zullen we het tempo er een klein beetje in gooien. Ja, ik ga zeker mijn best doen, voorzitter. Het is ook wel weer, en de wethouder zei het bij het vorige punt al, het is natuurlijk ook een bijzonder onderwerp, die integrale aanpak van die N209, de provinciale weg in onze gemeente, en met nadruk op de provinciale weg. Daar kom ik straks nog even op terug, ook in relatie tot de vorige bespreking hier, van het vorige agendapunt. Maar goed, het is een hele belangrijke ader, verkeersader, voor Lansingerland. Van noord naar zuid, waar eigenlijk heel veel verkeer over gaat, en wat onze verbinding is, ook met onze omgeving. Een mooie stap, ook goed dat het stuk ook voor ligt. En de wethouder zei bij het vorige onderwerp al, als we niks hadden gedaan, dan had het er ook niet gelegen. Dus in die zin, compliment voor het college, maar ook voor onszelf. Dank ook, en dat zei mijn collega bij het vorige punt al, dank voor de duidelijke presentatie, de duidelijke stukken, maar ook voor de heldere voorstellen die voorliggen. Vooraf wil ik in ieder geval één opmerking maken, voordat ik de besluitpunten langsloop. In de stukken staat met name het tijdsdoel 2040. Daar willen we toch de wethouder vragen, is dat een realistisch beeld, gezien het feit dat we op de vooravond staan aan 2025, en voordat je verder bent in het hele proces en gaat realiseren, dan tikken we denk ik 2030 al aan. En dan is de vraag, in hoeverre is het ook toekomstbestendig wat we doen, als het gaat om de inhoud van een aantal besluiten die wellicht, of ingrepen die wellicht ook voor de deur staan. De besluitpunten. In eerste plaats de maatregelen met betrekking tot woningbouwontwikkelingen, Merenweg en Wolfend. Herinrichting kruispunt Bleiswijk-zuid, daar kunnen wij volmondig ja op zeggen. Wij willen daarbij toch nog wel meegeven, en dat zijn ook bij de technische vragen die mijn collega gesteld heeft, met betrekking tot een eventuele tunnel. Ja, we weten dat kost heel veel geld, maar met name met het oog op, als je kijkt naar een veel langer tijdsdoel, in hoeverre komt zo'n tunnel dan wellicht, zo'n fietstunnel, wat meer in beeld? Maar goed, misschien dat de wethouder daarop zou kunnen en willen reageren. Het tweede punt, Wolfend ontsluiting, dat is gewoon nodig, want zonder ontsluiting kunnen we daar gewoon niet bouwen. Dus wat dat betreft zeggen wij daar volmondig ja op. Dan het derde punt, 2C moet ik eigenlijk zeggen, het verlagen van de maximumsnelheid op de N209. Dat moeten we eigenlijk zo snel mogelijk doen, wat mijn fractie betreft. En wellicht is ook toch te overwegen of het gebied, Bleiswijk-noord, Bergweg-zuid, wellicht ook nog wat groter zou kunnen zijn op die N209, gezien ook de gevaarlijkheid van het stuk tussen Berg, tot aan de Ankie Verbeek-Ohrlaan. Dus wellicht is daar nog wel de gedachte om dat nog wat verder te doen. Opknippen van de meerdere parallelwegen zijn wij ook ontzettend mee eens. Dan komen we bij punt 3 en dan komen er een heel aantal besluiten rondom de fietsveiligheid. Ik zou haast zeggen, daar kun je gewoon niet tegen zijn, daar zijn we ook niet tegen. Sterker nog, we zijn daar ook heel erg voor. En dan kom ik bij een bijzonder punt, dat is 3K, het geluidsscherm. Het is vanavond ook al even aan de orde geweest en de suggestie wordt dan een beetje toch gewekt van, we willen niet of ze willen niet. En er wordt heel veel gebabbeld, wordt er dan gezegd en er wordt weinig gesproken. Maar ik heb toch een wat andere indruk, is dat volgens mij, en dan moet de wethouder mij even corrigeren, kneiterhard gewerkt wordt juist om het te realiseren, maar dat de technische mogelijkheden te beperkt zijn om daar

een geluidsscherm te bouwen. Dus met andere woorden, misschien dat de wethouder dat kan bevestigen, dat de waarheid dan ligt meer in het feit dat die ruimte te klein is. En dat uiteindelijk de oplossing zou kunnen zijn, die 60 kilometer voorziening. Ik heb in de beeldvorming gevraagd vanuit het verleggen van de as van de weg, zodat je meer ruimte creëert. Maar dat was allemaal niet mogelijk. Dus zit dan de enige oplossing op dit moment in die 60 kilometer om daar uiteindelijk technisch gezien dat geluidsscherm te kunnen realiseren? Dan, een ander punt, dat is 3L, als ik het goed heb. Ja, 3L, passende gebiedsspecifieke parkeernormen bij gebiedsontwikkelingen. Dan komt u natuurlijk op het punt waar de twee lokale partijen, zeg ik maar eventjes, toch wel wat, ik zou bijna zeggen jeuk krijgen. Want wij hebben namelijk in het recente verleden een aantal amendementen ook aangenomen. En ik geloof ook moties wat dat betreft. Maar in ieder geval rondom het feit dat wij geen verlaagde parkeernorm willen. En dat betekent dat wij ook hier die lijn zullen doortrekken. En dat betekent, en ik ga alvast even mijn collega Crielaard alvast betrekken in dit verhaal. Maar wij zullen ook hier op dit punt een amendement gaan indienen om dit punt eruit te amenderen en wij gewoon de huidige parkeernormen gewoon handhaven, ook in dit verhaal. En het is geen verslaving, maar het is gewoon de realiteit dat wij automobiliteit in deze gemeente hebben en zullen houden. En ja, de maakbaarheid van de samenleving is niet altijd even groot. Dus in die zin moeten wij ook gewoon accepteren dat dat er is. En daar ook gewoon ruimte aan bieden. Dus wij zullen dat gaan amenderen. Faciliteren van deelmobiliteit moet je doen. Verwachten wij niet veel van, maar dat moet je doen. Stimuleren van die werkgeversaanpak, akkoord. Maar dan blijft er nog één punt over. En ik zei op het begin al, de provinciale weg. En dan kom ik ook een klein beetje op het punt van de heer Hofman. En dat is toch een klein beetje het punt dat...

De voorzitter: Gaat u dat heel kort doen, want u zit over...

De heer Jumelet: Oh, ik ben al door mijn tijd heen.

De voorzitter: Ja, ik heb al gezegd, kijk naar de klok.

De heer Jumelet: Het is zo'n lange weg.

De voorzitter: Ja, maar u zei in het begin, ik zal het toch wel wat korter doen.

De heer Jumelet: Ik dacht, ik ga als een sneltrein er doorheen. Maar goed, heel kort even over de provincie. Even serieus, het is een provinciale weg. En wij vinden gewoon, en dat is ook een beetje in navolging van de heer Hofman, de provincie moet haar verantwoordelijkheid hier nemen. En hier ook daadwerkelijk...Kijk, dat zij het zelf het voortouw niet nemen, maar dat wij dat zelf moeten doen, is al een punt. En dat vind ik echt heel goed dat we dat gedaan hebben. Maar de provincie kan toch niet zeggen van, we kijken en de portemonnee dicht houden. Het is haar weg. Het is ook haar verantwoordelijkheid. Dus zij is ook echt aan de beurt om hier heel actief op mee te doen. En ik ben ook erg benieuwd naar het amendement van de heer Hofman op dit punt, want de provincie is echt aan de beurt hier om haar verantwoordelijkheid te nemen. Dank u wel.

De voorzitter: Even kijken, was dat een interruptie van de heer Toussaint? Oh nee, dat...Helder. En ook de heer Scheringa niet, wel een interruptie? Oh, nou ja, maar er is geen antwoord meer mogelijk. Mijnheer Scheringa, wat was uw item dan naar de heer Jumelet?

De heer Scheringa: Ik wou de heer Jumelet vragen als mede-indiener van motie, wat was het, 2023-013, waar de woningbouw aan de Merenweg gekoppeld werd aan de N209, of dit voorstel voldoende is voor de N209 in de fasering van de woningbouw op de Merenweg.

De voorzitter: Helaas geen antwoord in deze. Ik ga naar de heer Toussaint.

De heer Toussaint: Dank voor het woord, voorzitter. De N209 is wat de VVD betreft de belangrijkste weg voor inwoners en bedrijven om de gemeente in en uit te rijden. Een goede doorstroom is daarom van groot belang, zeker in de toekomst waarin de verkeersdruk verder toe zal nemen. De VVD heeft eerder gepleit in een reeds aangenomen motie omtrent de woningbouwontwikkeling om eerst de ontsluiting goed te hebben geregeld alvorens er woningen gebouwd gaan worden. Hierin zijn met dit voorliggende onderzoek de eerste stappen in genomen. Wat de VVD opvalt is dat met het doorschuiven van onderzoeksresultaten naar de commissie het college het zich er wel makkelijk van afmaakt. Verder is de VVD verbaasd dat er maar over slechts één scenario kan worden gesproken waar alle maatregelen in verpakt zitten, waar de commissie per maatregel voor of tegen kan zijn. Terwijl de VVD graag, en mogelijk ook andere partijen, meerdere varianten hadden gezien om daar gezamenlijk de beste keuzes in te kunnen maken. Dan had de VVD over een aantal voorliggende maatregelen de volgende aanvullende vragen en opmerkingen. Maatregel 2c, het verlagen van de maximumsnelheid naar 60 kilometer per uur zet de VVD vraagtekens bij. Is het echt de enige mogelijkheid of zoals eerder gesteld een eendimensionaal ja-nee beslispunt van het pakket aan maatregelen? Maatregel 3h, op voorwaarde dat het voor de auto net zo aantrekkelijk blijft als nu. Want stimuleren van het één mag niet betekenen het ontmoedigen van het ander.

De voorzitter: Mijnheer Toussaint, er is een interruptie van de heer Hofman.

De heer Hofman: Ja, ik wil even met de heer Toussaint naar een iets ander abstractieniveau. Want hij doet voorkomen alsof deze maatregelen allemaal al in beton gegoten zijn en we hier nu ja of nee tegen de maatregelen moeten zeggen. Maar we gaan ja of nee zeggen tegen het bestuderen van. Bent u zich daarvan bewust?

De voorzitter: Mijnheer Toussaint.

De heer Toussaint: Daar ben ik mij van bewust en ik had graag gewild dat er ook andere mogelijkheden op tafel hadden gelegen om dat te laten onderzoeken. Om daarover in te stemmen. Ik ga door. Maatregel 3h, op voorwaarde dat het voor de auto net zo aantrekkelijk blijft als nu, want stimuleren mag niet het betekenen, het ontmoedigen van het ander. Maatregel 3k...

De voorzitter: Er is alsnog een interruptie van de heer Hofman.

De heer Hofman: Ja, dat is hartstikke leuk en aardig dat je zegt, ik had graag gezien dat er andere mogelijkheden in stonden. Kom dan hier ter tafel met die andere mogelijkheden die je graag onderzocht wil hebben. Dan kunnen we het erover hebben, misschien krijg je er nog een meerderheid voor ook.

De voorzitter: Mijnheer Toussaint.

De heer Toussaint: Ik ben geen onderzoeksbureau, dus ik ga niet zelf hier maatregelen verzinnen die dan mogelijk doeltreffend zouden zijn. Dat laat ik graag aan een ander over. Ik ben van de VVD en dat is een politieke partij en dat gaat om wat we willen. Ik ga door. Ik ga nu echt door.

De voorzitter: Oh, ik zie toch de opmerking, die geeft de nodige interrupties. Mijnheer Crielaard.

De heer Crielaard: Voorzitter, ik wil toch in navolging van de heer Hofman de heer Toussaint nog een klein beetje uitdagen. U zegt van, wij gaan als politieke partij over wat we willen, maar het is voor mij nog niet duidelijk wat u dan wilt. Dus zou u dat nog kunnen toelichten?

De heer Toussaint: Zeker, dat doe ik heel graag door verder te gaan met mijn woordvoering. Maatregel 3k, is de VVD van...

De voorzitter: Mijnheer Toussaint, er is nog een interruptie van de heer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik ben eigenlijk nieuwsgierig of de VVD dan een onderzoeksrapport wil naar het onderzoeksrapport, als u nog meer dingen wilt onderzoeken.

De voorzitter: Mijnheer Toussaint.

De heer Toussaint: Ik had graag een wat breder rapport gewild. En helaas ligt dat nu niet voor. En wat er nu wel voor ligt, daar gaan we vanavond mogelijk over beslissen. Ik ga door met de beslispunten. Maatregel 3k, is de VVD van mening dit niet...

De voorzitter: Mijnheer Toussaint, het blijft even rondzingen. Mijnheer Scheringa, interruptie.

De heer Scheringa: Mijnheer Toussaint, volgens mij is er een uitgebreid onderzoek geweest met heel veel verschillende varianten waar uiteindelijk een conclusie uit getrokken is. En over de conclusie kunnen we nu praten. Dus als u varianten wilt, dat staat allemaal in het onderzoek. En daar kunt u uw mening op geven. Vindt u dat ook niet?

De voorzitter: Mijnheer Toussaint.

De heer Toussaint: Over het twisten van de maatregelen gaat de VVD nu mee verder. Maatregel 3k, is de VVD van mening dit niet te verbinden...

De voorzitter: Ik kom nog één keer terug bij de heer Ruijtenberg, maar dan stoppen we ermee. Want anders blijven we hier tot de lengte van minuten doorgaan. Mijnheer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Het is eigenlijk ondersteuning aan de heer Hofman wat hij al eerder zei. Want ik hoor de heer Toussaint nu zeggen, we gaan nu beslissen over dit. Maar begrijpt de heer Toussaint echt wel dat we niet gaan beslissen over deze punten, maar dat we gaan beslissen over die fase. Want ik hoorde hem een fout maken, waar de heer Hofman ook al op aangesprongen is. We beslissen over een fase. Realiseert u zich dat goed?

De voorzitter: Mijnheer Toussaint.

De heer Toussaint: Staat genoteerd. Ik ga nu door naar maatregel 3k. Is de VVD van mening dit niet te verbinden aan dit plan? Want als geluidsschermen bij Bleiswijk eerder gerealiseerd kunnen worden dan graag. En hoe staat het er eigenlijk mee? Komt er met de aanpassingen van de N209 ook een nieuw voorstel van geluidsschermen richting de provincie of andere politieke gremia die binnen de huidige kaders passen? Maatregel 3l, wat wordt bedoeld met passende parkeernormen? Als dit niet tot nieuwere, lagere normen leidt, waarom deze maatregel er dan inzetten? Dan graag eruit halen of eruit amenderen. Nogmaals, het stimuleren van het een mag niet leiden tot het ontmoedigen van het ander. Tot zover mijn woordvoering.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Crielaard.

De heer Crielaard: Dank u wel, voorzitter. Iedereen die in 2024 wel eens een lokale of regionale krant heeft opengeslagen, die kent de koppen wel. Ravage op de N209 ter hoogte van Bleiswijk. Auto's op elkaar geklapt ter hoogte van Bergschenhoek. Auto op zijn kant op de N209. Ik kan wel even doorgaan, maar ik denk dat het wel duidelijk is, we hebben wat te doen met elkaar. En heb

ik het nog niet eens gehad over de vele andere problemen die we hebben op te lossen rond de N209. Denk aan de doorstroming. En ik wil voor deze woordvoering drie punten aanstippen. En allereerst wil ik het hebben over de genoemde oplossingsrichtingen. Ik zal ze niet allemaal langslopen, maar ik wil er wel een aantal uitlichten. Leefbaar 3B vindt de voorgestelde oplossingsrichtingen voor de ontsluiting van woningbouw ontwikkellocaties Merenweg en Wolfend een goed idee om verder uit te werken. De gepresenteerde varianten zien er goed uit. Ze moeten zeker verder verkend worden in de verkenningsfase. Want hoe eerder wij dit vraagstuk van die ontsluiting kunnen oplossen, hoe eerder we ook kunnen bouwen. En dat hebben we hard nodig. Dan een maatregel waar we wat minder enthousiast over zijn, de heer Jumelet noemde het jeuk, passende gebiedsspecifieke parkeernormen. Ik heb weinig toe te voegen aan wat de heer Jumelet al zei. En wij gaan graag samen met WIJ Lansingerland hier een amendement op opstellen. Dan kom ik vervolgens bij de oplossingsrichting over de geluidsschermen. Tijdens een van de wijkbezoeken van Leefbaar 3B aan de Zeeheldenbuurt, was de roep om geluidsschermen de meest gehoorde wens die bewoners aan ons meegaven. En wij zijn met onze inwoners eens dat dit snel opgepakt moet worden. En tijdens de presentatie is gesproken over een loskoppeling van de rest van dit dossier. Dat zou mooi zijn als we dit kunnen loskoppelen, die geluidsschermen, om te zorgen dat die zo snel mogelijk gerealiseerd kunnen worden. En ik wil aan de wethouder vragen of hij daar een toezegging op kan doen? Dan wil ik nog de oplossingsrichting aanstippen over de oversteek bij kruising Bleiswijk-zuid. Leefbaar 3B kan daar iets stilliger over zijn andere collega's en dat is dat wij vinden dat die fietstunnel hier zou moeten komen. Maar voor die tunnel moet de provincie over de brug komen. En daarmee maak ik gelijk een bruggetje naar mijn tweede punt. Want het gevraagde incidentele budget van 380.000 euro voor die verkenningsfase, daar moeten we gewoon mee akkoord gaan. Onze inwoners verwachten van ons dat we werk maken van N209. Maar dat moet integraal gebeuren samen met de provincie. En daar wringt voor Leefbaar 3B toch echt de schoen. Als we later in de ontwikkelfase komen, zal toch aanzienlijk duurder gaan worden. En dan hebben we ook echt een rol en verantwoordelijkheid van de provincie. En tot nu toe ziet onze fractie weinig beweging bij de provincie. Dus wat onderneemt de wethouder om de provincie tot actie te dwingen? Wat kunnen we de komende tijd van de wethouder hierop verwachten? Dan is tot slot mijn derde punt, is het tijdspad en de ambitie. We hebben het daar in de presentatie over gehad. En ik begrijp heel goed wat de ambtenaren ook zeggen van, we kunnen in deze fase nog geen uitgekristalliseerde planning aanbieden. Dat begrijp ik. Maar wel vragen we de wethouder van, wat is het ambitieniveau van dit college? Hoe kunnen we als raad grip krijgen op dit proces? Welke stip op de horizon kunnen we met elkaar zetten om zo snel mogelijk die problemen op de N209 aan te kunnen pakken? Want onze inwoners, die verdienen een goede doorstroming. Die verdienen die woningbouwontwikkeling op Wolfend en de Merenweg. En vanzelfsprekend, voorzitter, is elk ongeval op de N209 er eentje te veel.

De voorzitter: Mijnheer Scheringa.

De heer Scheringa: Ja, ik had nog een interruptie op de heer Crielaard. Eigenlijk dezelfde vraag die ik aan de heer Jumelet stelde van WIJ Lansingerland, want jullie waren mede-indiener ook. Dus in hoeverre is deze plannen voor de N209 voldoende op de fasering van de woningbouw op de Merenweg naar uw idee?

De voorzitter: Mijnheer Crielaard.

De heer Crielaard: Even voor mijn scherpte of ik uw vraag goed begrijp. U vraagt of de plannen die zijn voorgesteld in de verkenningsfase, of dat voldoende geeft om die woningbouw te kunnen realiseren? Begrijp ik uw vraag zo goed? Ik denk dat dat moet gaan blijken. We gaan nu een verkenningsfase in. Daar gaan maatregelen verder uitgewerkt worden. En als dat niet afdoende is, dan moeten er meer maatregelen komen.

De voorzitter: Even kijken. Mijnheer Ruijtenberg. Oh, mevrouw Den Heijer, nog een interruptie?

Mevrouw Den Heijer: Ja, ik had nog een vraag aan de heer Crielaard. Want u spreekt over ambitieniveau. U leest ook de stukken dat het bij de provincie lastig ligt. Ook zeker de financiering van de geluidsschermen bijvoorbeeld. Of zeg maar alle maatregelen. En dan voegt u nog even toe dat er nog een fietstunnel moet komen. Hoe realistisch vindt u dit om dat zo op te laten nemen?

De voorzitter: Mijnheer Crielaard.

De heer Crielaard: Zoals ik zelf al aangaf hebben we daar de provincie hard voor nodig en daarom vraag ik ook de wethouder van, welke acties kunnen we verwachten om de provincie tot actie te dwingen?

De voorzitter: Ik ga verder. Mijnheer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Om maar meteen in te gaan op die fietstunnel die door de heer Crielaard is benoemd, ook van GroenLinks vinden wij het van groot belang dat die fietstunnel daar gaat komen. Dus daar vindt Leefbaar 3B ons in ieder geval aan hun zijde. Datzelfde geldt ook eigenlijk voor de geluidsschermen. Ook daarvan vinden wij het van heel groot belang dat die gaan komen. Ik heb daar ooit in het verleden wel eens een filmpje opgenomen op de N209. Het is echt bijna niet te doen wat voor geluid daar afkomt. Dus die schermen zijn echt heel erg nodig. Dan zal ik heel kort even ingaan op een paar dingetjes die er anders zijn. Of waar wij wat van vinden. Want A, B vinden we prima. C, het verlagen van de maximum snelheid. Eigenlijk haak ik aan op wat de heer Jumelet heeft gezegd. Wat ons betreft zouden we graag zien dat, dat hebben we al vaker gezegd, dat over het hele grondgebied van Lansingerland waar de N209 ligt, of daar de snelheid verlaagd kan worden. Dus of daar eventueel nog meer kan. Dan de rest is wel gezegd eigenlijk zo'n beetje. Ja, en dan nog wel even heel kort iets over die passende gebiedsspecifieke parkeernormen bij gebiedsontwikkeling. Er is helemaal niet gezegd dat het lager dan gaat worden, want het kan ook hoger zijn. Dat is passend namelijk. Maar stel even dat er inderdaad een amendement zou komen. Wij zullen die niet gaan steunen. Wat GroenLinks betreft, heb ik al heel vaak gezegd, kunnen de parkeernormen wel omlaag. Wat de heer Toussaint natuurlijk zegt van, het stimuleren van het een mag niet ten koste gaan van het ander. Eigenlijk op het moment dat je parkeerplekken plaatst, stimuleer je parkeergebruik. En eigenlijk zou dat volgens zijn denkwijze niet mogen, want dat gaat dan ten koste van fietsen. Dus dan zouden we niks moeten doen daar eigenlijk. Dat wilde we even gezegd hebben. Dus de amendement gaan we in ieder geval niet steunen. Wat ons betreft kan het lager, mocht dat zo zijn. Maar dat is iets wat gaat onderzocht worden. Ja, en verder moeten we gewoon gaan doen. En op de vraag van de heer Scheringa, want ook wij waren destijds mede-indiener van die motie. Wat ons betreft is dit voldoende en kan er gewoon gestart worden met de bouw van de woningbouw aan de Merenweg.

De voorzitter: Mijnheer Scheringa.

De heer Scheringa: Dank u wel, voorzitter. Woningbouw, dat is voor mijn fractie toch wel een van de belangrijkste dingen. Dus we hopen ook dat dat nu gestaag verder kan gaan met dit mooie plan voor de N209. Dus om dit verder te onderzoeken, en dat lijkt ons heel goed, mooie nieuwe fase. Dus op zich, de voorstellen die gedaan zijn, die kunnen onze goedkeuring dragen ,op één groot dingetje na. En dat is, de collega's hebben het ook al gezegd, dat is de fietstunnel. Mijn fractie pleit al lang voor de fietstunnel om daar te ontsluiten. Dus wij overwegen ook een amendement, maar dat willen we ook prima met Leefbaar indienen. Wij vinden het ook een beetje gek, want het staat in de tekst van, het hoeft misschien niet, maar misschien wel. Wij willen het liever omdraaien in de zin van, uitgangspunt moet zijn de tunnel. En mocht echt

blijken dat het niet kan of totaal niet nodig is, dan praten we dan verder. Maar op voorhand willen wij een tunnel, ook omdat die heel mooi gaat aansluiten bij de fietsstraat die aan de westkant van de N209 gemaakt zal worden. Dus in zoverre. De rol van de provincie, daar hebben we het over gehad, nut en noodzaak betalen, dat komt terug. Onderzoek klaar, ja, dat heeft ook daarmee te maken. Die deeloplevering, we vragen ons ook af, die geluidsschermen en die knippen, voor zover die binnen ons regime vallen, zoals de wethouder dat mooi noemde bij de Klappolder. Mijn fractie is ervoor om wat kan zo snel mogelijk uit te voeren en dingen die langer duren dat dan langer te doen, maar wel binnen de ambitie die de heer Crielaard stelt. Want we moeten wel ambitieus zijn. En we moeten 2040, als we 2039 klaar zijn, is het een beetje laat. Dus we hopen zo snel mogelijk allemaal. De tunnel, dat heb ik gezegd. Dus ja, ook daarmee in die zin van, kijk, je moet nu ook nog met de provincie onderhandelen. Dus nu op voorhand al die tunnel weggeven, denk ik van, gooi hem er gelijk in. Want dan hebben we nog wat te onderhandelen in die zin. En passend parkeren, passend parkeren lijkt ons prima. En de parkeernormen zijn voor ons niet heilig in die zin, want dat gaat ten koste van andere dingen. Maar dat vinden wij en jullie niet. Prima, daar gaat het over. Dat was het in mijn termijn.

De voorzitter: Wie volgt? Mevrouw Den Heijer.

Mevrouw Den Heijer: Dank u wel. Ik probeer ook nog een beetje de snelheid erin te houden voordat we allemaal in slaap vallen bij dit belangrijke punt. Wij vinden ook, D66 vindt ook dat er goede punten in deze verkenning staan. We maken hiermee, als het allemaal lukt, ontsluiting voor nieuwe woningbouwlocaties, waarop het weer mogelijk wordt om te bouwen. We zijn ook blij dat, er staat zelfs dat de bewoners woonachtig rond en gebruikers van de N209 zich veiliger voelen en ook echt veiliger zijn. Dat is ook een fantastisch punt natuurlijk. We moeten echt naar die doorstroming en die veiligheid toewerken. We denken ook dat een maatregel zoals die 60 kilometer per uur inderdaad een goede oplossing kan zijn, omdat daardoor ook de kans op een ernstig ongeval natuurlijk weer afneemt als je langzamer rijdt. En we vinden natuurlijk ook goed dat er aan die fietsers wordt gedacht. Dat ook de parallelwegen veiliger worden. En ook die passende parkeernorm, ik zal even iets anders vertellen, dat wij daar dus erg voorstander van zijn. We vinden dat het echt een onderdeel is van het hele maatregelenpakket. Maar ik hoor daar ook anderen over. Maar wat ons betreft staat dat gewoon als een paal boven water. En wij zijn natuurlijk de eerste die zullen zeggen dat we ook een tunnel willen. Maar we vinden dat gewoon echt niet realistisch op dit moment. Als je kijkt naar de feitelijke situatie en hoe we ervoor staan, ook financieel en ook de provincie, dan is het gewoon dat we nu blij moeten zijn dat we die basisveiligheid op orde kunnen krijgen en dat het pleiten voor een fietstunnel wat ons betreft nu echt puur onrealistisch is. Dus daarom zou ik ook echt willen oproepen dat we gewoon ons blijven focussen op die basisveiligheid, zoals die nu zou moeten zijn. Zoals we het zouden willen. En dat we daarna nog wel eens kijken wat voor wensen we nog meer kunnen invoeren. Want wij maken ons natuurlijk zorgen over die hele realisatie, omdat we afhankelijk zijn van alle inzet in financiële steun van anderen. Daar hebben we net vorige keer uitvoer bij stilgestaan. En we vinden ook, en om nog even daar op door te gaan, we vinden ook dat we voortouw moeten nemen in deze verkenning. Ook al zijn we misschien niet de enigen die hier iets aan moeten doen. Maar we vinden dat wel tactisch een goede zet om gewoon door te gaan. Ik zou dan op dit moment, zoals we er nu over nadenken, een amendement hierop, zoals de ChristenUnie aangeeft, ook niet willen steunen. Wij voelen ons ook echt verantwoordelijk om deze situatie te verbeteren. We vinden het belangrijk dat we die eerste stap zetten. En wat ons betreft, wij gaan ook als D66 zeker weer met onze collega's, van de provincie in gesprek, om daar ook weer de druk verder op te voeren. En dat lijkt me nuttiger dan het aannemen van een amendement. Daar wil ik het bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Even kijken wie nog meer. Mijnheer Van Harn.

De heer Van Harn: Dank, voorzitter. Ook wij zijn content met het document zoals dat vanavond voor ligt. Daar kunnen we ons grotendeels in vinden. Als ik denk aan de 60 kilometer per uur, er werd al geopperd op Lansingerlands grond de 60 kilometer instellen. Maar ik zou me ook iets kunnen voorstellen vanaf de A12 naar het zuiden, dat zou voor ons ook al een mooie oplossing zijn. Dan de geluidsschermen. Die zijn ook al aan de orde geweest. Het heeft een tijdje stilgelegen. Dat werd even niet genoemd, maar volgens mij is dat hier duidelijk gezegd dat de voorbereidingen van de geluidsschermen in Bleiswijk hebben stilgelegen. Ik hoop dat de zaak is herstart. En ja, ik ben toch wel nieuwsgierig van hoe we dat nou moeten gaan zien, wanneer daar invulling aan gegeven zou kunnen worden. Dus graag een reflectie van de wethouder hierop. Ik was wel een beetje verbaasd om te lezen dat de ontsluiting van Bleiswijk-zuid eigenlijk dezelfde prioriteit heeft als de ontsluiting van Wolfend. Terwijl toch in mijn beleving Bleiswijk op papier al een stuk verder is dan Wolfend. Dus dat begreep ik niet zo goed. Maar misschien kan dat uitgelegd worden. Als ik prioriteiten aan zou mogen geven, dan heb ik drie prioriteiten. De eerste, de ontsluiting van Bleiswijk-Zuid. En de tweede is van Bleiswijk-Zuid. En de derde is ook Bleiswijk-Zuid. Want die woningbouw in Bleiswijk kan niet wachten. Daar zitten we al jaren op te wachten en die hele N209 houdt dat op. Dus ik hoop dat ook de wethouder dit in zijn oren knoopt, dat dat echt opgelost moet worden. Ik ben blij om te horen dat veel fracties hier het woord tunnel hebben genoemd, want dat ga ik ook noemen. Wij zijn ook voorstander voor een fietstunnel bij Bleiswijk onder de N209. Staat ook in ons verkiezingsprogramma. En wij vinden het een ommissie als die er niet zou komen. En we zijn zelfs bereid indien nodig, om daar Eneco-gelden voor vrij te maken. En dat was mijn bijdrage.

De voorzitter: Even kijken wie nu nog? Mijnheer Hofman.

De heer Hofman: Voorzitter, ik heb het eigenlijk bij het vorige agendapunt al een beetje prijsgegeven, wij zijn een voorstander van deze voorgestelde onderzoeken. Alle maatregelen om te gaan onderzoeken, die kunnen onze goedkeuring wegdragen. Ik wil nog even wat beeld en geluid geven bij het bij het vorige agendapunt al aangekondigde amendement. Ik merk dat het her en der een beetje overkomt als provincietje pesten. Zo is het absoluut niet bedoeld. Het is meer bedoeld vanuit prudent begroten. Want wanneer ga je als gemeentebestuur een stukje budget dat je beschikbaar hebt gesteld en wat je niet gaat uitgeven weer terugnemen? Dat is eigenlijk in hoofdzaak waar het amendement op gaat zien. Wij zijn er heel goed in om geld gelden te reserveren. Maar op het moment dat we jaren later er achter komen, oh wacht eens even, dat hebben we helemaal niet gebruikt, want de provincie deed niet mee. Hoe nemen we dat dan weer terug? Misschien kan de wethouder daar vanuit zijn rol als wethouder financiën ook even op ingaan. In hoeverre hij dat wellicht dan ook een zinvol amendement vanuit die hoedanigheid zou kunnen vinden. En hou me tegoe, ik ben prima om te praten als het gewoon niet zinnig is wat ik voorstel. Dan wil ik dat prima terugnemen. Maar laten we het er even goed over hebben. Dat was het even in eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Volgens mij heb ik iedereen gehad. Het woord is nu aan de wethouder, maar zo tussentijds heb ik begrepen dat hij even een schorsing wil. Nou ja, onder andere. Hoe lang is dat nodig? Twee minuten. Dan, dat gaat snel. Even een schorsing. Ik heropen de beraadslaging. Het woord is aan de wethouder. Ik denk dat u in de tussentijd al gemerkt heeft wat voor vragen u allemaal kunt krijgen. Wat voor actie richting de provincie, de fietstunnel onder andere, de planning en het tijdpad. En nog 60 kilometer, wat kunnen we nu al gaan doen. En de geluidsschermen, zo maar een paar items. Gaat uw gang.

Beantwoording college

De heer Fortuyn: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. En inderdaad, of wij kredieten terug kunnen trekken als de provincie niet mee wil werken. Dus ja, die vraag heb ik ook nog staan. In ieder geval, even dank ook voor de vragen en de hele positieve insteek. Want we zien allemaal

dat de maatregelen die opgewerkt zijn en ook verdiept zijn, daardoor is het ook wat later in behandeling gegaan. We hadden het eigenlijk van de zomer willen doen. Dat die inderdaad oplossingsrichtingen geven die nu een nadere studie vereisen. Dat is denk ik fijn om te horen dat u daar allemaal positief in staat. Er zijn natuurlijk ook een paar vragen gesteld die technisch van aard zijn. 2040, is dat wel voldoende? De verkeersmodellen gaan op dit moment uit van 2040. En dat is voor ons lastig om dan weer een nieuwe modelberekening te maken als de berekeningsmethoden nog niet bekend zijn. Maar er wordt echt wel rekening mee gehouden, 2040. En het is niet 2040 alleen maar de N209. Maar de hele omgeving wordt meegenomen. Dus het is niet alleen maar zo dat het alleen maar op deze weg is, maar alles wat er omheen afspeelt. Dus dat is even het feit wat we gewoon hebben. En daar kunnen we niet veel anders mee. De tunnel kom ik zo direct even op terug. Wat ik wel een belangrijke vind is over een amendement die potentieel ingebracht gaat worden over de parkeernorm. Er is een normenkader in de verordening opgenomen van de provincie Zuid-Holland. En die wordt ook toegepast bij het verlenen van een omgevingsplan. En u weet net zo goed als ik, als je geen omgevingsplan akkoord van de provincie hebt dan kun je ook niet bouwen. Zo simpel is dat. In die verordening staat gewoon dat er inderdaad in die parkeernormen passend gemaakt wordt. Met andere woorden, het hangt van je argumentatie af waarom je drie parkeerplaatsen per wooneenheid willen hebben of een halve of twee of zes of wat dan ook. Dus daar zullen we aan moeten werken om een goede passende parkeernorm voor de ontwikkeling van de Merenweg, want daar gaat het in dit geval even om. Maar ook even andere nieuwbouwverhalen om dat wel onderbouw aan te leveren. Het is een norm die in de verordening staat. En als u daar een amendement op gaat zetten, wij eisen dus de huidige parkeernorm zoals Lansingerland die heeft, de discussies hebben we al eerder gehad, dan gaat u iets inbrengen waarbij het weer randvoorwaardelijk gaat worden in de verdere samenwerking. Dus ik adviseer het niet. Maar goed, het is aan u om daar uw eigen afwegingen in te maken. Ten aanzien van de heer Jumelet ook, de provincie moet haar verantwoordelijkheid nemen. Ja, eens. Het is niet zo dat de provincie ontkent dat hier iets zou moeten gebeuren. Dat is niet zo. Ze erkennen dat er hier wat moet gebeuren. Alleen, ze zijn gebonden en met handen en voeten, met name financieel om stappen te zetten. En nogmaals gezegd, ambtelijk zijn de oplossingen die voorgelegd zijn, die worden ondersteund en er zitten geen showstoppers in. Maar er zitten natuurlijk bij Gedeputeerde Staten, maar u allen heeft natuurlijk ook vertegenwoordiging in de Staten, zit er een budgetrecht. WIJ Lansingerland heeft geen contacten daar, maar er zijn andere partijen hier die wel, en zelfs ook in het bestuur zitten van diezelfde provincie. Ik noem maar het CDA gemakshalve, of de VVD, de PvdA zit er ook in en GroenLinks zit erin. We hebben nogal wat partijen met contacten in de Provinciale Staten en die hebben wel een budgetrecht. Dus het zou mooi zijn als we vanuit die hoek ook wat ondersteuning krijgen. En het is niet zo dat de gedeputeerde tegen maatregelen is op de N209. Dat wil ik wel even wegnemen, maar hij is wel gebonden en uiteindelijk moet hij het uiteindelijk naar de Staten brengen. Dus de verantwoordelijkheid nemen, ja. Dan over de 60 kilometer. Voor de gedeputeerde is dat van meet af aan in de gesprekken geen showstopper geweest. Met andere woorden, hij heeft niet gezegd, joh, linksom of rechtsom, maar het blijft 80 kilometer. Dat heeft hij niet gezegd. Ik wil erover nadenken. Hij heeft zelfs gezegd, als we 60 kilometer maken heb je waarschijnlijk voor die GPS-kanalen, want we maken ons ook zorgen over die aansluiting met de A16 de aanzuigende werking, dan zou het wel eens kunnen zijn dat een omrijdroute korter is dan over de N209. Dus het heeft ook de invloed op advisering van verkeersroutes. Dus daar gaan we verder in gesprek mee. Dan de ontsluiting bouwen. Ja, hier moeten we goed over nadenken. Het plan wat er nu ligt, geeft u als raad de ruimte om in ieder geval inzichtelijkheid te hebben over de ontsluiting van Bleiswijk-Zuid. Het is dus mogelijk. Uw motie was toentertijd, wij willen zicht hebben over de ontsluiting en niet alvast aangelegd hebben, want dan zijn we echt jaren verderop, aangelegd hebben, maar zicht hebben op een ordentelijke ontsluiting van de Merenweg. Ik heb het even specifiek over de Merenweg. Dus ik adviseer u, en dat was met name ook op de opmerking van de heer Crielaard over die ontsluiting versus bouwen. En ik adviseer u zeker om bouwen nu ook vrij te geven en Merenweg verder op te starten. En dat niet op te gaan houden, of er nou wel of niet een fietstunnel komt, maar dat we deze ontsluiting gewoon gaan

realiseren. En nogmaals gezegd, hier heb ik wel iets meer van de provincie nodig, want we hebben een dubbele uitrijstrook naar het noorden nodig. Dat betekent nogal wat. Het is een regime op de parallelwegen om die stoplichtenregime eventueel aan te passen. Er zijn nog een aantal dingen. Dus ik adviseer u die bouw vrij te geven, want dat staat los van de verdere ontwikkeling. Het kan. Dat was de vraag toen. Dus nogmaals even gezegd, ik geef het u maar even mee. De tunnel. Ja, ik ben het met mevrouw Den Heijer eens. Natuurlijk, zo'n tunnel wordt ingeschat denk ik om en nabij de 10 miljoen euro. Dus we praten nogal over groot geld. De provinciale bijdrage voor de provinciale weg en de actie die we nu vragen en de eventuele infrastructurele aanpassingen van de provinciale weg die zijn minder dan wat wij als gemeente Lansingerland, want de meeste infrastructurele aanpassingen vinden plaats op het gebied van en in het gebied van de gemeente Lansingerland. Dus ik denk dat we daar wel met goed masseerwerk vanuit de Staten, maar ook met de goede gesprekken die plaats gaan vinden met de gedeputeerde dat we hier wel uit gaan komen. Zeker ook als wij focus houden op een aantal ontwikkelingen. Denk ook aan bouwen. Waarbij we wellicht ook via het Rijk, via het kader van verkeersveiligheid, maar ook ontsluiting van bouwlocaties, daar is Merenweg er één van, om gezamenlijk met de provincie te kijken om ook Rijksbijdrage te kunnen krijgen om de financiering te doen. En ja, de tunnel zou een voorkeur hebben. Ook voor ons, want we zijn niet tegen de tunnel. We willen hem ook op de agenda houden. Maar als die even niet doorgaat gaan we niet stoppen met het overleg en we gaan niks doen. Dus het is mooi als we het met elkaar voor elkaar kunnen krijgen. Ook uit verkeersveiligheid. Maar het is niet randvoorwaardelijk. Dus dat even gezegd hebben ten aanzien van de tunnel. Dan werd er gevraagd over de inzet van de naar de provincie en de inzet van de wethouder. De heer Crielaard, mijn partijgenoot, vraagt dat. Ja, dat is wel een hele bijzondere. Uw wethouder die pleegt heel veel inzet op de N209. En die is begonnen bij het u te overtuigen, maar u was eigenlijk vrij makkelijk te overtuigen, want u zag dat de nut en noodzaak ook wel, om de N209 integraal aan te pakken. Daar zijn we mee bezig geweest. Tussentijds hebben we veel contact gehad, ook met de gedeputeerde, met al zijn beperkingen ten aanzien van zijn financiën en zijn andere prioriteiten. Maar er is heel veel inzet geweest. En die inzet, die gaat in de komende maanden geïntensiveerd worden. Want wat wij hier bespreken, dat is in de Staten nog niet besproken. Want de timing kwam de Staten c.q. gedeputeerde, nog niet uit. Maar wij zijn wel doorgestapt, omdat wij met u afspraken hadden met betrekking tot, we hebben het budget. We hebben het onderzoek gedaan, dit zijn de oplossingen. En met dit pakket ga ik nu ook verder met de provincie. En er ligt iets. Ik kom niet met de loze kreten. Ik kom niet met een loos verhaal. We gaan gewoon met concrete plannen komen. En die wil ik ook, dat die op de tafel komt van de woningbouwlocatie ontsluitingen. En dat is een Rijksbijdrage van de komende vijf jaar van vijf keer 500 miljoen. Voor heel Nederland, weliswaar. Dus wij willen ons aandeel daarin hebben. Dan hebben wij de plannen al klaar liggen. Wij hebben de ontsluitingen al klaar liggen. Dus wat dat betreft hebben we ons huiswerk gedaan en daar gaan we ons op inzetten. Dan die plannen ambitie en stip. Ja, kon ik dat maar. Ik ben afhankelijk van derden en ik ben afhankelijk van financiën. Maar nogmaals gezegd, ook trouwens hier verbouwen. We gaan er volop mee aan de slag. En laten we in godsnaam beginnen met de planuitvoering ook voor bouwen. En laten we dat niet ophouden, want de oplossingen liggen er. En Wolfend, Mijnheer Van Harn, in de prio van u, zuid-zuid-zuid, die begrijp ik heel goed en ik denk dat het ook heel belangrijk is dat we dat onderkennen met elkaar, want daar liggen de plannen voor klaar. Daar is ook in de participatie al heel ver oplossingen gezocht. Ook voor de bouw mogelijkheden. We gaan sowieso wel beginnen met zeg maar de kleinere stukken. Maar als we hier positief op gaan besluiten en u besluit ook om bouwen vrij te geven, dan gaan we ook tempo maken. Want het is wel een gebied waar we aan de slag mee kunnen en waarvan de planvorming min of meer al gereed is, wat dat betreft, wat mij betreft, bouwen. Dan hebben we die, even kijken, prioriteit heb ik net over gehad. En Enecogelden, ja, is mooi. Maar goed, we hebben denk ik binnenkort ook een besluit over scholen. En daar praten we ook 40, 50 miljoen alles bij elkaar, IHP, weliswaar over de komende jaren, tien jaar. Het gaat wel hard op deze manier. Dus ik zou eerst maar proberen om te kijken of we elders funding kunnen vinden. Maar ik heb u goed gehoord. En dan het amendement. Dat is voor mij het laatste alvorens de

windschermen, of geluidsschermen, windschermen. Geluidsschermen wil ik graag, mevrouw de voorzitter, de heer Bruggers vragen, want dan kan hij tussentijds even deze kant op komen, met uw toestemming, om even wat meer duiding te geven rondom de geluidsschermen. Dus dan ga ik even door met mijn beantwoording over het amendement. Als ik u goed begrijp, mijnheer Hofman, wilt u ergens een knip maken op een krediet van, als de provincie niet over de brug komt dan gaan wij het krediet wat we eventueel verstrekt hebben, maar die moet maar weer teruggehaald worden, dan trekken we ook het krediet terug. Maar dan weet ik niet over welk krediet u het heeft. Dus ik zit een beetje te zoeken van wat u er nou mee wilt, maar misschien dat dat zo direct in de tweede termijn aangegeven kan worden. Dus ik ben een beetje aan het zoeken. Daarmee denk ik alles beantwoord te hebben, mevrouw de voorzitter en wil ik graag het, hoe gaat dat werken zo direct? Oh, er wordt iets georganiseerd.

De voorzitter: Even over die geluidsschermen, het een en ander. Hoorde volgens mij, Marcel, aan jou het woord over de vraagstelling van de prioritering ook met...De techniek staat voor niets.

De heer Bruggers: De techniek staat voor niets. Mevrouw de voorzitter, ten aanzien van de geluidsschermen kan ik zeggen dat de problematiek puur en alleen technisch van aard is. Dat de subsidie bij ons op de rekening staat en dat we eigenlijk in de startblokken staan om verder te gaan. En de reden dat wij denken dat we in de komende periode, hopelijk al het komende jaar, tot een goed voorlopig ontwerp kunnen komen dat we richting de provincie kunnen sturen, is dat we voornemens zijn om bijvoorbeeld in een bouwteam te gaan werken waarbij we veel meer de aannemerij, dus de kennis uit de aannemerij, erbij betrekken om tot oplossingen te kunnen komen. Voorheen was dat nog niet het geval en hebben we met name met adviesbureaus gewerkt. En dat heeft tot aanzienlijke vertraging geleid. Nu gaan we dus echt die aannemerij erbij betrekken om te kijken van, hoe kan het dan wel? Dus, is mijn toelichting voldoende duidelijk?

De voorzitter: Dat gaan we horen. Tweede termijn. Wie o wie. Mijnheer Crielaard.

Tweede termijn

De heer Crielaard: Dank u wel, voorzitter. Allereerst het aangekondigde amendement over die parkeernormen. Ja, we gaan samen met WIJ Lansingerland dat voorbereiden. Zullen we de reactie van de wethouder ook ongetwijfeld in de voorbereiding betrekken. En dat de andere partijen zeggen dat dat niet heilig is, die parkeernormen. De realiteit van vandaag is gewoon dat er mensen zijn die een parkeerplek nodig hebben. Die late avonddiensten hebben, die ken ik ook. Die in een straat aankomen, dat er geen parkeerplekken meer zijn. Die in een andere straat van een andere wijk moeten staan. Dus het is niet een stoere praat van een vroem-vroempartij. Het zijn echte mensen met echte problemen die we aan willen pakken. Dat over de parkeernormen. Die tunnel zullen we voor een amendement opstellen. We hoorden daar al steun voor bij de andere fracties. Dat zal niet als randvoorwaarde zijn. Zeker niet, maar dat moet wel goed geborgd worden in de verkenningsfase. U heeft mij ook niet horen zeggen over ontsluiting Merenweg. Ik heb niet gezegd dat er alleen gebouwd kan worden als die ontsluiting geregeld is. Dus daarmee hoop ik de zorg van de wethouder weg te nemen.

De voorzitter: Mijnheer Crielaard, uw tijd is om.

De heer Crielaard: Ik kwam tot een afronding en ik zie ook nog een interruptie.

De voorzitter: Ik zie ook wel interrupties. U kunt een interruptie gaan doen, maar er komt geen antwoord meer. U mag even afronden, mijnheer Crielaard.

De heer Crielaard: Ja, dan zul je zien dat ik dan van mijn à propos raak. Dus ik heb volgens mij de belangrijkste punten gemaakt. Er komen amendementen aan. Ja, dus de ontsluiting Merenweg, dat heb ik ook gehad. En dan zit ik even te kijken, miste ik er dan nog eentje. Ik laat het hierbij.

De voorzitter: Wie volgt? Mijnheer Toussaint.

De heer Toussaint: Dank voor het woord, voorzitter. Het stemt de VVD goed om te horen dat er aankomend jaar al een plan gaat liggen voor de geluidsschermen. Heb ik dat goed begrepen?

De voorzitter: Even wachten. Uw antwoord kunt u straks geven. Verder nog iets, mijnheer Toussaint?

De heer Toussaint: Zeer zeker. Twee zaken. De fietserstunnel is juist een heel mooi voorbeeld, om terug te komen op de vraag van de heer Ruijtenberg, waarbij er een bepaalde verkeersstroom wordt gestimuleerd, het fietsverkeer, wat niet ten koste gaat van andere verkeersstromen. Dus dat is een mooi voorbeeld daarvan. Maar wat de VVD betreft zien wij ook de bezwaren die de wethouder stelt. De hoge kosten, maar ook om het niet onvoorwaardelijk in te stellen. Dus niet koste wat kost die tunnel eraan te verbinden. Dus als het kan, fijn. Als de provincie mee betaalt, dan helemaal fijn. Maar laten we hier met dit punt geen tunnelvisie hebben.

De voorzitter: Even kijken, mijnheer Scheringa, een interruptie? Gaat uw gang.

De heer Scheringa: Als u dat zo stelt, mijnheer Toussaint, dan bent u het eigenlijk met ons eens dat hoe het nu staat, dat het uitgangspunt is geen tunnel, dat dat niet klopt, dat geamendeerd moet worden naar het uitgangspunt een tunnel, tenzij bladibladibla. Vindt u ook niet?

De voorzitter: Mijnheer Toussaint.

De heer Toussaint: Niet onvoorwaardelijk, dus wel als het zou kunnen, nogmaals. Dus een uitgangspunt mag, maar niet een onvoorwaardelijk uitgangspunt.

De voorzitter: Mijnheer Scheringa.

De heer Scheringa: Ja, ik zei tenzij. Dus dat geeft aan dat het niet in steen gebeiteld staat. Natuurlijk, als het blijkt dat het geen nut heeft of weet ik wat voor nadelen gevolgen heeft, dan niet. Maar hoe het er nu staat, is het andersom. Dan is het van, we doen het niet, tenzij het misschien wel een keertje kan. Maar wij willen het liever omdraaien. En dat is denk ik ook het amendement dat we gaan indienen. Dus ik denk, ik hoop, neemt dat die weg, de zorg die u heeft?

De voorzitter: Mijnheer Toussaint.

De heer Toussaint: Dan zie ik het amendement graag tegemoet, maar nogmaals, niet onvoorwaardelijk en koste wat kost.

De voorzitter: Oké, we gaan verder. Even kijken. Mijnheer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Richting de heer Crielaard, ik wilde interromperen, maar dat kan niet meer, dus ik doe het dan even in de tweede termijn. Ik wil hem wel verzoeken om in samenwerking met de heer Scheringa met een amendement over de fietstunnel, om daar twee verschillende amendementen van te maken. Want voor de fietstunnel,

daar gaat u mij namelijk aan uw zijde vinden. Dus daar gaan we voor stemmen. Mocht u in één amendement ook iets over die parkeernormen willen roepen, dan ga ik tegen stemmen. En ik adviseer u trouwens om te luisteren, heel goed, om naar uw eigen wethouder te luisteren, die u eigenlijk adviseert om dat amendement over de parkeernorm niet in te dienen, omdat dat namelijk problemen zou kunnen opleveren richting de provincie. Dus neem het advies van uw eigen wethouder ten harte. Het gaat om passend. En passend wil niet zeggen lager. Passend wil zeggen, hij heeft het gezegd, het kan drie zijn, het kan één zijn, het kan een halve zijn, het kan van alles zijn. Luister naar uw wethouder. Dat is mijn advies aan u. Maar u mag het volledig in de wind laten.

De voorzitter: Mijnheer Scheringa.

De heer Scheringa: Dank u wel, voorzitter. Als de wethouder zegt, bouwen vrijgeven, ik kan het niet beter verwoorden. Mijn hart maakt een sprongetje, zagezegd. Laten we vooral doorgaan, bouwen Merenweg. Al die bewoners, die inwoners van onze gemeente die geen huis kunnen hebben, laten we daar werk voor maken. Ik denk ook wat de wethouder aangeeft over de motie dat die hiermee afgedaan is. En dat we gewoon verder kunnen. Dus laten we vooral vaart houden op bouwen. En dan komt de 209, die komt daarna ook en dan kan iedereen ook goed weg. Dus helemaal goed. Tunnelamendement, dat is duidelijk. Laten we dat vooral voor elkaar krijgen. En niet hoe het nu staat, misschien wel, maar wel doen en we zullen het zien. Dus we kunnen optrekken met Leefbaar daarin. En het amendement parkeren, de wethouder is heel duidelijk. Ik denk ook, passend kan alles zijn. Dus volgens mij hebben we een parkeerverordening en zou die passend moeten zijn, dan zijn het uit. Dus dat amendement gaan wij ook niet steunen, kan ik al op voorhand zeggen. En het amendement van ChristenUnie, dat zien we dan wel verschijnen, maar dat lijkt ons onnodig. Maar we zullen het graag tegemoet zien. Dank u wel.

De voorzitter: Even kijken, wie volgt? Mevrouw Den Heijer.

Mevrouw Den Heijer: Ik kan nog even kort zijn. Wat ons betreft is dit stuk eigenlijk gewoon een hamerstuk. En daar zouden we het graag bij willen laten. En ik zou ook nogmaals willen herhalen dat het ook een goed advies is wat de wethouder heeft gegeven aan ons als raad. En ik hoop ook dat we daarin mee kunnen gaan.

De voorzitter: Even kijken, wie nu nog? Mijnheer Hofman.

De heer Hofman: Dank u wel, voorzitter. Ik wil ook nog even ingaan op de aangekondigde amendementen. Amendement met betrekking tot de parkeernorm zijn we waarschijnlijk niet voor. De uitleg van de wethouder daarbij, die lijkt mij prima. We zien hem wel verschijnen t.z.t. Maar wat ons betreft is die parkeernorm zeker niet heilig. Amendement met betrekking tot de tunnel, daar ben ik wat meer geïnteresseerd in. Want het is zeker de moeite van het onderzoeken waard. We zitten in de onderzoeksfase. We zitten er ook samen met de provincie in. Hier vragen we echt iets van de provincie. Als de provincie daar op voorhand een blokkade op legt dan is het logisch dat het niet in het raadsvoorstel staat en dat we het ook niet verder moeten gaan willen we onderzoeken in deze onderzoeksfase. Als dat het geval is, dan hoop ik dat de wethouder dat ook op die manier uitspreekt. Dan moeten we dit amendement niet willen aannemen in deze fase. Tot slot nog even het door mij aangekondigde amendement. De wethouder stelt daar een vraag over, wilt u dan een knip leggen in het ter beschikking te stellen budget? Ja, dat wil ik. Ik vind het lastig om te zeggen hoeveel om hoeveel dat dan moet worden. Want die bedragen staan niet per maatregel genoemd in het raadsvoorstel. Dus als u met een dergelijk amendement uit de voeten zou kunnen dan ga ik even met de griffie kijken hoe we dat handig kunnen insteken. Tot zover.

De voorzitter: Dank u wel. Even kijken. Mijnheer Van Harn.

De heer Van Harn: Dank, voorzitter. Dank ook aan de wethouder voor zijn beantwoording. Fijn dat hij zo positief is over het bouwen in Bleiswijk en dat hij daar ook alles aan gaat doen om dat mogelijk te maken. Hij zei dus wel, raad, commissie, jullie moeten het vrijgeven, maar ik neem toch aan dat het college met deze vraag zal komen? Maar goed, dat merken we dan wel. Het amendement over de tunnel, daar staan wij positief in. Daar willen we waarschijnlijk ook in participeren. De parkeernorm, daar zal ik nog even over nadenken. Zoals ook het amendement van de ChristenUnie, dat wachten we af. En dat was mijn tweede termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Even kijken, heb ik nou de fractie van WIJ nog niet gehad? Ja, die is door de tijd heen. Dat is jammer. Ja, helaas. Helaas, helaas. Nee, ik loop mijn lijstje na en dan...Maar er komt nog even een antwoord op de geluidsschermen. Dat eerst.

De heer Bruggers: Uiteraard, mevrouw de voorzitter. De vraag was of de geluidsschermen, of daar voor, dit jaar een plan zou komen. Het lijkt me zeer aannemelijk dat die er komen. Daarbij moet ik wel zeggen dat het heeft natuurlijk niet voor niks zo lang geduurd dat we op dit punt zijn. Dat komt vanwege allerlei conflicterende richtlijnen, belangen, randvoorwaarden en eisen. Dat zal betekenen dat wanneer we zo'n ontwerp hebben, dat we ergens iets moeten, coulance moeten geven aan de richtlijnen en de randvoorwaarden. Zo is er bijvoorbeeld open wateroppervlakte of bomen die behouden moeten blijven. Daar zullen we misschien wat in moeten schipperen. Dat is mijn antwoord.

De voorzitter: Dank u. Dan ga ik nog wel over naar de heer Fortuyn. Misschien een afsluitend gebeuren.

De heer Fortuyn: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik ben blij dat ik geen minuten toebedeeld heb gekregen. Maar ik zal het kort houden. Even over die amendementen, zeker ook over de tunnel. Zolang het niet randvoorwaardelijk is, dan vind ik het een prima verhaal. Want dan houden we hem gewoon op de agenda. Ik denk dat het ook goed is, dan houden we hem erin. En potentieel kijken we ook of er andere financiering te vinden is, dan wel over de provincie. Maar het moet geen showstopper worden in het overleg met de provincie. Als dat helder is, dan is het prima dat het komt. Tweede, over dat krediet. Ik worstel er nog steeds mee, mijnheer Hofman. Wij vragen nu 380.000 euro op dit deel van de N209. Wij hebben, ik heb het vanavond ook al gezegd, als u niet die ruim 4 ton had uitgetrokken om het onderzoek te doen, dan had er vanavond niks gelegen. Dit is nu de tweede verkenningfase. We gaan gewoon verder, met veel plezier en heel veel plezier samenwerken met de provincie. Maar we gaan wel door. Dus ik voel niet zo veel voor het amendement van u. Ik wil gewoon veilig de ruimte hebben om die verdere verkenning nieuw uit te werken, zodat we de plannen compleet klaar hebben liggen om als het bij provincie minder snel gaat, we eventueel bij Rijk of anderszins aan de deur kunnen kloppen. Of het de MRDH is of bij onszelf, het maakt me niet uit. We gaan wel door. Dit is wel de insteek van het verhaal.

De voorzitter: Mijnheer Hofman.

De heer Hofman: Voorzitter, ik vraag me toch even af, ik begrijp het enthousiasme van de wethouder, maar hoe borgt hij de deelname van de provincie?

De voorzitter: Mijnheer Fortuyn.

De heer Fortuyn: Behalve de ambtelijke ondersteuning en misschien als ik nog 10.000 euro op de plank heb liggen, meer kan ik niet. Ik heb daar geen garantie over.

De voorzitter: Dit afsluitend, er komen dus de nodige amendementen en we gaan het zien. Dank voor een ieders bijdrage in deze.

7. Actualiteiten uit het college

De voorzitter: Dan gaan we over naar punt 7, actualiteiten college. Die zijn er niet, want daar hebben we afspraken over. Dus dit keer geen rapportage.

8. Actualiteiten uit de commissie

De voorzitter: Uit de commissie heb ik niets begrepen dat er iets naar voren zou komen.

9. Verbonden partijen

De voorzitter: Verbonden partijen ook niet.

10. Rondvraag en sluiting

De voorzitter: Dan gaan we over naar de rondvraag. Mijnheer Blonk, u heeft een rondvraag over een fietspad. Ik zou zeggen, gaat uw gang.

De heer Blonk: Voorzitter, dank u wel. Op dit moment is de ondertekening van een petitie gaande met het onderwerp, behoud de fietspaden aan de Julianalaan in Bergschenhoek. Na de herinrichting van de Julianalaan zijn er geen vrij liggende fietspaden meer. De bewoners vrezen dat het ontbreken van de fietspaden ten koste gaat van de verkeersveiligheid van de fietsers. De petitie is inmiddels, dat was vanmiddag om zes uur, 140 keer ondertekend. De vraag aan het college. 1. Is het college bekend met deze petitie? 2. Is het college het met de bewoners eens dat het ontbreken van vrij liggende fietspaden de verkeersveiligheid van fietsers verkleint? A, zo ja, welke maatregelen gaat het college dan nemen? Zo nee, waarom vindt het college dat dat niet nodig is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Muis, u heeft de vragen gehoord, aan u ter beantwoording. Even kijken. Ja, mijnheer Muis.

De heer Muis: Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Dank voor de vragen. Ik heb uw commissie ook vorige maand via de voortgangsrapportage geïnformeerd over niet alleen het fietspad, maar het is natuurlijk een onderdeel van de hele reconstructie van de Julianalaan, Hoeksekade. Daar heeft u, een heel stuk is daarover opgenomen, ook in de voortgangsrapportage. Een belangrijk punt daarin ook is dat er een verkeersbesluit is genomen in september voor de opheffing van de fietspaden. En dat daar tegen één bezwaar is ingediend en die is nu ook in behandeling. Dat loopt nog en die wordt deze maand waarschijnlijk behandeld. Dus dan weten we daar ook meer over. Dan naar de vragen. Bent u op de hoogte van de petitie? Ja, daar zijn wij mee bekend. Met de bewonersvereniging is ook meerdere keren contact geweest over het ontwerp voor de reconstructie. En ze hebben inderdaad daar ook al eerder natuurlijk hun wensen geuit om die fietspaden te bouwen. De situatie rond die fietspaden en de afweging die wij daar als college bij hebben gemaakt is ook al jaren bij de inwoners bekend. Dus dat is niet zeg maar nu sinds de petitie, maar al jaren is dit een bekend feit. De Julianalaan is nu een 50 kilometer weg en met de reconstructie, met de daarbij passende inrichtingsmaatregelen, wordt het een 30 kilometer weg. Dus met gemengd verkeer. Door het fietspad te laten vervallen worden de fietsers juist beter zichtbaar, omdat ze de rijbaan gebruiken. Daarnaast verdwijnt ook het conflict tussen afslaand motorverkeer op de weg naar de zijstraten, die dus de doorgaand fietsverkeer nu kruisen op die fietspaden. Want het lijkt wel van een vrij liggend fietspad klinkt natuurlijk leuk, maar er zijn heel veel afslagen natuurlijk op die route. Andersom, het verkeer dat vanuit die zijwegen komt, hoeft dan ook alleen maar te kijken naar de rijbaan. Nu moeten ze kijken naar het fietspad en dan naar de rijbaan. Dus dat alles bij elkaar zorgt ervoor juist dat de

zichtbaarheid en de verkeersveiligheid van die fietsers juist vergroot wordt. Juist door die combinatie van die dingen die ik net aangeef. De ambtenaren hebben er natuurlijk heel goed over nagedacht, maar dat niet alleen, ze maken daar ook bij gebruik van aanbevelingen van instituten zoals het CROW-Fietsberaad. En die hebben een ontwerpwijzer en daar geven ze aanbevelingen. De CROW is een landelijk platform en die stelt die richtlijnen op. En daar blijkt ook uit dat die gemengde verkeersafwikkeling voor de Julianalaan een goede keuze is. Ook de Fietzersbond is hier bij dit hele proces al heel lang betrokken en die zijn ook meegenomen in dit proces. En die kunnen zich ook vinden in die voorgestelde oplossing. Tot slot, wellicht, we zitten dus nu, gaf ik net ook al min of meer aan, in een fase dat die voorbereiding is afgerond. Aanbestedingsfase die is ook doorlopen en de werkzaamheden die starten in het eerste kwartaal van 2025. Ik denk dat dit wel antwoord geeft op de vraag hoe het college hier in zit. Dank u wel.

De voorzitter: Dat gaan we even horen van de heer Blonk. Mijnheer Blonk.

De heer Blonk: Ja, voorzitter, wethouder, hartelijk dank voor de beantwoording. Maar wat me nou bezighoudt, is het volgende. Er is veel overleg geweest met de inwoners, zoals u aangeeft. Intensief overleg geweest. En hoe kan het dan dat er dan nu nog zoveel onduidelijkheid, en beter gezegd, zoveel angst is, zoveel vrees is, dat het een verslechterde situatie is voor de fietsers? Ik kan dat dus niet rijmen. Als u veel overleg heeft gehad, en toch is die vrees er nu nog steeds. Dan ben ik toch benieuwd naar hoe dat nou komt, hoe u daar naar kijkt.

De voorzitter: Mijnheer Muis.

De heer Muis: Dank u wel, voorzitter. Ik weet het natuurlijk ook niet exact. Wat natuurlijk wel zo is, deze weg of wegen, die zijn uit de jaren 30 van de vorige eeuw. Het is ook niet voor niks dat hier een reconstructie plaats moet vinden. Dus die situatie is voor mensen, sinds jaar en dag zijn ze gewend aan een bepaalde situatie. Denken waarschijnlijk ook, een vrij liggend fietspad is veiliger, want daar rijden geen auto's op. Alleen die auto's, die kruisen ze natuurlijk wel om de zoveel meter. Dus ik snap best die zorgen. Alleen, blijkbaar is het lastig om ze te overtuigen van iets wat er nog niet is. Dat die situatie ruimer wordt, veiliger, beter zichtbaar. Maar als het er nog niet is, is het moeilijk om je daar een voorstelling van te maken. Dus ik denk dat daar gewoon die angst zit. En daarvoor is het juist heel goed dat allerlei deskundigen, onder andere dus ook de Fietzersbond, aangeven dat dit een veilige, goede oplossing is voor deze situatie. Hierbij komt, daar hebben de bewoners en die zorgen misschien niks aan. Maar wel, u had het in een eerdere bespreekpunt vanavond over ook die afwegingen. We willen en de bomen behouden, en meer groen, en veiliger, volgens mij is het nou juist een heel goed voorbeeld waar we dit gaan doen. Snelheid naar beneden, veiliger voor de fietsers, meer groen blijft behouden. Juist er komt meer groen bij. Dus, alleen dat vergt wel dat je een beetje loskomt van de situatie zoals die is. En ik denk, dat is gewoon lastig, ik denk voor iedereen, als je daar lang aan gewend bent. Dus de praktijk moet het uitwijzen.

De voorzitter: Mijnheer Muis, dank u wel. Mijnheer Jumelet.

De heer Jumelet: Ik dacht dat het gebruikelijk was dat we altijd nog als commissie ook mochten reageren op de antwoorden van de wethouder. Of heb ik het dan verkeerd? Ik sta in het rood, maar dat was van het vorige punt. Wat ik even wilde opmerken, dat is eigenlijk ook wel de vraag die mij ook wel bezighoudt van het dilemma wat de heer Blonk ook schetst over de handtekeningen en de betrokkenheid van de bewoners. Maar volgens mij zijn de ondertekenaars met name vanuit de sportverenigingen en de jeugd die daar de doorgang neemt richting de sport. Dus mijn vraag was eigenlijk ook een klein beetje van, in hoeverre is er ook nog contact geweest bijvoorbeeld met BVCB om daar ook wellicht via die lijn ook een stukje voorlichting te geven? Want ik denk dat daar met name de pijn zit die de heer Blonk schetst en dat daar met name de

ondertekenaars waarschijnlijk ook zitten. Maar dat weet ik natuurlijk niet zeker, maar ik heb wel geluiden gehoord dat er met name vanuit de BVCB-hoek wat zou zijn qua bezwaren en zorgen.

De voorzitter: Is dat een vraag aan de heer Blonk of aan de wethouder? Aan de wethouder. Nee, de wethouder.

De heer Muis: Dank u wel, voorzitter. Kijk, wat ik aangaf, dit proces loopt natuurlijk al enige jaren. Er zijn al in 2021 enquêtes geweest, een webinar, inloopavonden. Er is gesproken met allerlei inwoners over de schetsontwerp. In 2022 zijn inloopavonden geweest. 2023 -2024 is er...Ja, dus kijk, het kan best zijn dat BVCB daar natuurlijk allemaal niet bij aanwezig was. En nu constateert, die fietsers gaan over die route. Maar er is echt heel lang en uitgebreid geparticipeerd. En ja, de mensen die het daar direct betreft, daar is dus één bezwaar. En dat gaan we ook inhoudelijk, wordt dat besproken. En mocht daar iets anders uitkomen, dan hoort u dat natuurlijk. Maar daar ga ik overigens niet van uit. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. We hebben en we hadden één rondvraag. Dan zijn we dus nu aan het einde van deze zeer uitgebreide commissievergadering gekomen. Dank voor ieders inzet, uithoudingsvermogen. En ik zeg, wel thuis en op naar de volgende sessie binnenkort, volgende week volgens mij. Wel thuis.